

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

FILOZOFICKÁ FAKULTA

KATEDRA SOCIOLOGIE, ANDRAGOGIKY A KULTURNÍ ANTROPOLOGIE

TECHNOLOGIE 21.STOLETÍ A JEJICH VLIV NA DYNAMIKU
MEZILIDSKÝCH VZTAHŮ
SE ZAMĚŘENÍM NA NEVĚRU

Magisterská diplomová práce

Autor: Bc. Adéla Ratajská

Vedoucí práce : doc. PhDr. Daniel Topinka, Ph.D.

Olomouc 2020

Prohlášení :

Prohlašuji, že jsem magisterskou diplomovou prací na téma „*Technologie 21.století a jejich vliv na dynamiku mezilidských vztahů – se zaměřením na nevěru*“ vypracovala samostatně a uvedla v ní veškerou literaturu a ostatní zdroje, které jsem pro práci použila.

V Olomouci dne

Podpis

Jméno a příjmení	Adéla Ratajská
Katedra	Katedra sociologie, andragogiky a kulturní antropologie
Obor studia	Kulturní antropologie – Televizní + rozhlasová studia
Obor obhajoby práce	Kulturní antropologie
Vedoucí práce	doc. PhDr. Daniel Topinka, Ph.D.
Rok obhajoby	2021

Název práce	Technologie 21.století a jejich vliv na dynamiku mezilidských vztahů se zaměřením na nevěru
Anotace práce	Diplomová práce se zabývá tématem online nevěry, dopadem moderních technologií na partnerské vztahy, dynamikou partnerských vztahů, ovlivněnou vstupem do online světa. Cílem diplomové práce je popsat, jakým způsobem ovlivňují technologie 21. století dynamiku partnerských vztahů. K naplnění tohoto cíle slouží přiblížení teoretických východisek, která s využitím dostupných českých a zahraničních odborných zdrojů včetně relevantních výzkumů charakterizují online nevěru, její formy a zvládání muži a ženami. Proveden byl také narativní výzkum, jehož cílem bylo analyzovat vliv technologií 21. století na dynamiku partnerských vztahů, se zřetelem k online nevěře. Výzkumu se zúčastnilo 10 participantů ve věku 25-74 let, s nimiž byly vedeny rozhovory. Zodpovězení tří stanovených výzkumných otázek je podáno v diskusi, která obsahuje také komparaci výsledků výzkumu s teoretickými východisky a studii na toto téma.
Klíčová slova	Muži, ženy, online nevěra, kyberprostor, vztahy, pornografie, sociální sítě, technologie
Title of thesis	Impact of 21st-century Technology on the Dynamics of Partnerships

	with a View towards Online Infidelity
Anno tation	<p>The diploma thesis addresses the topic of online infidelity, the impact of modern technology on partnerships and the dynamics of partnerships influenced by entry into the online world. The aim of the thesis is to describe how 21st-century technology affects the dynamics of partnerships. To achieve this goal, the author makes use of theoretical foundations, which, using available Czech and foreign professional sources, including relevant research, characterise online infidelity, its forms and the way it is dealt with by men and women. Narrative research was also conducted to analyse the impact of 21st-century technology on the dynamics of partnerships, with a view towards online infidelity. The research involved 10 participants aged 25–74, with whom interviews were conducted. The answers to the three established research questions are presented in a discussion, which also includes a comparison of research results with theoretical background and studies on this topic.</p>
Key word s	Men, women, online infidelity, cyberspace, relationships, pornography, social networks, technology
Počet literat ury a zdroj ů	54
Rozsa h práce	71 s.

Poděkování :

Na tomto místě bych ráda poděkovala panu docentovi Danielu Topinkovi za jeho užitečné rady a celkovou pomoc při vedení této práce. Velké poděkování také náleží všem participantům, kteří byli ochotni se na práci podílet formou poskytnutých rozhovorů.

OBSAH

ÚVOD.....	6
1 Metodologie výzkumu.....	8
1.1 Cíl výzkumu a výzkumné otázky.....	11
1.2 Výzkumný vzorek.....	11
2 NEVĚRA V PARTNERSKÝCH VZTAZÍCH.....	15
2.1 Charakteristika nevěry.....	15
2.2 Vnímání nevěry muži a ženami.....	21
2.3 Podvádění vs. podvádějíci.....	25
2.4 Příčiny a dopady nevěry.....	28
3 ONLINE NEVĚRA.....	34
3.1 Sledování pornografie.....	39
3.2 Technologie 21.století.....	41
3.3 Výhody a nevýhody technologií 21.století pro partnerské vztahy.....	48
3.4 Žárlivost a technologie 21.století.....	52
3.5 Možnosti nevěry s využitím technologií 21.století.....	57
4 DISKUSE.....	60
ZÁVĚR.....	64
ZDROJE.....	66
PŘÍLOHY.....	71

ÚVOD

Tématem mé diplomové práce jsou technologie 21.století a jejich vliv na dynamiku mezilidských vztahů se zaměřením na nevěru. V předložené práci pojednávám zejména o partnerských vztazích, ne však výhradně, a zabývám se dopadem technologií, jakými jsou sociální sítě či aplikace v chytrých mobilních telefonech, na tyto vztahy. Konkrétněji se zaměřuji na problematiku nevěry, která často přímo i nepřímo souvisí s novými technologiemi.

Motivací k výběru tématu byla jeho aktuálnost. Dochází k nárůstu užívání moderních technologií, vznikají nové sociální sítě, do nichž se zapojují či chytají noví uživatelé. Soudobá společnost se proměňuje, a to mimo jiné i vlivem technologií 21. století. Společnost znamená uskupení lidí. Jakým způsobem zasahují technologie 21. století, tedy produkty lidského myšlení, do prožívání jedince a vztahů, které má, včetně těch nejbližších? Jak značně anonymní prostor internetu, v němž je takřka vše dovoleno, promítá do partnerského vztahu, který by měl mít určité hranice a v němž by měla platit nějaká pravidla? Jak tyto dva pomyslné světy vedle sebe existují či jak se vzájemně prolínají? Tyto a mnohé další otázky si lze v kontextu zvoleného tématu prokládat. Předložená práce hledá odpovědi alespoň na některé z nich.

Problematika nevěry je velmi citlivým tématem. Stává se senzací, o níž rády referují různá média, je předmětem rozhovorů běžných lidí. V případě, že se ovšem jedinec stane obětí nevěry, hovořit o ní je těžké. Navíc platí, že se nevěra nedotýká pouze dvou, kteří se mají rádi, měli rádi, či by se měli mít rádi. Nevěra rozvrací nejen partnerské vztahy, ale též rodiny, tedy ničí bezpečný prostor, který děti potřebují pro zdravý psychosociální rozvoj. Žijeme v postmoderní době, která se vyznačuje silným egocentrismem (narcismem) dnešních lidí. Nevěra je tak mnohdy obhajována, lidé vstupují do volných svazků či „přátelství s benefity“, v nichž je nevěra legitimizována. Jak současná společnost, její hodnoty, ovlivňují přístup k nevěře v partnerském svazku? Co si z nevěry odnášejí její aktéři do dalších vztahů? I na tyto

otázky je v práci hledána odpověď. Cílem práce je popsat, jakým způsobem ovlivňují technologie 21. století dynamiku partnerských vztahů.

Práce je předkládána ve formátu netradičním pro závěrečné práce. Narušena je běžná struktura dělení diplomové práce na část teoretickou a praktickou. Teoretická východiska se tak v textu prolínají s výsledky vlastního výzkumu, jehož cílem bylo analyzovat vliv technologií 21. století na dynamiku partnerských vztahů, se zřetelem k online nevěře. Odborné poznatky týkající se nevěry, dopadů nevěry na partnerské vztahy, technologií 21. století a jejich zapojení a vlivu na partnerské vztahy jsou průběžně prokládány výroky participantů, které se k těmto tématům vztahují.

Práce se zabývá tématy, která jsou citlivá a o nichž ti, kterých se týká, mnohdy nechtějí mluvit. Pokud o nich hovoří, mohou být voleny expresivní výrazy. V případě vulgarit jsou konkrétní slova pouze naznačena, jinak jsou uveřejněna tak, jak byla ve vedených rozhovorech pronesena. Tím také vzniká určitý kontrast mezi tím, jak problematiku nevěry v online prostoru či s využitím technologií 21. století uchopují vědci a další odborníci, a jak jsou tato témata skutečně žita. Nahlédnutí na tento rozdíl byl jedním z podnětů pro volbu netradičního formátu, zároveň jeho prezentace umožňuje širší uchopení zkoumaného jevu.

1 Metodologie výzkumu

Pro svou práci jsem se rozhodla zvolit výzkum kvalitativní, konkrétně narativní, který spočívá především ve vyprávění. Jak konstatují Čermák a kol. (2013, s. 75), narativní výzkum má široké využití. V obecné rovině se narativní přístup objevuje kdykoliv, když je pracováno s textem. Úžeji je chápán jako rekonstrukce příběhu vyprávěného probandem. I když je klíčovou postavou vypravěč a to, jak vnímá svůj příběh, jak jej interpretuje, narativní výzkum reflektuje i postoj posluchače, výzkumníka, který do vyprávěného příběhu nutně vnáší i svá hlediska, vlastní zkušenosti apod.

Narativní výzkum je v mnohém specifický. Jak vysvětluje Hendl (2016, s. 180), narativní výzkum, resp. výzkum vedený s využitím narativního rozhovoru, vychází ze skepse, že nelze získat přístup ke zkušenosti participanta kladením otázek, na které účastník výzkumu odpovídá. Subjektivní význam určité události je možné zachytit při volném vyprávění, které tak nevede participanta směrem, který určuje výzkumník.

Gulová a Šíp (2013, s. 117) zmiňují, že je narativní výzkum mezi badateli stále oblíbenější, a to zejména kvůli možnosti zachytit emickou perspektivu, tedy vnitřní svět zkoumané osoby. Narativní přístup vždy dle autorů zachází s realitou, která je určitým způsobem konstruovaná. Prostřednictvím konstrukce reality dává člověk smysl svému životu, zkušenostem. Při vedení narativního rozhovoru je tak dle téhož zdroje velmi důležité co nejméně do rozhovoru zasahovat – jedná se tedy o rozhovor, který je minimálně strukturovaný. Strukturu dává vyprávění sám participant.

Ve své práci se zabývám právě skutečnostmi každodenního života participantů. Při použití této konkrétní metody jsou nejdůležitější zkušenosti participantů vyprávěné v jejich příbězích, kdy popisují jednotlivé události a s nimi spojené

i pocity. Tímto způsobem jsem postupně vytvářela data pro svou diplomovou práci. Vycházím z individuálních zkušeností každého participanta.

Narativní výzkum jsem zvolila z přesvědčení, že je pro mnou zvolené téma nejvhodnější, jelikož je tato metoda ideální pro zachycení detailních příběhů či životních zkušeností. Jedná se o časově poměrně náročnější metodu, ale domnívám se, že je pro dané téma nejvhodnější. Časově náročné nejsou totiž jen samotné rozhovory, ale následný „restoring“, který je u narativního výzkumu nezbytný. Jedná se o proces reorganizace příběhů. Patří sem např. analýza klíčových prvků příběhu (místo, čas). Následně se příběhy musejí přepracovat tak, aby byly umístěny ve správném chronologickém pořadí, jelikož se často stává, že participant neuvádějí své příběhy v chronologickém pořadí, často také některá témata přeskakují a později se k nim vrací, proto je tento proces nutným a důležitým krokem.

Další situací, se kterou v případě narativního výzkumu musíme počítat, je fakt, že se participant nechá unést a rozhovoří se na jiné téma, které pro nás z hlediska vytváření dat není důležité. Ovšem i z této situaci mohou pro výzkum vyplynout jisté výhody. V některých případech se stává, že nám participant prozradí zajímavé informace, na které bychom se ho neptali a mohou být velmi užitečné. Je tedy na místě nechat rozhovor volně plynout, každého vyslechnout a z tohoto důvodu si vždy na každý rozhovor vyhradit více času.

Analýza dat probíhala souběžně s jejich získáváním. Dle Gulové a Šípa (2013, s. 118) nastává nejsložitější část výzkumu v okamžiku, kdy je přistoupeno k analýze dat získaných narativními rozhovory. Ty je zapotřebí přepsat, přičemž dle autorů získává badatel v narativním výzkumu velké množství dat, jejichž analýza je poměrně náročná. Možností, jak tato data uspořádat, je více. Lze se zaměřit na obsah vyprávění participantů, strukturu příběhu, jazykový styl, emoční vyznění, postoje participantů ke zkoumanému jevu. Rozlišují se také čtyři základní přístupy, a to přístup celostní obsahový (celý příběh je analyzován z hlediska obsahu, jednotlivé

části jsou vztahovány k celku), celostní formální (sledován je žánr příběhu, způsob vyprávění, hledána je pointa příběhu), dílčí obsahový (tento přístup splývá s obsahovou analýzou. Výzkumník vytváří kategorie, kdy každá z nich reflektuje určité téma, obsah) a dílčí formální (pozornost je věnována stylistice, užívání metafor, jednotlivých slov apod.).

Provedená analýza získaných dat vycházela z přístupu dílčího obsahového, kdy byly výroky tříděny do kategorií dle obdobného významu. Přehled vytvořených kategorií je součástí oddílu příloh (příloha č. 2).

Výroky nebo jejich části, které významným způsobem reprezentovaly vytvořené kategorie a úzce se vázaly k teoretickým východiskům (blíže je vysvětlují apod.), jsou uváděny dále v textu, a to v kontextu poznatků získaných z odborné české i zahraniční literatury. Komparace výsledků výzkumu s teoretickými východisky a dalšími výzkumy na toto téma je podána v kapitole čtvrté (diskuse).

Rozhovory byly vedeny celkem s 10 participanty. Charakteristika výzkumného souboru je podána v tabulce 1. Jednalo se o příležitostný výběr. Využila jsem svých osobních kontaktů a s žádostí o účast ve výzkumu oslovovala jedince, o nichž je mi známo, že mají zkušenost s nevěrou, která se odehrávala s využíváním technologií 21. století – tedy zejména s využitím mobilního telefonu či sociálních sítí. S každým participantem byl sjednán termín vedení rozhovoru a též místo, kdy se vždy jednalo o klidné prostředí, se zajištěním potřebného soukromí. Participanti souhlasili s účastí ve výzkumu i s nahráváním rozhovorů na mobilní telefon, byli informováni o průběhu výzkumu i zveřejnění některých jejich výroků či celého rozhovoru v diplomové práci. Každý participant mohl kdykoliv přerušit svoji účast ve výzkumu, čehož ovšem žádný z nich nevyužil. Dodržena byla tedy etika výzkumu.

Lze doplnit, že jsou rozlišovány tři základní přístupy k naraci: přístup strukturalistický, hermeneutický a interakcionistický. Strukturalistický přístup se

soustředí na hledání určitých struktur a událostí v příběhu, které jsou chápány jako obecné danosti a ve vyprávění participanta nabývají specifický význam. Hermeneutický přístup usiluje o interpretaci vyprávění, kdy je odhalován význam jevu, události, a to takový, jaký je vnímán participantem (Hájek, Halík a Nekvapil, 2012, s. 204-210). Jak je zřejmé, preferován byl v realizovaném výzkumu strukturalistický přístup.

1.1 Cíl výzkumu a výzkumné otázky

Při jakémkoliv výzkumu je vždy nutné stanovit si výzkumné otázky, na které se snažíme odpovědět, abychom dosáhli cíle výzkumu. Jak bylo uváděno v úvodu práce, cílem výzkumu bylo analyzovat vliv technologií 21. století na dynamiku partnerských vztahů, se zřetelem k online nevěře.

Stanoveny byly následující výzkumné otázky (VO):

VO1: Jaké jsou přínosy a rizika užívání technologií 21. století pro dynamiku partnerských vztahů?

VO2: Jak je prožívána nevěra realizovaná s využitím technologií 21. století v partnerském vztahu?

VO3: Jaké aspekty partnerského vztahu jsou ovlivněny nevěrou realizovanou s využitím technologií 21. století?

Na tyto otázky se soustředí celá práce a pokouší se na ně nalézt odpovědi.

1.2 Výzkumný vzorek

Mými participanty byli lidé z různého prostředí. Nezaměřovala jsem se na konkrétní věkovou kategorii, gender či zaměstnání, jelikož s danou problematikou se může setkat prakticky kdokoli, ať už formou osobní prožité zkušenosti, nebo může jít o zkušenosti někoho z blízkého okolí. Celkem se jednalo o 10 participantů, se kterými proběhl rozhovor, s některými rozhovory 2, jelikož v jejich případech bylo informací

k tématu velmi mnoho a bylo tak potřeba první rozhovor doplnit a na některé části se doptat.

Ačkoliv se může zdát, že počet participantů není příliš vysoký, s ohledem na cíl výzkumu bylo v rámci vedení rozhovorů dosaženo teoretické nasycenosti, což je termín zavedený Glaserem a Straussem, tvůrci zakotvené teorie. Teoretická nasycenost znamená, že další rozhovory již nepřinášejí nová data, sběr dat tak lze ukončit (Disman, 2011, s. 115).

Jak jsem již uvedla výše, jedná se o narativní výzkum, tudíž jsem s každým participantem trávila více času a mým cílem bylo provádět rozhovory do hloubky a velmi podrobně. Na časovou náročnost jsem každého předem připravila a požádala je o vymezení minimálně dvou hodin na jeden rozhovor. Bližší popis výzkumného vzorku uvádím v tabulce č.1.

Tabulka 1 Charakteristika výzkumného souboru

Participant	Pohlaví	Věk
P1	Žena	49
P2	Žena	74
P3	Muž	32
P4	Žena	26
P5	Muž	25
P6	Žena	33
P7	Muž	30
P8	Žena	28
P9	Žena	52
P10	Muž	38

Zdroj: autorka práce

Vzhledem k anonymitě uvádím v tabulce 1 kromě označení participanta též poznámku přibližující pohlaví a věk dotyčného.

Je důležité zmínit, že všichni zúčastnění s poskytnutím rozhovoru souhlasili, což potvrdili svým podpisem na písemném informovaném souhlasu. Také byli obeznámeni se všemi aspekty práce – např. o jakou práci se jedná, k jakým účelům bude využita. Dále byli také ujištěni o zachování jejich naprosté anonymity.

Většina rozhovorů probíhala s diktafonem, který při samotném rozhovoru šetří spoustu času. Bohužel jsem se však ve třech případech setkala s odmítnutím diktafonu. Důvodem byla citlivost tématu, kdy se participanti (P4, P5, P7) necítili komfortně při představě, že se informace, které mi hodlají sdělit, budou nahrávat. I přes ujišťování, že tyto informace nebudou nikde zneužity a poslouží pouze k účelům této práce, kde bude samozřejmě zachována anonymita, k nahrávání na diktafon nepřistoupili. Varianta rozhovoru, při kterém si budu jejich odpovědi zaznamenávat písemně (elektronicky do notebooku) těmto 3 participantům vyhovovala více i přes fakt, že rozhovor díky tomuto faktu trval mnohem delší dobu, než by trval stejný rozhovor s diktafonem. Nicméně dodržení etiky výzkumu by mělo být vždy prioritou, participantům tedy bylo toto umožněno.

Dalším důležitým bodem je místo. Ideální je samozřejmě takový prostor, kde se cítí participant příjemně a přirozeně a zároveň jde o místo klidné – obzvlášť v případech, kdy nahráváme rozhovor na diktafon. S většinou participantů proběhl rozhovor v kavárnách, ve kterých jsem si však předem ověřila, zda se daný podnik pro konání rozhovoru hodí (např. zda se dobře uslyšíme). Někteří participanté měli své specifické požadavky – např. jeden z participantů požadoval podnik, který disponuje parkovištěm. Další byl ochoten jít pouze do podniku, kde jsou povoleny elektronické cigarety (typu iqos, glo). Při telefonickém kontaktu sdělil:

„Hele půjdu s tebou kamkoliv a odpovím ti na cokoliv, jen když si tam můžu zakouřit.“

Z těchto důvodů bylo potřeba konkrétní zařízení (kavárny, restaurace) prověřit a ujistit se, že splňují kritéria jednotlivých respondentů. U menší části participantů proběhl rozhovor v jejich domácím prostředí na jejich vlastní přání.

Co se týká rozhovoru jako takového, měla jsem samozřejmě některé otázky připraveny, ale u tohoto typu výzkumu je spíše přínosné nechat rozhovor přirozeně a volně plynout a nechat primárně hovořit samotného participanta, abychom získali jeho osobní pohled a názor na věc a cíleně ho netlačili někam jinam. Často tak prozradí mnohem více informací, než kdybychom se ptali příliš konkrétně. Za více přínosné považuji spíše drobné doptávání se. Pokud se participant zapovídá na úplně jiné téma, je samozřejmě potřeba tuto skutečnost reflektovat a se svolením participanta vrátit rozhovor k danému tématu, za předpokladu, že je to vhodné. Někdy je ovšem cennější nechat rozhovor plynout. Vedení rozhovorů tak bylo pro mne, ocitající se ve zcela nové roli výzkumnice, značně náročné, což ovšem souvisí i s volbou narativního výzkumu.

S ohledem na již zmiňovanou etiku výzkumu jsou v příloze práce prezentovány pouze přepisy dvou rozhovorů, a to u těch participantů, kteří s tímto zveřejněním souhlasily. Možnost uvést vybrané dílčí výroky potvrdili všichni participanté, s nimiž byly rozhovory vedeny.

2 NEVĚRA V PARTNERSKÝCH VZTAZÍCH

Druhá kapitola práce je věnována základní charakteristice nevěry. Podána je definice nevěry, její odhadovaný výskyt. Popsány jsou možné formy nevěry, její průběh, zejména pak vnímání nevěry muži a ženami a dopad nevěry na partnerský vztah. V rozhovorech jsem se každého participanta tázala, jak definuje nevěru a z jejich odpovědí je zcela jasné, že pro každého je nevěra něco jiného:

„Pro mě je nevěra sex. Fyzický sex. Když si jen píšou o sexu nebo se třeba jen líbají tak ne. Ale pokud se spolu vyspí, tak to už jako nevěru beru.“

„Pro mě je to úplně nejhorší situace, co se může stát ve vztahu. To, když mě bude někdo za zády podvádět. I tím, že si třeba píše, posílá fotky nebo se někde stýká, a i kdyby mi tordil, že to je kamarádka, tak tohle se prostě nedělá. I třeba líbání.“

„Mně záleží na citech. Pokud by se přítel „jen“ vyspal s někým jiným, neznal by ji a bylo to na jednu noc, tak to odpustím, jde jen o sex. Pro mě je nevěra, když jsou v tom city, kdyby měl rád jinou, trávil s ní čas i bez sexu, záleželo mu na ní. To je pro mě nevěra.“

2.1 Charakteristika nevěry

Jednotně přijímaná definice nevěry neexistuje a odborníci na toto téma často ani nemají ambici explicitně vymezit, co je to nevěra. Přesto některé definice existují. Solomon a Teagno (2006, s. 17) vymezují nevěru jako *„jakoukoliv akci, které se dopustí jedinec v partnerském vztahu a která porušuje dohodu o sexuální a/nebo emoční exkluzivitě vztahu.“* Dle téhož zdroje platí tato definice nevěry pro různé partnerské vztahy (tj. obou pohlaví apod.). Zároveň je v ní zdůrazněno, že nevěra nenastává pouze v případě sexuální aktivity, realizované s někým jiným, než je partner. Není výjimečné, že mnoho osob, které jsou nevěrné, nikdy neposunou vztah se svým milencem či milenkou na úroveň vztahu sexuálního, mohou však být mnohem více emočně angažovaní s milencem/milenkou než se svým partnerem, což také často

podváděné ženy nesou primárně těžce, více, než kdyby se jednalo o vztah s milencem/milenkou, založený primárně na sexuálních aktivitách.

Šmolka (2010, 24) pojímá nevěru poměrně šířeji, a to tím, že zdůrazňuje subjektivní prožívání podváděného. Uvádí, že není až tak důležité snažit se charakterizovat nevěru, definovat ji objektivně, neboť nevěra je silně prožívána, a to subjektivně, podváděným. I přesto autor charakterizuje nevěru, a to jako vztah, který je oprávněně vnímán jako emočně ohrožující nebo zraňující. Oprávněnost odkazuje k výjimkám, jakými jsou patologičtí žárliví partneři.

Zavilá a Nešplech (2007, s. 25) zdůrazňují u nevěry zradu partnera, zrazení jeho důvěry či narušení důvěry, která v rámci vztahu vznikla. Nevěra může mít podle autorů různé podoby: nevěrou je jak jednorázový sexuální akt po požití návykové látky, tak i dlouhodobě udržovaný vztah, kdy je partner zamilován do někoho jiného, než je partner ve vztahu, přičemž k sexuálním aktivitám nemusí docházet.

V diplomové práci je na nevěru nahlíženo v kontextu vymezení Solomona a Teagno (2006), v níž lze považovat za významné porušení dohody o exkluzivitě vztahu. Tato dohoda může mít podobu psychologické smlouvy, s níž se setkáváme v pracovním prostředí, kdy se dle Urbana (2010, s. 99) jedná o očekávání obou stran, v tomto případě tedy partnerů, o tom, jak bude fungovat vzájemný vztah. Psychologická smlouva je založena na podaných informacích, slibech, váže se především k očekávání toho, jak bude fungování jedince v organizaci probíhat – tj. jaký status bude dotyčný mít, jakou bude mít pracovní jistotu, zda bude mít možnost seberealizace, profesního růstu, zda bude působit v příjemné atmosféře. To vše lze vztáhnout i na rovinu partnerskou, kdy člověk dle toho, co partner sděluje, mnohdy i slibuje, formuluje svá očekávání, která jsou ovšem velmi často nevědomá.

Lidé většinou neočekávají, že se budou muset potýkat ve vztahu s nevěrou. Přitom je předpokládáno, že nevěra probíhá minimálně v polovině vztahů, resp. odhadováno je, že se nevěra odehrává nebo odehrála přibližně v 50-80 % manželských svazků,

kdy je navíc vycházeno pouze z údajů, které lidé přiznali (Solomon, Teagno, 2006, s. 18).

„Byla jsi někdy nevěrná ty? Ano. Pořád (smích). Proč to tak je? Já ani nevím. Nemám ráda nudu. Ráda si užívám. Žiju jenom jednou.“

Dle Šmolky (2010, s. 13) se v rozvodových statistikách ukazuje, že nevěra byla příčinou rozvodu u 14-18 %, konkrétně tedy sporných rozvodů, což nevylučuje další výskyt v rozvodech nesporných. Autor dále uvádí, že na Jižní Moravě, v níž by bylo možné očekávat nižší výskyt nevěry s ohledem na vyšší míru zastoupení věřících, fungoval každý čtvrtý partner z deseti rozvádějících se již v novém partnerském vztahu, což tedy implikuje jeho existenci za dobu trvání manželství.

Následky nevěry jsou zřejmé: partnerské vztahy se často rozpadají. Problematický bývá stav po odhalení nevěry, kdy se podváděný partner neustále k tématu vrací, podvádějícího s danou situací opětovně konfrontuje, vyčítá, začíná jej více kontrolovat, podezřívá jej apod., stává se až chorobně žárlivým. Daný stav bývá označován jako apistiosis, tedy neschopnost vyrovnat se s následky nevěry. Nicméně nevěra nemusí být nutně problémem pro partnerský vztah. Naopak, mnohdy může odhalit to, co ve vztahu nefungovalo, co bylo podceňováno. Podvádějící partner často již po delší dobu více či méně jasně informoval svého partnera o tom, že je ve vztahu nespokojený. Tyto informace však vůbec nemusely být druhým partnerem vnímány, a to z různých důvodů. Odhalení nevěry již však neumožňuje vytěšňovat to, že se vztah proměnil, že přestává být funkční. Podvádějící dává svému partnerovi jasnou informaci, která již není přehlédnuta. Z tohoto důvodu se také někdy nahlíží na nevěru jako na tzv. SOS nevěru: nevěru lze často vnímat jako volání o pomoc, formu protestu, poslední varování. Pokud se podaří partnerům tuto situaci zvládnout, změnit vlastní chování, je možné vztah nejen stabilizovat, ale též zlepšit (Novák, Šmolka, 2016, s. 82-83).

„Zkoušeli jsme to znovu. Že začneme od znova, tlustá čára, však víš, jak se to říká. Ale taky se říká: nevstoupíš dvakrát do stejné řeky. Nevím... ta řeka ale vlastně stejná je. Má stejný pramen a délku toku... nachází se v nějakém prostředí. Nevytrhneš ji a nepřesadiš jinam.... Ne, nepovedlo se to znovu. Měli jsme jít od sebe. Jen se to protáhlo, a ještě jsme si nasypali další sůl do ran...“

Pochopitelně ne každá nevěra je SOS nevěra. Šmolka (2016, s. 57-67) podává vlastní klasifikaci druhů nevěr:

- adrenalinová: motivem je prožívané vzrušení a nebezpečí;
- bulimická: dle autora se jedná o typ nevěry, jejíž příčinou může být, ale nemusí být zvýšené sexuální libido. Podvádějící je v oblasti nevěry nenasytný. Důležité je pro něj okamžité uspokojení, o samotný vztah podvádějícímu nejde;
- cestovatelsko-pionýrská: podvádějící usiluje o nevěru s osobou, která má minimum sexuálních zkušeností, což může být dáno nejistotou podvádějícího;
- debilní: tento poněkud silný výraz užívá autor pro označení nevěry z hlouposti – příkladem je nevěra v opilosti;
- emancipační: motivací je snaha vyvázat se z extrémní závislosti na stávajícím partnerském vztahu. Jak však autor upozorňuje, tím se případný problém závislé osobnosti neodstraní;
- fantazijní: nevěra začíná ve fantazii. V realitě pak dochází k tomu, že se takto podvádějící odklání od svého partnera, může prožívat deprese, do fantazie uniká z důvodu neschopnosti řešit reálné situace, zejména ty konfliktní;
- gurmánsko-labužnická: v tomto typu nevěry je podvádějící spokojený ve svém vztahu, ovšem chce víc, silnější emoce, alespoň na chvíli zažít maximální možné uspokojení ve vztahu, naplnění, které neprožívá ve vztahu současném;

- homosexuální: jednat se může o experimentování, nouzový stav (např. ve vězení), ale též fázi před coming-outem, tedy odhalením vlastní homosexuality;
- charitativní: nevěra je vedena soucitem s osobou, s níž dotyčný podvádí svého partnera;
- incestní: ve skutečnosti se nejedná o incest, ale o opakování nevyřešených vztahů s některým z rodičů. Navazovány jsou vztahy s lidmi, kteří daného rodiče připomínají, ve snaze vyřešit existující vnitřní konflikt
- junácké: tento typ nevěry slouží ke zvýšení sebevědomí a vyskytuje se nejen u mužů, ale i u žen;
- kompenzační: nevěra je prováděna za účelem získat to, co v partnerském vztahu chybí. Autor doplňuje, že se tento typ nevěry vyskytuje často;
- lovecká: i v tomto případě je důležité mít co nejvíce mimomanželských vztahů či sexuálních zkušeností;
- masochistická: nevěra přináší podvádějícímu spíše utrpení, bolest, ať již z důvodů pocitů viny či z nevhodného výběru osoby, s níž k nevěře dochází. Dochází k odehrávání nevědomého konfliktu, kdy jedinec „potřebuje“ trpět;
- narcistická: nevěra není cílem, ale prostředkem k potvrzení svého Já, které bývá u narcistních osobností slabé;
- odvetná: nevěra je reakcí na předchozí nevěru partnera;
- quasipřetlaková: jedná se o skutečnou nebo domnělou potřebu zvýšeného sexuálního vybití, v tomto případě tedy spíše domnělou;
- rekreační: k této nevěře dochází při snadné příležitosti k nevěře (dovolená bez partnera apod.);
- studijní: cílem je získat vhled do problematiky nevěry;
- terapeutická: zde dochází k posílení ega milenky, milence či posílení ega vlastního. Tento typ nevěry je blízký narcistické nevěře;
- utilitárně-tržní: cílem je získat výhody, které z nevěry plynou;

- vlastenecká: dochází k reprezentaci příslušnosti k vlastnímu národu v zahraničí;
- wormig-upová: cílem je znovu získat zájem svého partnera, což se ovšem často nestane;
- xaverovská: jedná se zejména o muže, kteří mají potřebu mít sexuální styk se všemi dostupnými ženami v okolí;
- yokovací: zde je cílem podrobit si toho, s kým dochází k nevěře. Opět se jedná o nezralou osobnost či osobnost psychopatologickou;
- zpusťující: záměrem je ublížit partnerovi, zničit vztah.

Tato typologie je směsicí výčtu různých motivů i stimulů k realizaci nevěry. Do jisté míry se jedná o určitou nadsázku, nicméně v daném seznamu lze podle Weisse (2017, s. 57) nalézt i nevěry, které jsou velmi rizikové z hlediska udržení vztahu i dopadu na psychiku podváděného, která se např. zhoršuje v případě odvetné nevěry.

V rozhovorech jsem samozřejmě pokládala i otázku ohledně motivace, která k nevěře vedla. Kromě výše uvedené nudy bylo např. zmiňováno:

„No, proč jsem nevěřej... prostě mi ta moje doma nestačí. Není špatná, ale je to furt jen ona, mám rád změnu, rád si napíšu s jinou, mám rád, když mi holky pošlou nahou fotku no a občas se s nějakou i vyspím.“

„Nedělala jsem to z rozmaru nebo že bych si potřebovala něco dokázat. Nebyla to ani pomsta. I když možná abych si dokázala, že jsem ženská, která není k ničemu“

„Když jsem se zeptala přítele proč mě podvádí, řekl mi, ať se nedivím. Chtěl po mně v posteli něco, co jsem dělat nechtěla. A tak si to našel jinde, a ještě se divil, že mi to vadí. Podle něj si za to můžu sama.“

„Asi z nudy. Z toho stereotypu. Když je člověk s někým dlouho, přijde stereotyp a každé den je skoro stejnej. To se pak uklouzne snadno.“

„Normálně si zvýšit sebevědomí. U chlapů je to možná o tom, mít ten skalp. A někdo je nemocnej. A možná úplně nejvíc, nezralost toho člověka. A taky to, že si dnes člověk ničeho

nevází. Produkty se vyrábějí tak, aby se po záruční době pokazily, už nejdou opravit, náhradní díly jsou drahé... a ty vztahy jsou taky takové. Ne všechny samozřejmě. Rychle se pobavit, něco si užít. Práce na vztahu? Proč, když se stačí natáhnout a máš to zadarmo, ještě je to ze začátku zajímavější.“

Tento výrok lze doplnit výrokiem známějším, resp. známějším autorem, kterým je Lipovetsky (2007, s. 16): *„Dnešek patří světu spotřeby zcela bez kulturního antagonismu, kde konzumentský étos transformuje veškeré konání a jednání, a to i mimo přímou zboží směnu. Duch spotřeby postupně infiltroval i vztah k rodině a náboženství, k politice a odborovému hnutí, ke kultuře a k využití volného času. Spotřeba dnes ustavuje takřkajíc suverénní říši, která nikdy nevypadne z taktu a vymyká se všem hranicím.“*

Spotřebiteli jsou častěji ženy, resp. poměr žen a mužů je téměř vyrovnaný, s mírnou převahou žen, byť mohou čísla kolísat (Ondřej, 2013, s. 64). Co se týče toho, kdo častěji podvádí, tedy zda muži nebo ženy, dosud neexistuje jednotný názor a pravděpodobně se tyto poměry příliš neliší. Z výzkumu společnosti STEM/MARK (2015) ovšem např. vyplynulo, že jsou muži o něco více tolerantní vůči nevěře (42 %) než ženy (36 %) ¹. Tématu vnímání nevěry muži a ženami je věnována další část textu.

2.2 Vnímání nevěry muži a ženami

Na samotné vnímání nevěry může mít vliv také gender. A to nejen na vnímání nevěry, ale také na motivaci a důvody, které k nevěře vedou – i v tomto ohledu může hrát roli pohlaví. U žen se často uvádí důvody jako neporozumění či nedocenění ze strany partnera a celková nespokojenost ve vztahu, kdežto u mužů hraje větší roli sexuální potřeba. Samozřejmě na toto nelze nahlížet jako na jakési pravidlo a je třeba

¹ Je otázkou, zdali tomu tak skutečně je. Baker (1996, s. 75), který nahlíží na nevěru z hlediska evoluční biologie, je toho názoru, že muži jsou méně tolerantní a vždy tomu tak bylo. U mužů existuje na rozdíl od žen fyzická vazba k prevenci nevěry: nevěrou mohou mnohé ztratit: budou vychovávat cizí dítě (které žena zplodí s milencem). Pokud již muž má se ženou dítě, a to vlastní, biologické, při nevěře hrozí rozchod, tedy to, že vše, co muž investoval do svých dětí, bude zmařeno, neboť následně tyto plody bude sklízet jiný muž. Navíc je dle autora prokázáno, že otčimové častěji zabijí své dítě než biologičtí otci. Pro muže tedy představuje nevěra ohrožení jeho potenciálu rozšířit vlastní rod, zajistit co nejvyšší kvalitu života svým dětem.

si vždy uvědomit, že je třeba nahlížet na jednotlivé případy individuálně. To znamená, že i žena ve spokojeném vztahu se může dopustit nevěry čistě ze sexuálních důvodů, a naopak muž se může cítit ve vztahu se ženou nedoceněný či nepochopený a z toho důvodu se uchýlí k nevěře.

Podle Kratochvíla (2009, s. 31) se obecně k faktorům vedoucím k nevěře řadí specifické příležitosti a situace, vliv však má i osobnost jedince. Matějů a kol. (2017, s. 50) popisují specifika nevěry u mužů a žen následovně: jestliže je muž atraktivní, u ženy je nižší riziko, že se bude dopouštět nevěry. Pokud je však muž méně atraktivní, tedy z obecného hlediska, hodnoceno dalšími pozorovateli, roste u žen riziko nevěry. Vliv má i věk: do 55 let muže stoupá riziko, že bude muž nevěrný, po tomto roce dle autorů klesá potřeba podvádět. Nebylo však prokázáno, že by roli měl majetek muže, tj. bohatí i chudí muži jsou přibližně stejně často nevěrní. Nicméně u žen tomu tak není: pokud žena pochází z chudší domácnosti, je u ní vyšší riziko nevěry než u ženy žijící v domácnosti movitější.

Na genderovou problematiku mne zajímal názor participantů:

„Chlapi to maj prostě v sobě. Jsou to od přírody lovci, a tak loví. I kdyby měli doma sexbombu, tak stejně budou chodit vyš...t jinam,“

„Podle mě jsme nevěrný všichni a je jedno, jestli seš chlap nebo ženská. Akorát si myslím, že my ženský to umíme líp. Na nás to jen tak nepraskne. Ale chlapi jsou blbci a neumí to.“

„Já nevím no. U ženský mi to přijde divný. Když zahýbáme my chlapi, tak je to takový přirozený, příroda prostě. Máme to v povaze, ale ženský podle mě tak ne.“

Podle Matějů a kol. (2017, s. 50) platí, že každý, tedy muž i žena, v případě nevěry rozdává to nejcennější, co má (zdroje spojené s pokračováním rodu). Nicméně ve většině kultur je dle téhož zdroje daleko více odsuzována nevěra ženy, která může být i velmi drasticky trestána. Nejvyšším trestem bývá smrt, ovšem setkat se lze např. s povinností pro muže, který měl poměr s vdanou ženou, kompenzovat újmu formou financí či části majetku podvedenému manželovi (muži). Muži a ženy také

odlišně vnímají závažnost nevěry: mužům vadí především fyzická nevěra, zatímco ženám nevěra citová, resp. taková, v níž je muž emočně angažován. Dle autorů je toto zjištění pochopitelné, neboť pro muže je nejvýznamnější sexualita, zatímco pro ženu zdroje a zázemí.

Hackarton a Harvey (2011, s. 101-110) nahlízejí na odlišný přístup mužů a žen k nevěře ze sociologického hlediska, resp. zabývají se vlivem kultury a konkrétní společnosti jak na sexuální chování mužů a žen, tak i na jejich vnímání nevěry. Dle autorů se od žen očekává, že budou zdrženlivé vůči nevěře, budou sexuálními strážci vztahu (sexual gatekeepers), u mužů je považováno za normu, že jsou v oblasti sexuality agresivnější a aktivnější. Ženy jsou často za nevěru odsuzovány, zejména je-li fyzická, nepředchází jí zamilovanost do partnera. Ženy také nevěru odsuzují častěji než muži. Autoři provedli studii na vzorku 115 studentů psychologie (53 mužů a 62 žen), kterým předložili v rámci testové studie krátký dopis muže (ženy) člověku, s nímž se dotýčný (dotyčná) dopustil online nevěry. V dopise muž (žena) děkuje svému virtuálnímu milenci za chatování minulou noc, které bylo plné sexuálních narážek a realizováno bylo online flirtování, oba sdíleli své sexuální fantazie, plánovali si různé sexuální aktivity, a to v rámci konverzace, nikoliv v podobě domluvy na konkrétní setkání v offline světě. Zpráva obsahuje sdělení, jak příjemná tato konverzace byla a jak se dotyčným dobře spalo. Na závěr muž (žena) sděluje svému online komunikačnímu partnerovi, že je velmi vzrušující. Účastníci výzkumu obdrželi tento dopis a měli si představit, že jsou podvedeným partnerem (partnerkou). Sledovány byly genderové rozdíly jak v hodnocení dané situace. Pro autory bylo překvapujícím zjištěním, že jak muži, tak i ženy byli více tolerantní vůči nevěře stejného pohlaví. Autoři vysvětlují toto zjištění skupinovou příslušností, kdy člen skupiny (muži versus ženy) má tendenci bránit chování členů své skupiny.

Nicméně platí, že výzkumy na téma nevěry, jsou-li realizovány, se často rozcházejí. Shrnutí problematiky podává Kantorová (2018), dle které platí, že muži se častěji přiznávají k nevěře (připustí ji), což autorka vysvětluje větší společenskou tolerancí

nevěry. Ženy naopak umí nevěru snáze zamaskovat, utajit. Předpokládá se, že každý dvacátý muž nevychovává svého biologického potomka. Muži snáze odpustí u ženy citovou nevěru, ženy snáze odpustí muži nevěru tělesnou. Moderní technologie nevěru usnadňují. U mužů a žen existují odlišné rizikové situace z hlediska nevěry: u žen se zvyšuje riziko nevěry po návratu do zaměstnání z mateřské nebo rodičovské dovolené, u mužů s příchodem dítěte do rodiny. Nevěra ženy, která má dítě, je společensky hůře přijímána než nevěra dosud bezdětné ženy. O mužích se také soudí, že hůře snášejí nevěru ženy, pokud se o ní dozvedí, většinou chtějí od ženy slyšet rychlé řešení, rozhodnutí, zatímco ženy mají častěji tendenci zachraňovat vztah.

Je tedy zřejmé, že se u mužů a žen liší motivace i postoje k nevěře, prožívání nevěry. Patrný je i vliv genetický, resp. úkolem mužů vždy bylo plodit, zajistit pokračování rodu, od žen byla očekávána především plodnost, zároveň ale i věrnost, neboť v případě nevěry by muž investoval do zcela cizího jedince. Z tohoto hlediska pak můžeme uvažovat i o určitých historických (společenských) kořenech odporu vůči nevěře, jejímu obtížnému prožívání a zpracování. Klimeš (2008) připodobňuje nevěru k dopravní nehodě: při ní mohou utrpět újmu i ti, co ji nezavinili. Vždy se jedná o ztrátu. Ztráta samozřejmě bolí.

Při nevěře je možné uvažovat o dvou rolích: podváděném a podvádějícím. Manželští poradci běžně pracují s premisou, že za nevěru mohou oba partneři (pomineme-li některé výjimečné situace, kdy se může jednat o osobnost s výraznou psychopatií). K tomuto pojetí se kloní např. Klimeš (2008) či Šmolka (2010). Nicméně přijmout v případě bolestné ztráty skutečnost, že si za ni může jedinec sám, bývá problematické. Jaké jsou tyto dvě role, a to zejména z hlediska participantů výzkumu, je přiblíženo dále v textu.

2.3 Podvádění vs. podvádějící

Mechanismus podvádění připodobňuje Šmolka (2010, s. 39) Buridanovu oslu, který neví, pro kterou kupku sena se rozhodnout: obě se mu jeví jako lákavé. Čím více se pak blíží jedné z nich, tím více se mu druhá kupka sena jeví jako atraktivnější (šťavnatější apod.). Podobně je tomu dle autora u nevěry, kdy si nevěrný jedinec volí mezi dvěma stavy: existující stav, jistota, to, co dosud bylo získáno, vybudováno (rodina, dům, děti), druhým je stav možný budoucí, jako příslib změny. To, co je nové, se jeví jako více atraktivní, přičemž sexualita v tomto ohledu nabývá na značném významu. V dlouhodobém vztahu může sexualita začít nabývat stereotypních, rutinních forem, případně zcela mizí. Nový vztah se dle autora vyznačuje *intenzivní eroticko-sexuální fascinací* (Šmolka, 2010, s. 40).

Když v partnerském vztahu dojde k nevěře, jsou zde vždy dvě strany: podvedený partner a podvádějící partner. Běžně je podváděný partner považován za oběť podvádějícího a je na něho velmi často pohlíženo s lítostí až soucitem. Naopak na podvádějícího se velmi často nahlíží jako na člověka, který se nezachoval správně a udělal chybu. To ovšem neznamená, že se podváděný partner musí cítit ublíženě či jako oběť, a naopak podvádějící se mnohdy může cítit velmi špatně, provinile a svého činu litovat. Např. jedna participantka uvedla:

„Vím, že mě L podvádí. A nevadí mi to. Vlastně ho i docela chápu, já totiž na sex moc nejsem a jsem radši, když si to odbude jinde a já mám pak klid. Pořád ho mám ráda a nechci o něj přijít. Na druhou stranu chápu, že je to chlap a má svoje potřeby. Potřebuje sex. Může to znít divně, ale já jsem ráda, že to takhle je.“

Další participant uvedl:

„Když jsem poprvé zahrnul, tak mi bylo asi 19. A bylo to hrozný. Měl jsem pak strašný výčítky a připadal jsem ji jako hroznej hajzl, ani jsem z toho nemohl spát. Sice se to moje tehdejší holka nikdy nedozvěděla, ale já se s ní kvůli tomu rozešel a pravej důvod neřekl.“

O pocitu viny se zmínila i další respondentka:

„To se prostě nedalo. Měla jsem fakt moc hodnýho chlapa. Milej, všechno. Bohužel v posteli strašný poleno. No tak jsem si našla milence. Jenže to se fakt nedalo, bylo mi ho hrozně líto. On vařil, uklízel, všechno. Připadala jsem si jako největší svině na světě, která si ani neváží hodnýho chlapa. Jednou už jsem to nevydržela a řekla mu to. Bylo to děsný, hrozně brečel, cejtla jsem se šíleně. Nakonec jsme se rozešli.“

V souvislosti s problematikou viny stojí za pozornost poznatek Glass (2020, s. 256-257), která zmiňuje případ nevěrného bývalého prezidenta USA, Billa Clintona, který poté, co nejprve svoji nevěru s Monickou Lewinsky popíral, a to opakovaně, předstoupil před národ a omlouval se. Nicméně nepoužil slovo vina (guilty), ale pojem shame, tedy ostuda, případně stud. Jak autorka dále uvádí, B. Clinton patrně neprožíval vinu, ale spíše mu vadily následky jeho chování. Dle téhož zdroje nastává prožitek viny po nevěře v případě, kdy nevěra nebyla zamýšlena. V opačném případě se prožitek viny neobjevuje a v těchto případech je také vyšší riziko, že se bude nevěra opakovat. Vina se vztahuje k provinění, jedinec pociťuje lítost či jiné pocity s tím, komu bylo ublíženo, aktualizována je empatie. Stud, pocity hanby se naopak vážou k jedinci samotnému. Dokonce v těchto případech může dle autorky začarovaný kruh, kdy pocity hanby vedou jedince k tomu, aby toto jednání opakoval. Podvádění se pak stává určitou formou nutkavého chování, jako potřeby trestat se, nebo naopak jako důsledek silně pociťovaného vnitřního konfliktu, od něhož je nutné utéci. Volen je pak vzorec chování, který je známý a který alespoň na chvíli umožní podvádějícímu zapomenout na to, co se stalo, jak se provinil. Hanba je navíc snímána tím, s kým se podvádějící nevěry dopouští, neboť ten v důsledku zamilovanosti či snahy udržet si tohoto jedince posiluje jeho Já (chválí jej, oceňuje jej, obecně kladně hodnotí).

Nabízí se otázka, do jaké míry se tyto dva odlišné fenomény objevují v online světě, resp. jaký význam mají. Prožitek viny je prožitkem vnitřním, tedy nemusí souviset s kontextem, ve smyslu rozdílu online a offline světa. Pokud se ovšem podvádějící

cítí spíše zahanben, což se vztahuje k publiku, může být prožitek studu posilován v případě odhalení, případně může být obava z velké hanby, o níž se může dozvědět široké publikum, důvodem, proč se takového jednání nedopustit. Zároveň je však zapotřebí zdůraznit, že online svět je světem anonymním, v němž se navíc objevuje fenomén tzv. disinhibice, která dle Karáskové Ulbertové (2012, s. 54) značí jednání bez zábran, nekritické jednání v internetovém prostředí. Na jedince není vidět, často vystupuje pod falešnou přezdívkou. Je přesvědčen o anonymitě prostředí, neobává se trestu, neboť ten nemůže přijít. Tento fenomén působí takřka na všechny v online světě.

Je-li tomu tak, může naopak online svět, tedy užívání technologií 21. století, vést ke zvýšenému riziku nevěry.

Vrátíme-li se k tématu podvádějících a podváděných, lze doplnit, že existují klasifikace těchto dvou rolí. Kratochvíl (2009) např. zmiňuje osoby, které rády riskují, nedomýšlejí své jednání, hledače štěstí, nečekaně svedené, toužící po novém domově, přející si změnit zaběhnutou rutinu partnerského života či osoby.

U podváděných uvádí Šmolka (2010, s. 34-35), a to v případě žen, tři kategorie: ženy, které mají muže pouze proto, aby s ním počaly děti. Poté o muže přestávají mít zájem. Druhým typem jsou ženy, které se snaží muži ve všem vyhovět, zajistit perfektní domácnost, vztah. Muži je pak mohou brát jako určitý inventář. Třetím typem jsou ženy velmi výkonné, vedle kterých se muž cítí nedostatečný. To také vysvětluje některé druhy motivace podvádějících.

Kantorová (2018) řadí k důvodům nevěry u mužů nespokojenost ve vztahu, a to s kvalitou či frekvencí sexuálních aktivit. Nevěra bývá fyzická a není zamýšlena jako důvod odchodu ze vztahu. Muži také dle autorky podvádějí, když se jim nedostává v partnerském vztahu ocenění, vliv má i delší odloučení od partnerky (samota) a užití návykových látek v rámci různých večírků, návštěvy diskotéky apod. Mnohdy může být příčinou i nevěra a též se soudí, že pokud byl muž ve své rodině svědkem toho, že byl otec nevěrný a matka přesto s otcem zůstala, narůstá riziko

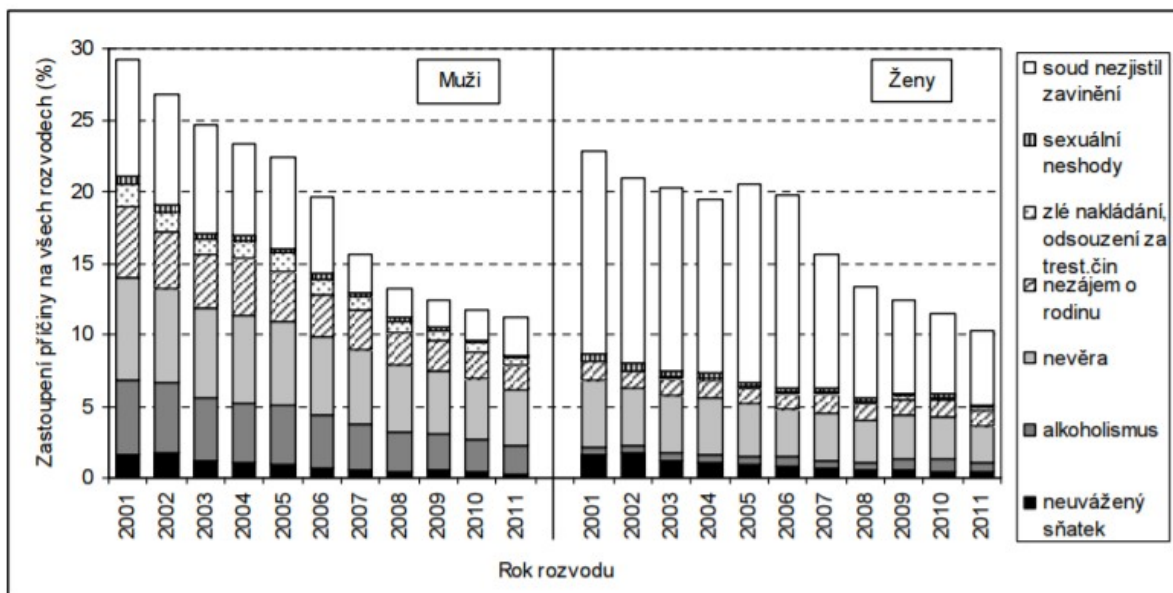
nevěry i u tohoto jedince v dospělém věku. V případě žen se může též jednat o zvědavost, potřebu experimentovat, podobně mohou ženy vyhledávat pouze sex, nikoliv vztah. I ženy volí nevěru jako řešení nespokojenosti v partnerství, kdy jim může chybět intimita. Navíc tímto způsobem může být řešeno nízké sebevědomí, či žena volí nevěru před opuštěním partnera, aby si ověřila, zda se rozhodla správně.

Nicméně je otázkou, zdali tyto důvody jsou skutečnými příčinami. Problematice geneze vzniku nevěry, jejího řešení a následků, je věnována pozornost v následujícím textu.

2.4 Příčiny a dopady nevěry

Dopady nevěry mohou být samozřejmě různé, ať už je to ztráta důvěry či ukončení vztahu, tedy rozchod/rozvod. To se týká i příčin nevěř. Obrázek 1 znázorňuje uváděné příčiny rozvodů, a to v letech 2001-2011, dle pohlaví.

Obrázek 1 Příčiny rozvodovosti v letech 2001-2011

Zdroj: ČSÚ (2012, s. 12)

Na obrázku 1 si lze povšimnout, že se nevěra jako uváděný důvod rozpadu manželství co se týče jejího poměrného zastoupení mezi dalšími důvody nijak

výrazně nemění, a to ani u mužů, ani u žen. Nicméně dle ČSÚ (2012, s. 12) nelze považovat tato data za zcela relevantní, neboť bývá běžnou praxí, že lidé v případě rozvodu uvádějí rozdílnost povahu, názorů a zájmů, byť mohou volit z jiných možností, jakými jsou např. nezájem o rodinu či sexuální neshody.

Podle Uzla (2010, s. 89) lze rozlišit velké množství příčin nevěry. Autor odkazuje opět na jednoho z nechvalně proslulých nevěrou, B. Clintona, který se tedy zapsal do učebnic a knih o matrimonologii a případně nevěře a který se v jednom z rozhovorů na téma jeho nevěry vyjádřil k příčině tohoto jednání: *„Udělal jsem to, protože jsem měl tu možnost.“*

Toto lakonické a pragmatické prohlášení je v zásadě velmi pravdivé. Ostatně mnoho pravd lze nalézt v lidových příslovích – v tomto případě se jedná o přísloví, že příležitost dělá zloděje.

Podle Uzla (2010, s. 89) jsou ženy nejčastěji nevěrné kvůli citovým potřebám, které uspokojí milenec, partner tak dlouhodobě nečiní. Dále se jedná o ověřování si vlastní atraktivity, touhu po vzrušení. U mužů se jedná o potřebu vzrušení, potřebu změny, citová potřeba je až na třetím místě.

Především tento druhý nejčastější důvod uváděný Uzlem (2010, s. 89), tj. potřebu změny, ovšem patrně i potřebu vzrušení, lze vnímat ve výroku jednoho z participantů:

„No takhle, já vím, že bych měl bejt asi věrnej, ale už jsem prostě takovej. A ono to někdy není na škodu – když to teda zrovna nepraskne. Měl jsem jednu neskutečně akční starší milenku a ta mě naučila věci! No a já je pak zkoušel doma na tu svojí a měla bys vidět, jak se jí to líbilo! Byla přímo nadšená!“

U tohoto výroku se lze krátce pozastavit, a to v kontextu výše uvažované viny či studu za nevěru. Tento participant pojímá nevěru jako jev, který do vztahu patří,

resp. kterého se není schopen zříci. Pokud navíc zažívá v kontextu své promiskuity takto pro něj významné benefity, žádné sankce za jeho jednání nepřichází, narůstat může jeho potřeba dalšího jednání, vedoucího k nevěře.

Zároveň lze ovšem uvažovat i o problematickém vztahu tohoto muže k ženám, a to i s ohledem na skutečnost, že o své zkušenosti s „akční starší milenkou“, která jej „naučila věci“, hovořil s ženou, přičemž by bylo možné předpokládat, že bude tento participant zohledňovat opačné pohlaví, které se může identifikovat s jeho podváděnou partnerkou. Participant se svojí nevěrou chlubí, vnímá ji dokonce jako přínos pro svůj vztah, resp. svoji partnerku, přičemž i mne jako tazatelku svým výrokem, že bych „měla vidět, jak se jí to líbilo“, do tohoto jeho světa neuspořádaných vztahů určitým způsobem vtahoval.

Josephs (2006, s. 423) nabízí vysvětlení nevěry muže z hlediska psychoanalýzy a jednoho z jejích ústředních konceptů, kterým je Oidipovský komplex²: dítě nahlíží na pohlavní styk rodičů jako na nevěru rodiče, po kterém touží. Jedná se o silně prožívané narcistické zranění, které vede k fantaziím o pomstě. Utváří se defenzivní struktura, aby dítě zvládlo trauma, mohlo jej zvládnout pomocí svých fantazií.

V důsledku této obrany je tak postava milovaného, ale nevěrného rodiče rozštěpena

² Oidipovský komplex je jedním z ústředních témat vývojové teorie S. Freuda: Freud předpokládal, že Oidipovský komplex je jevem fylogeneticky zakotveným, který se z velké části podílí na prožitcích viny. Oidipovský komplex představují nevědomé myšlenky, pocity týkající se přání vlastnit rodiče opačného pohlaví, zároveň odstranit rodiče stejného pohlaví – oidipovský komplex je aktualizován kolem 5. roku věku (u dívek je alternativou Elektřin komplex, tedy závist penisu, který ovšem Freud příliš nerozpracoval). Chlapec rivalizuje s otcem, bojí se však, že jej otec za jeho přání a rivalitu potrestá, a to kastrací (jedná se o tzv. kastrační úzkost). Komplex byl nazván dle antické tragédie (hry Král Oidipus od Sofokla), v níž se Oidipus, aniž by to věděl, oženil se svou matkou poté, co zabil svého otce. Tento jev je značně rozporován Freudovými kritiky, ovšem dle jeho životopisce A. Storra má smysl nahlédnout na tento jev bez psychoanalytické terminologie: chlapi si potřebují ověřit svoji identitu, otec je pro ně konkurencí, často je toto verbalizováno, kdy otec zdůrazňuje, že je chlapec ještě slabý, nemá dostatek zkušeností, musí vyrůst apod. Dítě žárlí na otce, který si nárokuje matku, pro něj nejdůležitější osobu, s níž je ve výlučném vztahu a kterou chce ono samo vlastnit. Při zdravém vývoji by se měl chlapec naučit přijmout blízkost rodičů, jejich výlučný vztah, unášet opuštění. Oidipovský komplex by měl být vyřešen tak, že dítě své přání porazit otce odloží do dospělosti, kdy však již většinou po matce netouží, namísto ní volí jinou dospělou ženu, vstupuje do zdravého vztahu. Při potížích, kdy matka např. obsadí roli partnera synem, nebo naopak syna příliš odstrkuje, nevěnuje pozornost jeho potřebám, není oidipovský komplex vyřešen, dítě pak má jako dospělý potíže se svojí identitou a vztahem k opačnému pohlaví (Jedlička, 2017, s. 83-86).

na dvě části (věrný a nevěrný rodič, matka má dvě podoby – je morální, neposkvrněnou ženou, druhá část nabývá podoby prostitutky), nenávist je směřována vůči rodiči opačného pohlaví, s nímž dítě rivalizuje. Ve svých fantaziích se dítě rodiči opačného pohlaví mstí, ničí jej, čímž je získán požadovaný rodič. Rival je vnímán jako zlo, dítě se tedy nemusí cítit vinné. Nicméně prožitek svádění a odmítání ze strany vytouženého rodiče zůstává a je odehráván v dospělosti.

Chování participanta tak lze z hlediska psychoanalýzy nahlížet jako na projev nevyřešeného oidipovského konfliktu, kdy se tento mladý muž prostřednictvím svého chování vůči ženám mstí matce za to, že dala přednost otci. Zcela jistě by bylo zajímavé ověřit, jaký byl vztah rodičů tohoto participanta, jaký byl a je jeho vztah k matce, otci.

Nevěra znamená pro podvedeného velkou bolest, ztrátu, zejména pak ztrátu důvěry (Klimesš, 2013), o čemž hovořili i participanti:

„Podvedl mě a já mu to odpustila, ale už to prostě není jako dřív. Už mu nevěřím, kontroluju mu telefon a když se pohádáme tak mu to vyčítám. Já vím, že když jsem odpustila tak bych to měla nechat být, ale to prostě nejde. Jeho už to taky štve, že to při každé hádce vytahuju. Nechci to dělat, ale nemůžu si pomoci.“

„Ten můj mě sice nepodvedl klasicky, ale psal si s jinýma a už mu nevěřím. Nevěřím, že s tím přestal a bojím se, že si pořád s někým píše. Udělal to jednou tak to určitě udělá zase.“

Dalším častým dopadem bývá ukončení partnerského vztahu:

„Nevěra a končím. Přes to u mě nejede vlak“

„Snesu hodně, myslím si, že dokážu odpouštět, ale nevěru ne. Stejně už je ten vztah pak narušenej, není tam důvěra, tak to radši ukončím.“

Dopady nevěry však mohou trvat a často také trvají i po ukončení daného vztahu. Člověk si takovou zkušenost může odnášet do dalšího vztahu či vztahů nebo se naopak může obávat navazovat vztahy nové ze strachu, že by opět mohlo k nevěře dojít a raději tedy zůstává single. Pokud si odnáší takové zkušenosti do vztahu nového, může se často objevovat již zmiňovaná nedůvěra. Jak uvedla jedna z participantek:

„Když mi třeba někdo řekne, že jede na školení nebo na meeting, tak už mu to nikdy nevěřím, i kdyby to byla pravda. Protože to říkal on, když jezdil za milenkou. Žiju sama. I kdybych se zamilovala tak už nikdy nechci s chlapem bydlet. Každý svůj byt a jen se navštěvovat. Protože mi vadilo, že si tu milenku tahal k nám domů. Do naší ložnice. To mi vadilo snad nejvíc. Kdyby si ji vzal aspoň na hotel“ (celý rozhovor v příloze)

Je tedy patrné, že zkušenosti z předchozího vztahu se často vryjí do paměti tak hluboce, že je následně velmi obtížné důvěřovat novému partnerovi a v některých případech tyto zkušenosti poměrně zásadně ovlivní další život jedince. Jako např. u této participantky, která si již nedovede představit společné bydlení s mužem.

Dalším dopadem také může být touha po pomstě na straně podvedeného partnera. Pokud partner ve vztahu odhalí nevěru reakce mohou být samozřejmě různé. Někdo pláče, někdo dělá hysterické scény a u někoho se může objevit touha po pomstě. Nejedná se o nic výjimečného, často se touha projeví, to ale neznamená, že dotyčný skutečně pomstu provede. Setkala jsem se však s participantkou, u které se touha pomstít se objevuje již několik let a nezůstává jen u myšlenek na pomstu. Tato participantka se za nevěru skutečně mstí:

„Já jsem se prostě potřebovala pomstít. Zazvonil, jestli mu můžu hodit kytaru a já: jo, to můžu. Tak jsem mu jí hodila z toho 4. patra. I s tím stojanem. Kdyby se neuhnul, tak si myslím, že bych byla v kriminále. Začala jsem mu ničit auto.“ (participantka souhlasila s poskytnutím celého rozhovoru, viz. přílohy)

Zániku vztahu mohou předcházet různé formy trestání podvádějícího (žena přestává muži vařit, odmítá s ním pokračovat v sexuálním životě, proti muži používá děti apod.). Tyto reakce však nápravě vztahu nepomohou (Klimeš, 2013), přitom nevěra může být nezřídka SOS nevěrou, kdy již jedinec neví, jak svého partnera upozornit na to, že není ve vztahu spokojen (Uzel, 2010). Velkým problémem bývají zejména fantazie podvedeného, s nimiž je zapotřebí dle Klimeše (2013) co nejdříve skončit, sexuální život by měl být obnoven přibližně do 2-3 měsíců od odhalení nevěry.

Za pozornost stojí výzkum, který realizovali Hertlein a Piercy (2012, s. 260-263) na vzorku 15 psychoterapeutů, kterým byly předloženy hypotetické situace o online nevěře v páru. Tito respondenti se následně vyjadřovali k vybraným oblastem řešení situace, a to v návaznosti na různých charakteristikách nevěrného/podvádějícího (věk, pohlaví apod.). Autoři usilovali o poznání, jak terapeuti pracují se svými klienty, kteří za nimi přicházejí se zakázkou nevěry. Témata, která se u daných psychoterapeutů objevují, jsou dle autorů následující:

- vytvoření fyzických hranic: zakázání návštěvy některých stránek na internetu, kontrola softwaru apod.;
- vytvoření psychologických hranic: diskuse o kontraktu vztahu, jak je v něm nahlíženo na nevěru;
- zvládání důvěry, vynořujících se pocitů: vyposlechnutí zrazeného partnera, uvědomování si sexuální a emocionální roviny vztahu, diskutování o tom, jak daná situace byla a je prožívána oběma partnery;
- zvyšování povědomí o etiologii online nevěry: motivace, potřeby nevěrného;
- ujasnění si okolností: jaké faktory se podílely na rozvoji nevěry (např. absence sexuálního styku ve vztahu);
- práce na odpuštění: zjišťování, zda má podvedený právní odpuštění nevěrnému, edukace podvedeného o následcích různých rozhodnutí, zejména pak odpuštění nevěrnému partnerovi.

Pochopitelně řešení nevěry je záležitostí každého páru a v některých případech tak dochází k rozchodu, v jiných je situace zvládnuta, může být vnímána jako příležitost ujasnit si vzájemnou emoční vazbu, potřeby ve vztahu, jejich uspokojení či neuspokojení, zisky a ztráty plynoucí z rozchodu, nebo naopak ze setrvání ve vztahu. Některé páry tak mohou odejít z nevěry posilněny, jiné končí, přičemž oba partneři mohou odcházet ze vztahu bez potřebného porozumění tomu, co se stalo, jak sami k nevěře přispěli, mohou se cítit jako poražení. To ovšem může vést k obtížnému fungování v dalším vztahu, v němž se může znovu objevit nevěry, nebo jiné náročné situace.

Chába (2019) uvádí, že pakliže se jedinec rozhodne i přes prožitou nevěru ve vztahu pokračovat, je nezbytné odpustit. To nelze, pokud je kontrolován mobilní telefon, e-mail, požadovány jsou důkazy věrnosti, očekáváno je pokání. Pokud se s nevěrou podvedený nedokáže vypořádat, bude právě on tím, kdo bude následně vztah ničit. Dle autora se však nezřídka podváděný brání odpustit: obává se toho, že by to bylo pro podvádějícího znamením, že se může příště nevěry opět dopustit. Často se však jedná o zneužívání moci, trestání autora, které se z pozice podvedeného jeví jako legitimní jednání. Odpuštění má význam pro podvedeného.

3 ONLINE NEVĚRA

Online nevěra nebo též internetová nevěra, virtuální nevěra, se odehrává v kybersvětě (virtuálním světě), a to nejčastěji na internetu. Využívány za tímto účelem bývají různé chatovací místnosti, internetové seznamky. Od online nevěry je nutné odlišit kybersex, který značí jakoukoliv sexuální aktivitu, realizovanou v kyberprostoru. Primárně může být cílem dosáhnout vzrušení – i v takovém případě se jedná o kybersex, případně kyberšikanu (Šmolka, 2010, s. 18).

Je tedy zřejmé, že ačkoliv se nejedná o „klasickou“ nevěru, důsledky mohou být naprosto stejné jako u nevěry mimo online prostředí. Tedy ztráta důvěry či ukončení partnerského vztahu. Samozřejmě mne zajímalo, jak na pojem „online nevěra“ zareagují účastníci :

„To mi přijde nechutný. Ale já jsem 68 ročník, tak to vidím samozřejmě jinak. Ale i dcera, který je ročník 94, říkala, že jí to přijde nechutný. Tohle se mi fakt nelíbí a přijde mi to hnusný.“

„No pořád je to nevěra, já bych to třeba neodpustila. A hlavně psaním a sexem po telefonu to může jen začít, že jo. Klidně se ti dva pak můžou potkat i v realitě. Takže to sice začne „jen“ jako online nevěra, ale pak se spolu klidně můžou vyspat i fyzicky, doopavdy.“

„Já ani nevím, co si o tom myslím. Jak jsem říkal, mám rád, když mi holky posílají nahý fotky, takže to je asi taky online nevěra. Nevím, nikdy jsem nad tím nepřemýšlel. Ale zase kdyby bylo jenom tohle, tak nehrozí riziko pohlavních nemocí (smích)“

„Je to hnusný. Jako by nestačilo, že nás chlapi podvádí normálně, ještě tohle. I když pořád lepší takhle po netu než osobně, to zas jo.“

Když jsem tuto otázku položila své nejstarší participantce, netušila co pojem „online nevěra“ znamená. Po mém objasnění odpověděla:

„Jo takhle. No to mi přijde teda pěkně praštěný. Když už tak normálně, pořádně ne? Tohle je takový divný. Ale zase bych to asi odpustila líp než tu klasickou nevěru. Ale stejně je to praštěný.“

Na online nevěru lze tedy nahlížet různě. Je však pravdou, že z online kontaktu se postupem času může stát kontakt reálný, jak uvedla jedna z dotazovaných a může se tedy stát, že online nevěra se stane začátkem nevěry klasické. Nevěrou na internetu se také zabývá Chába (2016), který se specializuje na poradenství, koučink a vzdělávání v oblasti partnerských vztahů: Neexistuje žádná přesná a objektivní definice nevěry na internetu. Stejně jako je tomu v případě běžné nevěry, tak i v online světě platí, že nevěra je to, co za nevěru považuje ten druhý, co považuje za nepřijatelné. Pro někoho je nevěra, když si partner píše lechtivé zprávy s cizí osobou a pro jiného je v pohodě třeba i virtuální sex. Podle Šmolky (2010, s. 19) nelze určit, zda je online nevěra ekvivalentem klasické nevěry. Dle autora však následky bývají obdobné a jsou spojeny zejména s citovým zraněním podvedeného.

Za pozornost stojí výsledky přehledové studie Vosslera (2016, s. 3), dle kterého mají tendenci označovat různé projevy v kyberprostoru za online nevěru častěji ženy, což je dáváno do souvislosti s tím, že ženy akcentují u nevěry emoční angažovanost, zatímco muži sexualitu.

Oficiální klasifikace online nevěry neexistuje. Morgan a Docan (2007, s. 324) rozlišují např. 6 hlavních kategorií: virtuální sex, flirtování v kyberprostoru, emoční angažovanost s druhou osobou z kyberprostoru, vyhledání druhé osoby (k sexu, reálnému nebo virtuálnímu, k flirtování apod.), výměnu informací (ve smyslu osobních údajů, jakými jsou telefonní číslo nebo e-mail), poslední kategorie je všeobecná a patří k ní např. chatování o určitém tématu, kdy je rozvíjen blízký či důvěrný vztah).

Poměrně vyčerpávající seznam předkládají Vossler a Moller (2019, s. 70), kteří rozlišují 6 hlavních kategorií, přičemž u každé z nich následně určují dílčí formy chování v online prostoru:

1. účast na online sexuálních aktivitách: do této kategorie řadí autoři sledování sexuální aktivity v reálném čase jiné osoby nebo jiných osob, např. přes Skype. Dále se jedná o masturbování během chatování s jinou osobou o sexuálních fantaziích, explicitní chatování o sexuálních fantaziích, včetně chatování o tom, že by dotyční měli zájem společně tuto fantazii převést v realitu. Poslední ze skupiny je flirtování v chatovací místnosti;
2. využívání internetu k výměně materiálů se sexuálním obsahem: posílání vlastních materiálů se sexuální tematikou (s nahotou, svlékání se) druhé osobě, sdílení pornografických odkazů nebo materiálů s druhou osobou, postování vlastních materiálů eroticky či sexuálně laděných na sociálních sítích nebo v chatovací místnosti;
3. emoční angažovanost s druhou osobou v online prostoru: chatování nebo jakékoliv psaní si s druhou osobou na téma osobního setkání v reálném světě, se zaměřením na témata emoční, psaní si s kamarádem/kamarádkou z minulosti o emočně zaměřených tématech;
4. být ve vztahu bez zveřejnění v online prostoru: pár nezveřejní během diskuse nebo na svých účtech na sociálních sítích, že je spolu či jednotlivci z páru nezveřejní, že jsou ve vztahu;
5. používání sociálních médií k potkávání se s druhými lidmi: spojení se s bývalým sexuálním partnerem/partnerkou či přítelem/přítelkyní, kontaktování se se zcela neznámými lidmi;

6. trávení mnoho času v online prostoru: většina volného času je trávena chatováním s druhými v kyberprostoru, a to např. chatováním, pobytém na sociálních sítích, ale též např. v online hrách;
7. plánování převedení online kontaktu do reálného světa: seznámení v online světě je převedeno do reálného světa, schůzka je plánována, dochází na ní např. k flirtování;
8. používání internetu k prohlížení obrazů se sexuální tematikou: do kategorie patří masturbování během sledování pornografického materiálu, sledování pornografie bez souběžné masturbace, sledování webových stránek se sexuálními pomůckami nebo smyslným prádlem – jednat se může např. i o Victoria Secret.

Tento seznam předložili autoři 160 respondentům, kteří měli na pětistupňové škále vyjádřit, jaké znepokojení či nepohodlí, stres by v nich vyvolala situaci, kdy by jejich partner/ka byl/a účasten či účastna na daných aktivitách. Jednalo se o respondenty, kteří měli osobní zkušenost s tím, že jim byl partner (partnerka) nevěrný (nevěrná), a to formou online nevěry. Nejvíce byly zastoupeny ženy (87 %) z Velké Británie. Nejvyšší skóre bylo dosaženo v kategoriích č. 1, 2 a 7. Respondenti mohli také své výpovědi doplnit. V těchto vyjádřeních mimo jiné zaznívalo, že velmi často přerostl zcela běžný kontakt vedený za úplně jiným účelem v nevěru. Rizikem je nespokojenost ve vztahu, čímž se online nevěra neliší od nevěry v offline světě. Reakce těchto podvádějících většinou obsahují bagatelizaci významu tohoto jednání, ujišťování partnera, že se nic vážného neděje. Sami podvádění však uváděli, že je tento druh nevěry patrně ještě bolestnější. Mimo jiné bylo zmiňováno velké ponížení, pocity bezmoci, kdy partner jednal tímto způsobem přímo vedle nich, odpadá tak nezřídka skrývání, tajné plánování apod., neboť pohyb v online prostoru je dnes běžnou součástí každodenního dne, toto jednání pak není podezřelé, pokud se

nevymyká např. četností trávení času v online prostoru (Vossler a Moller (2019, s. 68-72).

3.1 Sledování pornografie

Jak vysvětluje Ševčíková (2014, s. 99), pornografie není fenoménem novým. Pornografie byla vždy součástí lidské historie, ovšem s nástupem digitálních technologií se její šíření jak znásobilo, tak i zjednodušilo. Autorka poukazuje na nový fenomén, který se týká zejména dospívajících a mladých dospělých: pornografie není pouze konzumována, ale je též vytvářena uživateli v online prostoru, pro což se užívá termín sexting: uživatel vytvoří materiál (fotografii, video), který má erotický či sexuální obsah, následně jej zašle jinému uživateli. Jedná se však o velmi problematické chování: tento materiál může být zneužit druhým uživatelem, stává se nástrojem realizace kyberšikany, nezřídka však daný materiál vyhledávají i pedofilové.

Platí, že samy děti do 15 let, pakliže takový materiál vytvoří, se stávají pachateli trestného činu: děti do 15 let sice mohou mít sexuální aktivity, ovšem nesmí se při sexuálním styku fotografovat nebo natáčet, neboť by se jednalo o výrobu a nakládání s dětskou pornografií, což je dle § 192 trestního zákoníku trestný čin (Kopecký, Szotkowski, 2019).

Pochopitelně v případě dospělých dochází spíše k odlišnému užívání online prostoru v kontextu sexuálně laděných obsahů (fotografií, videí). Zatímco dospívající vyhledávají spíše zájem druhých, přijetí druhými, u dospělých se může jednat o alternativní podobu sexuálních aktivit.

Velmi kriticky nahlíží na pornografii, a to zejména u dospívajících a mladistvých, Zimbardo a Coulombová (2017, s. 37-39), kteří zmiňují, že známý web Pornhub již v roce 2013 zaznamenal 15 miliard shlédnutí, což je 1,68 milionů návštěv stránek každou hodinu. Každý třetí dospívající je dle autorů velmi náruživým konzumentem

pornografie v online prostoru. Autoři dále uvádějí, že se objevuje nový fenomén: muži kvůli sledování pornografického materiálu stále více a ve větší míře nahlíží na ženy jako na sexuální objekty, od kterých navíc očekávají obdobné chování, jako od hereček v porno-materiálu. Příliš se jim nedaří odlišit virtuální realitu od skutečnosti. Tím se také proměňuje vztahování se mužů k ženám a přístup mužů k partnerskému vztahu. Dochází také k tomu, že mnoho mladých mužů není schopno zahájit sexuální aktivitu s partnerkou (partnerem) bez toho, aniž by jí předcházelo sledování pornografického videa.

Nutno podotknout, že sledování pornografie může velmi výrazně ovlivnit partnerský vztah. Ať už pozitivním nebo negativním způsobem. Ve svém výzkumu jsem se setkala s jak kladnými, tak zápornými zkušenostmi ohledně konzumace pornografických materiálů.

„Mně porno nevadí. S bývalým jsme se na něj dívali společně, byla to vlastně součást přede hry a přišlo mi to super.“

„Když je přítel pryč, ráda si občas pustím porno. On o tom neví, nevím, co by na to řekl. On určitě kouká taky, jen o tom prostě nemluvíme.“

Během výzkumu jsem se setkala s participantkou, která sledování pornografického obsahu považuje za nevěru a zradu:

„Tohle mě neskutečně se.e! Co má co koukat na jiný nahatý ženský, když má doma mě! Je to stejný jako nevěra a tohle teda netoleruju. Podvádí mě tím! Je to odporný a úchylný.“

Pornografie však nutně neznamená sledování videí na pornostránkách. Může se také jednat o fotografie, povídky či celé knihy:

„Mám ráda erotickou až porno literaturu. Někdy tam člověk najde i inspiraci. Nejvíce mě asi vzrušuje, když mi přítel z takových knížek nahlas čte.“

Jak uvádějí Docan-Morgan a Docan (2007, s. 331-332), zatímco v minulosti nebyly aktivity prováděné mimo kontakt s druhým, tedy např. sledování pornografického materiálu, považovány za nevěru, v současné době se toto mění a mnozí tak vnímají sledování pornografie partnerem o samotě, bez účasti dotyčného, i za velmi silnou, intenzivní nevěru.

Sexuální obsah na internetu se ovšem nepojí pouze s pornografií (filmy, videi, fotografiemi). Na internetu jsou k dispozici různé erotické seznamky, možnost online erotických chatů, živé kamery, na kterých uživatel sleduje sexuální aktivitu osoby/osob před kamerou, případně se může sám účastnit sexuálních aktivit s osobou před kamerou. S technologiemi 21. století, kdy má takřka každý ihned k dispozici kameru či fotoaparát na svém mobilním telefonu, lze také natáčet vlastní erotická videa. Tuto zkušenost, a to v podobě nevěry, popsala jedna z participantek:

„No, odhalila jsem nevěru v mobilu, ale ne že bych tam našla zprávy nebo tak něco. Byla jsem totiž s přítelem na výletě a fotili jsme se na jeho telefon. Chtěla jsem si pak ty fotky z jeho mobilu poslat do svého, takže jsem šla do jeho galerie no a co jsem nenašla... normálně si natáčel sex s jinou. Poznala jsem, že to bylo u něj v kanclu, dělali to na stole a on si to celý točil... bylo to nechutný.“

3.2 Technologie 21.století

Jelikož žijeme v 21.století, stávají se technologie nedílnou součástí našich životů. Někoho sice méně, někoho více, každopádně nějakým způsobem ovlivňují nejen naše každodenní životy, ale hlavně mezilidské vztahy a jejich dynamiku. Ve své práci jsem se zabývala především vlivem sociálních sítí a seznamek a jejich vlivem na konkrétní vztahy – především na ty partnerské.

Beránek (2013, s. 276) vysvětluje, že za technologie 21. století jsou považovány informační a komunikační technologie (ICT), kdy se jedná nejen o hardware, ale též software a síťové vybavení, různé aplikace, platformy.

Komunikace prostřednictvím ICT (elektronická komunikace) se v mnohém odlišuje od komunikace tváří v tvář. Užívána je psaná, nikoliv mluvená řeč. Uživatelé mohou být v elektronické komunikaci anonymní, nejsou omezeni časem a místem. Neverbální komunikace chybí, je nahrazována různými symboly a ikonami (emotikony, emoji). Sociální kontakt je zprostředkovaný. Mnohem častěji není dodržována etika, v online prostředí nazývána jako netiketa (Kopecký, 2007, s. 8-10).

K emotikonům a emoji uvádí Carroll (2019, s. 60), že napomáhají přijmout negativní sdělení, více porozumět záměru sdělení. Prostřednictvím emotikonů nebo emoji lze snáze vyjádřit určitou emoci, než tomu bývá v kontaktu tváří v tvář, bývá také snáze přijímána. Textování napomáhá snižovat úzkost, vede také k větší otevřenosti (pokládání otázek, sebeodhalování).

Je tedy zřejmé, že nevěra prostřednictvím technologií 21. století může vzniknout velmi snadno. Ti, co jsou plaší při navazování kontaktu s opačným pohlavím, své zábrany mohou ztratit. Podobně není příliš obtížné svádět druhého – postačí pár vhodných emotikonů a frází. Jedinec ani není omezen časem, prostorem, může se snadno skrýt za anonymní profil či si profil vylepšit požadovaným způsobem. Některé weby a platformy jsou navíc přímo zaměřeny na seznamování, flirt, online sexuální kontakt.

Níže bych ráda představila konkrétní platformy, kterým jsem se věnovala a o kterých jsem vedla rozhovory se svými participanty.

Facebook

Facebook se dá jednoznačně označit jako gigant mezi sociálními sítěmi. Funguje již od roku 2004 a nedá se říct, že by jeho „sláva“ upadala. V současné době má přes 2,5 miliard aktivních uživatelů, což představuje přibližně třetinu celosvětové populace. V České republice se jedná o polovinu populace (Holzman, 2020). Jelikož se jedná o sociální síť, hlavním účelem je samozřejmě komunikace mezi jednotlivými uživateli či skupinami uživatelů. Samozřejmě má i další funkce, já se však zaměřuji

na komunikaci. Není nijak překvapivé, že Facebook velmi ovlivňuje komunikaci mezi lidmi, konkrétně služba Messenger, přes kterou si uživatelé píšou zprávy, posílají fotografie atd. právě toto chatování může negativně ohrozit a v některých případech i ukončit partnerský vztah. Jak uvedla jedna má participantka :

„Už jsem na to neměla nervy. Furt mu cinkal Messenger až jsem to jednou nevydržela a vlezla mu tam. No a co myslíš – vypisoval si tam se třema buchtama, a ta jedna mu posílala nahatý fotky!“

Dodávám, že se jednalo o vztah, který trval 5 let a díky tomuto byl ze strany participantky ukončen. Není však jediná, u které Facebook/Messenger vyvolal pochybnosti a žárlivost. Participant uvedl:

„Já bych byl nejradši, kdybych FB neměl, ani já ani ona. Jenže ona ho potřebuje kvůli škole, tak jsme to udělali tak, že já vím její heslo, ona moje a je klid. Nesnesl bych, kdybych ho neměl. Takhle si můžu kontrolovat s kým si co píše, a jsem v klidu.“

Ač se tento názor může setkat s nepochopením, párů, které mají takto nastavena pravidla ohledně sociálních sítí je v dnešní době mnoho. K tomuto faktu se vyjádřila má nejstarší participantka :

„Já tohle nechápu. Za nás tohle nebylo a byl klid. Posílali jsme si dopisy, pohledy a jak nám bylo fajn. Ještě ta pevná linka byla dobrá, ale to, co je teď je hrůza. Přijde mi, že už si lidi vůbec nevěří. Jak si lezou do telefonů? To prostě nikdy nepochopím, kde je důvěra? Každý má mít přece svoje soukromí, já bych tohle nikdy neudělala, když s někým jsem, tak mu přece důvěřuju, a pokud ne, tak s ním nebudu, a je to.“

Venglářová (2008) uvádí, že kontrola partnera při podezření na nevěru nebo při odhalení nevěry bývají běžnými reakcemi, ne však vhodnými. Nepomohou. Krátce se uleví, po čase opět narůstá podezření, nejistota, pochybnosti o partnerovi i sobě samém. Tyto úvahy tedy nejsou podle autorky užitečné, situaci zhoršují. Řešením je učinění rozhodnutí o dalším pokračování vztahu.

Instagram

Ačkoliv je Instagram stejně jako předchozí Facebook také sociální sítí, funguje přece jen na jiných principech. I když je zde komunikace mezi uživateli možná a využívána, hlavní funkcí je sdílení fotografií. Existují různě orientované profily, např. na cestování, jídlo, zvířata, módu – prakticky na cokoliv. Stejně jako u Facebooku, u fotografií se zobrazují tzv. lajky, srdíčka, což znamená, že se fotografie někomu líbí. Dříve byla na Instagramu funkce, ve které jsme mohli pozorovat, co který uživatel tzv. „lajkuje“. Tato funkce byla však před časem odstraněna, což se některým uživatelům nelíbí, např. jedné z mojich participantek :

„S tímhle mě Insta dost našťoval, vždycky jsem měla přehled, komu co přítel lajkuje a teď to nevidím. Sice jsme se kvůli tomu několikrát pohádali, vždycky mě šťoval, že pořád lajkuje nějaký holky, ale teď to nevidím, a to mě šťve ještě víc.“

Tudíž i Instagram může vyvolávat žárlivost. Dalším úskalím je také fakt, že se často lidé prezentují až nereálným způsobem. Jejich fotky musí být dokonalé, často vyretušované a všelijak upravované, tudíž se od jejich reálného života velmi liší. Těmto lidem často velmi záleží na počtu lajků/srdíček a pokud je nedostávají, přichází pocity smutku a zklamání. Jeden můj participant uvedl:

„ Tohle prostě nepochopíš. Znáám jeden pár. Když ti ukážu jejich Insta tak si řekneš dokonalost. Hromada romantických fotek a k tomu vždycky zamilovaný popisky, všude love, couple goals, atd. A v reálu? Šílený. Každou chvílku hádky, rozchody. Třeba před tejdnem dala ona zase nějakou takovou fotku a při tom od něj vim, že se večer před tím brutálně pohádali a málem zase rozešli. Ale na Insta pár roku (P3 protáčí oči)“.

Působit co nejlepším dojmem však není záležitost pouze párů. Dozvěděla jsem se, že lidé (spíše ženy, ale i muži) často touží působit dojmem luxusního života, i když si ho nemohou dovolit. Chtějí na svých profilech prezentovat exkluzivní a drahou

módu, kosmetiku apod. Tito lidé však našli řešení. Na internetu si zakoupí prázdné tašky s logy luxusních návrhářů (např. Prada, Dior), poté si tyto tašky nafotí a sdílí na svém profilu předstírajíc, že byli nakupovat, i když pravda je taková, že mají pouze prázdné tašky.

„Přiznávám, taky jsem to už udělala. Mám jednu bohatou kámošku tak jsem jí poprosila, aby mi ty tašky dala a udělala jsem si fotku na Insta. Nevím, proč jsem to udělala. Prostě mě štve, když vidím ty profily bohatých holek, jak pořád nakupují, slaví a žijou si jak prasata v žitě. Taky to chci!“

Snapchat

Snapchat funguje jako aplikace v chytrých telefonech a tabletech a podobně jako Instagram se primárně zaměřuje na fotografie. Rozdíl je však takový, že Snapchat se zaměřuje na posílání fotografií, kdežto Instagram na jejich sdílení. Jednoduše řečeno – na Snapchatu okamžitě vyfotíte a okamžitě odesíláte. Dalším podstatným rozdílem je fakt, že lze nastavit časovač, kdy si každý může určit, jak dlouho příjemce fotografii uvidí. Uživatelé většinou volí možnost 10 sekund. Z toho důvodu je tato aplikace často využívána k zasílání intimních fotografií. Jak uvádí P7:

„ Snapchat je na tohle super. Skoro vždycky, když chci po holce nahou fotku, tak používám Snap. Na FB moc posílat nechťej, tam tu fotku už budu mít pořád, ale tady to je jen na 10 sekund, a to jim přijde v pohodě. I když se mi teda stalo, že jsme to pěkně po...l. Jedna holka mi poslala fotku a mně se hrozně líbila, tak jsem si jí vyscreenoval. No jo, jenže tý holce se ukázalo, že jsem udělal screen, mega se na mě nas...a a už mi nikdy nic neposlala, takže na tohle bacha.“

Tinder

Tinder je převážně používán jako mobilní aplikace a od předchozích platforem se liší tím, že slouží jako klasická seznamka. Ovšem jako u přechozích zde hrají důležitou roli fotografie jednotlivých uživatelů. Tinder se od jiných seznamek liší tím,

že uživatelé si mohou vzájemně napsat jen v případě, že se vzájemně líbí. Podobně jako u Instagramu zde funguje „srdíčko“, na které uživatelé jednoduše kliknou v případě, že se jim jiný uživatel líbí. Pokud je toto vzájemné, konverzace mezi uživateli může začít. Tinder také využívá polohové služby, tudíž je možné sledovat, odkud který uživatel pochází a seznamovat se tak s uživateli v okolí. Tato seznamka není zaměřena na konkrétní typ vztahu, lidé tu hledají jak vážné, tak přátelské, ale i milenecké vztahy – jako např. P7:

„Tinder mi poradil jeden kámoš, že tam jsou prej docela pěkný holky. Tak jsem to zkusil. No a docela dobrý, během tejdne jsem se stihl s jednou sejít a vyspat. Taková ta klasika na jednu noc, takže za mě Tinder dobrý.“

„Já zkoušel Tinder po rozvodu. Ženíl jsem se dost mladej a neumím bejt sám. Chtěl jsem tam najít slečnu na vážný vztah. Začal jsem si s jednou psát a ona se chtěla dost rychle sejít. Vyzvedl jsem ji autem a ona mě navigovala. Do lesa, to už mi bylo divný. No a tam po mně hned vyjela, chtěla hned sex. To mě dost vyděsilo a odradilo. Od té doby jsem na Tinderu nebyl a ani to nemám v plánu. Tyhle moderní věci asi nebudou nic pro mě.“

„Já nevím no. Má to bejt seznamka, ale přijde mi, že tam jde jen o vzhled a že pokud se nevyfotím s výstřihem až u pasu, tak nemám šanci. Prostě nevěřím, že bych tam mohla najít normálního chlapa na vztah.“

Badoo

Badoo funguje od roku 2006 a podobně jako Tinder se zaměřuje na seznamování mezi jednotlivými uživateli. Lze používat jak v počítači, tak jako aplikace v chytrých telefonech. Také zde hrají důležitou roli fotografie, které uživatelé nahrávají na svůj profil. Někteří participantů mají s touto seznamkou osobní zkušenosti:

„Badoo no. Asi mi to nic nepřineslo. Seznamky asi ne, radši když se lidi potkaj fyzicky než se nastrojeně někde sejít. Bud' někde někoho potkáš nebo nic“

„Zkoušela jsem, už je to teda dlouho a asi nic pro mě. Přijde mi, že tam na normálního chlapa nenarazíš. Osobně preferuju osobní seznámení než takhle přes počítač.“

Služba krátkých textových zpráv

Služba krátkých textových zpráv neboli SMS je stále hojně využívaná forma komunikace mezi lidmi. Ačkoliv hlavně mladí lidé v posledních letech preferují více sociální sítě, jak uvedla P6:

„SMSky? To ještě někdo používá? Maximálně, když mi píšou, že mám balík na poště nebo že tágo už stojí před barákem. Ale že bych já někomu posílala SMSky? To fakt ne, mám radši Messenger. A když někdo nemá FB tak Viber nebo WhatsApp,³ ale SMS fakt ne.“

Naopak jiná participantka odhalila díky SMS přítelovu nevěru:

„No když jsem jednou k Vánocům dostala od přítele mobil, vložila jsem tam SIMku a tam se objevila zpráva „ZAVOLEJ DŮLEŽITÉ“ z cizího tel. čísla. Tak jsem na to číslo zavolala, zvedla to žena, představila jsem se a ona, když zjistila, kdo jsem – znala mě z vyprávění od přítele, tak mně řekla, že ona je jeho přítelkyně, přitom jsem byla jeho přítelkyně já (smích). Obelhával nás obě. On mi dal totiž ten telefon k Vánocům a v obchodě do něj strčil svoji SIMku a v ten moment přišla zpráva od jeho přítelkyně, ale i když tu SIMku vyndal, tak ta zpráva tam zůstala v tom mobilu, a i když jsem tam pak strčila tu svoji SIMku tak tam bylo. Tím se to vlastně stalo.“

Na tomto příkladu vidíme, že odhalit nevěru díky telefonu automaticky neznamená narušit někomu soukromí, jak by se mohlo na první pohled zdát. Je však třeba uznat, že k tomuto dochází poměrně často, např. participantka uvedla:

³ Viber je bezplatná aplikace, ke stažení na Google Play, umožňující bezplatné volání či zasílání SMS. Messenger je aplikace přidružená k Facebooku, která slouží ke komunikaci uživatelů Facebooku pomocí zpráv. Aplikace je též bezplatná (Baghel, 2015, s. 66-68).

„Jo přiznávám. Lezu mu do telefonu a projedu všechno – přes SMSky, výpis hovorů, fotky až po Facebook. Děkala jsem to i svému ex. Prostě si nemůžu pomoci. Vždycky mě to hrozně uklidní.“

V rozhovorech často zaznívalo, že účastníci narušovali soukromí svých partnerů tím, že jim četli SMS, navštívili jejich účet na sociálních sítích apod. Toto jednání bylo mnohdy takřka obhajováno, považováno za normální, zejména pokud bylo přítomno podezření na nevěru. Jak však zdůrazňuje tiskový mluvčí novojičínské Policie České republiky Gřes (2020), takový jedinec se může dopustit hned několika trestných činů. Pokud se jedná o neoprávněný přístup k počítači nebo jinému nosiči informací, trestní sazba může činit jeden rok odnětí svobody. Jestliže dotyčný s takto získanými daty různým způsobem nakládá (vymaže, změní, přepošle apod.), vystavuje se riziku odnětí svobody na dva roky. V § 182 trestního zákoníku pak lze nalézt trestný čin porušení tajemství dopravovaných zpráv, který se tedy týká úmyslného narušení soukromí přečtením zprávy (uzavřený list, SMS, ale i hlasová, obrazová zpráva), může být sankcionován trestem odnětí svobody až na dva roky.

3.3 Výhody a nevýhody technologií 21.století pro partnerské vztahy

Každá mince má dvě strany, a jinak tomu není ani v případě technologií. Ačkoliv nám technologie v mnohém život nepochybně usnadňují – ať už jde o komunikaci či práci – mají i svou stinnou stránku. Otázkou výhod a nevýhod jsem se zabývala i ve svých rozhovorech s účastníky a jejich odpovědi se v tomto případě (na rozdíl od jiných) příliš nelišily a dá se říct, že zde vznikla určitá shoda:

„No ve špatným. Protože si všichni vidí do talíře. Ty lidi se poznají na sociálních sítích, a to jim stačí. Přijde mi, že dnes jsou povrchní vztahy a vůbec ta doba je na mě povrchní. A ty sociální sítě jsou pro zlo. Ty lidi si tam lžou a ty vztahy prostě nefungují. Výhody, že když se třeba zamiluješ, tak ti přijde nějaká hezká textovka. Ale to je asi tak jediný, co v tom vidím hezkýho. Jinak fakt zlo.“

„Je to pro zlost. Sociální sítě, všechno. Špatný. Protože lidi prostě mají víc příležitosti podvádět. Stačí napsat: ahoj, jak se máš a už začínáš nezávaznou konverzaci, která se zvrhne úplně. Dřív nebylo tolik příležitostí. Tak jsou tam i výhody, třeba s kamarádkama, se kterými se dlouho nevidím, tak si můžeme psát nebo tak.“

„Rozhodně je víc nevýhod. Sice je super, že si můžeme se všema psát, i třeba s lidma, co jsou mimo ČR, ale toho špatného je určitě víc. Dřív to nebylo a přijde mi, že to bylo lepší. Ted' má člověk pořád nervy, protože si furt říkám, s kým si píše, co na tom mobilu furt dělá, čumí na ženský a tak. A je prostě hrozně příležitostí k nevěře, stáčí párkrát ťuknout do mobilu a už to jede. Strašný.“

„Tohle je těžký. Jako já tam vidím hodně výhod, ale co se týká vztahů tak rozhodně nevýhody no. Přijde mi, že si lidi už moc nevěřej a maj právě potřebu kontrolovat si vzájemně mobily a tak. Není nic lehčího než si začít psát s jinou a ty holky to vědí, nevěřej nám a lezou nám tam. Nás to nase.e, je nase.e, co tam najdou, a pak jsou furt hádky a scény.“

„Může to bejt velká výhoda, když máš vztah na dálku a nebo třeba ted' v době Covidu, když je někdo v karanténě. Můžeš si volat s kámoškama, rodinou, přítelem a tak. Ale jinak je to dost na nic. Víc se mi líbila doba, kdy byly naše babičky a mamky mladý a psaly se dopisy. Bylo to takový hezčí podle mě.“

Jak vyplývá z odpovědí jednotlivých participantů je zřejmé, že výhody technologiím obecně upřít rozhodně nelze. Ať už jde o snadnou komunikaci s přáteli či s blízkými žijící mimo ČR, anebo v době pandemie, jak uvedla jedna z participantek. Pokud jde však o vztahy, zejména ty partnerské, můžeme vidět, že zde podle dotazovaných participantů nevýhody jednoznačně převažují a v tomto případě technologie vztahům spíše škodí. Jedná se o jedinou otázku, ve které nastala u participantů takováto shoda. V ostatních případech se totiž jejich odpovědi vždy lišily, a to poměrně výrazně.

Nutno opět podotknout, že se jedná o participanty z různého prostředí a různých věkových kategorií. Je tedy zajímavé, že zde nastala shoda v rámci tří generací, a to

zrovna v otázce technologií a jejich výhod a nevýhod. Dalo by se předpokládat, že starší ročníky budou technologie oproti mladší generaci více odsuzovat a vnímat negativní aspekty výrazněji než ty pozitivní, což se nestalo. Nehledně na věk, prostředí či gender jednoznačně vítězí názor, že technologie mají sice určité výhody a přínosy, avšak negativní dopady převažují. Z rozhovorů také vyplynul fakt, že starší participanti se sami domnívají, že jejich názor na technologie ovlivňuje jejich věk:

„Tak já jsem stará škola, za mě tohle nebylo a nechybělo nám to. Výhody to sice má, že si zavolám s někým, kdo bydlí daleko, nebo si na tabletu pustím seriál, ale když se ptáš na ty vztahy, tak to ne. Tam to je špatný, není důvěra, je to a nic. Ale to je asi tím, že jsem prostě starší a tuhle generaci, která má pořád mobil v ruce nechápu.“

„No tak dneska bez toho mladí nedají ani ránu. Já bych to klidně zrušila, maximálně bych nechala telefon na hovory a zprávy, a to by stačilo. Akorát se furt hádají kvůli mobilu, furt do toho čumí a skoro spolu nemluví. Hrozný. Na tohle už jsem asi stará a jsem ráda, že se mě to už netýká.“

Sociální sítě a další platformy, aplikace v kyberprostoru tak vytvářejí specifický svět, který je zejména pro digitální domorodce atraktivní. Může být obtížné určit hranici, kde končí, a kde začíná skutečný svět. Mnozí svůj život v online prostoru považují za žitou realitu, a skutečně tak tomu v mnohém je. V tomto světě jsou lidé „jako doma“, působí uváděná inhibice, což posiluje riziko účasti na aktivitách nevhodných pro vztah. Partner mnohdy jen stěží může navíc konkurovat světu, v němž je vše snadné a dokonalé. Prožívaná nejistota může nasedat na vnitřní nejistotu, nízké sebevědomí. Tím, že partneři spolu netráví příliš mnoho času v reálném světě, nedochází k rozvoji vztahu, což opět posiluje nejistotu. Ta se může projevovat negativně, čímž se partner začíná cítit ve vztahu nespokojeně a uniká tam, kde je mu lépe – do kyberprostoru. Je pak jen otázkou času, kdy v tomto virtuálním světě potká

ženu/muže, který jedinci nabídne to, co aktuálně partner nemůže. Jednat se může třeba jen o porozumění, zaslání smajlíku ve vhodný okamžik.

Za pozornost stojí, že dle vlastního výzkumu dospěl psycholog J. Jokl ke zjištění, že jsou dnešní mladí lidé značně netolerantní vůči nevěře, za nevěru považují i posílání e-mailů druhému pohlaví. Online nevěra je navíc pro mladé (dospívající, mladé dospělé) více závažná než nevěra klasická (Holubec, 2016).

K poznatku o menší toleranci mladých lidí vůči nevěře lze uvést, že v popisovaném výzkumu byla též zjištěna velmi nízká tolerance vůči nevěře. Zejména jediný zástupce mužů byl tím, kdo nevěru legitimizoval, dokonce ji pojímal jako přínosnou pro vztah. Dle Bakera (1996, s. 75) jsou však ženy více tolerantní vůči nevěře než muži, což autor vysvětluje menším ohrožením, které ženám z nevěry plyne oproti mužům: pro muže znamená nevěra jeho partnerky zvýšené riziko, že bude nucen vychovávat cizí dítě, a to většinou bez poznání skutečného stavu.

Podle Figes (2013, s. 35-38) je však celkově společnost mnohem méně tolerantní vůči nevěře, než tomu bylo v minulosti. To je dle autorky dáno zejména společenskými změnami. Ženy jsou dnes mnohem méně závislé (např. finančně) na mužích. Není tedy nutné přehlížet nevěru. Navíc lidé potřebují a vyhledávají nové zážitky, podněty, vzrušení. Ty slibuje nevěra, která je navíc snadno dosažitelná.

To, že se nevěra vyskytuje, je dle Fines (2013, s. 50-55) dáno mimo jiné tím, že lidé vstupují do partnerského svazku s nereálnými očekáváními. Lidé věří, že je velká, skutečná láska ochrání od nevěry. Tomu tak ale nemůže být. Prevenci nevěry spatřuje autorka v blízkosti, ve smyslu otevřenosti a sdílení. Partneři by se měli snažit vzájemně se co nejlépe poznávat, a to včetně sexuality – sexuálních potřeb, přání. V praxi však k tomu dochází velmi málo. Za nevěrou jsou často nerealistická přání nebo neuspokojené potřeby podvádějícího. Oproti tomu v otevřených partnerstvích, v nichž je nevěra tolerována, panují odlišné poměry: tyto vztahy jsou funkční a udržitelné jen a právě proto, že jsou k sobě oba partneři velmi otevření

a jasně si na počátku takového vztahu určí pravidla, která jsou následně plně dodržována. Existence páru je pak založena neustálém hledání rovnováhy mezi uspokojením vlastních potřeb a uspokojením potřeb partnera. V těchto vztazích tak může panovat mnohem větší vzájemná tolerance, především pak komunikace, blízkost. Lidé se však více starají o to, aby byli perfektní ve svých sociálních rolích, rodina musí být perfektní, ovšem perfektní navenek. Oba partneři investují do toho, aby dělali to, co je správné, nikoliv do vytváření vzájemného vztahu. Nevěra se tak může poměrně snadno objevit, příležitostí je mnoho. Její odmítnutí a ukončení vztahu pak může být reflexí potřeby zbavit se určité viny za podíl na existenci nevěry ve vztahu. Je to ovšem také projev neschopnosti odpustit, kdy podíl viny nese téměř vždy i podvedený: nevěra je dle autorky příležitostí nahlédnout na vztah a změnit to, co v něm bylo nefunkční. Lidé věří bezmezně svému partnerovi, tato důvěra však nemá reálné žádné základy, pokud spolu lidé netráví čas, nesnaží se být k sobě upřímní, včetně otevřenosti v oblastech, které jsou citlivé a zraňující. Lidé by měli vstupovat do partnerství s tím, že budou skutečně přijímat partnera takového, jaký je. To se však často neděje a nevěra je útekem z tohoto zklamání, důsledkem neochoty přijmout partnera i s jeho slabostmi a nedostatky.

Dle Vaughan (2009, s. 46-47) lze za nevěrou a její četností ve společnosti spatřovat nevhodnou výchovu. Sexualita, sexuální chování se stávají tabu. Jakmile dítě dospěje do fáze, kdy může a chce začít sexuální život, své jednání před rodiči tají. Po vstupu do manželství se situace opakuje. Dle autorky je navíc podobnost patrná ve více aspektech, tedy nejenom tom, že nevěra probíhá tajně, je popírána, podobně jako dospívající neinformuje rodiče o svém prvním pohlavním styku či partnerství se sexuálním životem. Druhá strana se však neptá a tabu je udržováno, což platí i pro manželství (partnerství): *„Rodiče se nás většinou na svá podezření nikdy přímo nezeptali – takže předpokládáme stejné chování u svých partnerů. Celý život se k sexu chováme stejně: zavíráme oči a doufáme, že to dobře dopadne“* (Vaughan, 2009, s. 47).

3.4 Žárlivost a technologie 21.století

Žárlivost může být patologická, nicméně normální je žárlit. Jedná se o pozůstatek prožitku dítěte, které bylo nuceno postupně se odloučit z výlučného vztahu matkou, v němž ideálně pobývalo do svých tří let. Separačně-individuační proces je pro dítě náročný a přijmout skutečnost, že dítě není pro svoji matku (otce apod.) tím nejvýznamnějším na světě, že s ním matka nechce být kontinuálně, bývá bolestné. Tento prožitek pak může být znovu evokován v partnerských vztazích, když partner vyjadřuje přání získat ve vztahu určitý prostor pro sebe. Po narození se dítě vnímá v symbióze se svojí matkou, chce ji zcela vlastnit. Opakované zažívání skutečnosti, že toto nelze, neustálá frustrace a nutnost přijmout daný stav vedou k tomu, že se z jedince stává zdravá, autonomní a mnohem méně závislá osobnost. Dospělý, který žárlí více, než je běžné, tj. nedokáže nechat prostor svému partnerovi, tímto svým jednáním vyjadřuje, že nestrpí jinakost. Ulpěl v symbióze s primárním pečovatelem. Každá osoba či jev, který si pak nárokuje pozornost partnera, který na tento nárok nějakým způsobem reaguje, je pak vnímán jako velké ohrožení. Člověk, který žárlí, má nízké sebevědomí, nedokáže vhodně uspokojovat své potřeby (de Lomas, 2007, s. 15-16).

V prostředí internetu je ovšem těchto nebezpečí velmi mnoho. V reálném světě vyvolá zdravou žárlivost delší obejmutí kamarádky partnerem, večerní či noční posezení s bývalým partnerem. Většinu těchto situací, které mohou oživovat dřívější trauma zažité v raném věku jako nutný krok k rozvoji autonomní a nezávislé osoby, však jedinec nevidí. V online prostoru je ovšem velmi snadné získat přístup k partnerovým i velmi citlivým údajům. Totéž platí i pro další technologie 21. století, jakými je např. chytrý telefon. Každá změna profilu, přidání nového kontaktu, o čemž je navíc jedinec informován, pak žárlivost posiluje (Atwood, & Gallo, 2016, s. 12-13).

Jak o žárlivosti v souvislosti s moderními technologiemi 21. století referovali participantů? Z výzkumu vyplynulo, že lidé mohou žárlit nejen na korespondenci svého protějšku, ale také na sledování fotografií jiných osob a následné komentování či „lajkování“ těchto obsahů na internetu. Z těchto důvodů pak vzniká ve vztahu nedůvěra, hádky, ale také určitá potřeba partnera kontrolovat, např. hlídat jeho činnost na telefonu či počítači. Může stát, že taková situace v partnerském vztahu vyústí až v jeho ukončení, tedy rozchod/rozvod. U svých participantů jsem se s touto problematikou setkávala poměrně často a některých z nich jsem se na tyto záležitosti ani nemusela ptát, uváděli je sami:

„Tohle je hrozný. Nesnáším, když lajkuje jiný holky. Ještě když jsou třeba v prádle nebo maj mega výstřih. Vždycky se kvůli tomu pohádáme. Ví, že mě to se.e tak nechápu proč toho nemůže nechat!“

„Nemám ráda, když si můj chlap něco tuká do mobilu. Člověk nikdy neví, co tam vlastně dělá, co když si píše s jinýma. Je mi to hodně nepříjemný.“

„Bejvalej pořád lajkoval takový ty fitness pipiny. Hrozně mě to s...o. Díky tomu tyhle holky úplně nesnáším“

„Na tohle je debilní Instagram. Jedna moje ex na něm byla úplně závislá a pořád mi ukazovala fotky nějakých týpků, jak jsou oháknutý, jak jim to sekne a chtěla abych se strojil jako oni. Přišlo mi to od ní pěkně hnusný.“

Pozastavit se lze u termínu „můj“ partner. Tato tendence se dle Praška (2005, s. 97) objevuje v důsledku problematické výchovy. Při optimální výchově se dítě (dospělý) vyznačuje sebevědomím, je se sebou spokojený. Důvěra v sebe se přenáší do mezilidských vztahů: jedinec tedy věří partnerovi a nechce jej vlastnit či ovládat. Dokáže být také tolerantní, umí odpouštět. Vztahy těchto lidí bývají klidné, harmonické. Ovšem takto zralých dospělých je v populaci přibližně jen 10 %. Jak autor dále vysvětluje, pokud je dítě odmítáno rodiči či zažívá nepřiměřené trestání, nedostatek lásky, je nucen soupeřit se sourozenci apod., ostatní jsou pro něj

ohrožující, zdravé Self se nevytváří. Získává přesvědčení, že je pro druhé lidi nepříjatelným člověkem, kterého nemůže nikdo milovat – lásku si nezaslouží apod. V krajní poloze se nachází přibližně 9-15 % populace. Ostatní dokážou vnímat sama sebe též pozitivně, nikoliv pouze negativně, byť o sobě pochybují apod. Extrémní případy se pak vyznačují tím, že se snaží ve vztahu příliš druhým zavděčit, lásku si zasloužit, očekávají, že za své obětování budou partnerem odměněni, oceněni. Kritiku vnímají velmi negativně, jako odmítnutí. Tito lidé mohou nadměrně žárlit, obávat se, že je partner opustí, na partnera naléhají, vyčítají apod., čímž doufají, že takto získají potřebné ocenění, resp. důkaz o tom, že jsou hodnotní a partner je má rád.

Užívání termínu „můj“, navíc v kombinaci s přesvědčením, že je v pořádku kontrolovat druhého (dochází k narušování soukromí čtením SMS, prolomením účtu na sociální síti, oba mohou sdílet stejný účet, dávat si vzájemně číst konverzaci s druhými), tak může být dokladem tohoto postoje k sobě a druhým a může být také do určité míry příčinou vyšší žárlivosti, nedůvěry. Pochopitelně na začátku vztahu, ve fázi zamilovanosti, v níž jsou dle Venglářové (2008, s. 32) partneři „jedno tělo, jedna duše“, má toto přivlastňování partnera jiný význam či původ, neboť se jedná do určité míry až o psychotický stav, kdy oba splývají v jednu osobu (jedno tělo, jedna duše).

Jedním z velkých témat, který se pojí s online světem a chováním uživatelů v nich, je identita jedince, který do tohoto světa vstupuje. Tu si jedinec utváří v průběhu svého života, významné je z tohoto hlediska dospívání. Při formování identity je zapotřebí přijmout závazky, které se pojí s dospělostí, též absolvovat určitou krizi, kdy se jedinec vymaňuje ze závislosti na rodičích, utváří si vlastní, odpovědnou pozici ve světě. Poznává, jaký skutečně je, jaká jsou jeho přání, potřeby. Ne vždy se ovšem tento proces zdaří – výsledkem může být difúzní nebo náhradní identita. Identita značí vědomí vlastní jedinečnosti. Jedná se o osobní identitu. Kromě toho je

rozlišována také sociální identita. Ta se vztahuje k vnější charakteristice jedince, jeho příslušnosti k určité sociální skupině (Stašová, Slaninová, & Junová, 2015, s. 63-65).

Existují různé názory na identitu v prostředí internetu. Greenfieldová (2016, s. 123) zmiňuje, že jedna z teorií předpokládá, že identita, kterou si jedinec vytváří v online prostoru a která se velmi často liší od identity jedince v offline světě, není experimentováním s vlastním Já, není tedy příliš odtržena od reality. Naopak – tím, že internet dává možnost být otevřenější, dochází k odhalení skutečného Já. Zároveň také platí, že ti, co jsou schopni této otevřenosti, větší, než je tomu v reálném světě, také častěji vykazují tendenci navazovat úzké vztahy v kyberprostoru. Internet pro ně představuje náhražku skutečných vztahů.

To by také mohlo vysvětlovat, proč je online nevěra prožívána nezřídka jako horší, nebezpečnější, více likvidační vztah, než je tomu u nevěry klasické. Podváděný mnohdy nedokáže uvěřit tomu, že se partner(ka) dopustil něčeho takového. Dosavadní fungování ve vztahu se tak může jevit přetvářka, přičemž tomu tak skutečně může být. Potom tedy může být nevěrou nikoliv pouze samotný akt nevěry, ale veškeré jednání podvádějícího v daném vztahu.

Online prostor také dává možnost získat od druhých ocenění, sebedřívání, a to takové, jaké se jedinci opět nedostává ve skutečném světě (Stašová, Slaninová, & Junová, 2015, s. 63-66). Skutečným motivem online nevěry pak může být potřeba či přání přijetí, druhu interakce, která se jedinci nedostává ve skutečném světě.

Další faktor, který může vysvětlovat účast na online nevěře či její atraktivitu, resp. nárůst online nevěry, je propast, která vzniká mezi skutečným (zákulistním) Já a Já, které je jevištní, tedy je pro publikum, společnost. Lidé mají tendenci dělat se lepšími, na internetu mohou dokonce velmi snadno dosáhnout ideálního Já. Tím ovšem vzniká značná diskrepance mezi tímto skutečným Já a Já, které je prezentována v prostředí internetu. Tato propast může vést k prožitkům izolace, odloučení (Greenfieldová, 2016, s. 126).

Podvádějící tak nemusí nahlížet na své jednání jako na problematické, neboť jej přiřazuje Já v online světě, nikoliv svému reálnému Já. Navíc kouzelný online svět, v němž je vše možné (na jeden klik se stát princem, vyrůst o mnoho centimetrů, z obézního jedince se stát Twiggy), vytváří pocit, že tento svět skutečně není reálný a je zcela legitimní plnit si v něm přání, neboť to, co se v něm odehrává, není skutečné. Docházet tak může k určité disociaci od vlastního Já, kterou můžeme vnímat u některých psychiatrických pacientů.

Obavu podváděných z online nevěry lze také vysvětlit zjištěním, že ti, co na sociálních sítích tráví mnoho času, vytváří si na nich mnoho čistě virtuálních přátelství, představají fungovat navyklým způsobem ve skutečném životě: *„Intenzivní využívání sociálních online sítí nejenže zmenšuje počet reálných přátelství, nýbrž omezuje také sociální kompetence; oblasti mozku, které jsou za to zodpovědné, zakrňují. To má za následek větší stres a narůstající ztrátu sebeovládání. Vzniká sestupná sociální spirála, která brání naplněnému životu ve společenství“* (Spitz, 2014, s. 116).

3.5 Možnosti nevěry s využitím technologií 21.století

V době technologií, digitalizace a internetu se před naší společností otevírá spousta nových možností a příležitostí. Ať už jde o vyhledávání informací či komunikaci s dalšími lidmi – díky technologiím dnešní doby využíváme výhod rychlosti a dostupnosti. Tyto výhody mají však vliv nejen na partnerské vztahy, ale také na nevěru. Nejde pouze o to, že se setkáváme s novým fenoménem tzv. online nevěry, virtuální nevěry (viz. výše), ale také vznikají příležitosti ke vzniku klasické nevěry, což uváděli i někteří participanti.

„Viš, jak se to říká – příležitost dělá zloděje. A dneska je fakt hodně jednoduchý začít si nový románěk. Stačí párkrát kliknout, a už to jede.“

To potvrzuje v rozhovoru s Voldánovou (2016) i manželský poradce P. Šmolka, který nejen že vnímá online nevěru stejně závažnou pro vztah, jako nevěru klasickou

(partner uniká do fantazijního vztahu, rozvíjí jej, odklání se od svého partnera), ale též soudí, že se velmi často nakonec ve skutečnou nevěru promění.

Nejde jen o fakt, že komunikace je velmi jednoduchá a dostupná. Existují nejrůznější weby a seznamky, které se zaměřují čistě na sex, tzv. erotické seznamky, kde se stačí jednoduše zaregistrovat a domluvit si schůzku primárně za účelem sexuálního styku.

„Známá teda chodila na erotickou a mně bylo divný, kde furt bere takový krásný kořeny (smích)“

„Erotickou seznamku jsem zkusila jednou. Byla jsem po rozchodu a chtěla jsem zkusit sex na jednu noc a nechtělo se mi lovit po barech. Nebylo to špatný, dostala jsem to, co jsem chtěla, prostě jednorázovka.“

Nevěra však nemusí znamenat pouze sexuální styk, někdo považuje za nevěru i situaci, kdy si partner pouze s jinou osobou dopisuje a nemusí se jednat o erotickou konverzaci. Tudíž nejen erotické seznamky, ale i ty klasické mohou vztah vážně narušit. Naopak může nastat situace, kdy se lidé touto formou seznámí a v budoucnu utvoří pár. Na internetové seznamky jsem se tázala účastníků, někteří mají i osobní zkušenosti:

„Tak mám taky nějaké zkušenosti. Myslím si, že tam ty lidi hodně lžou a vymýšlí si. Ale jako znám případy, že se ty lidi vzali a mají i děti, takže to může vyjít, neříkám že ne.“

„S jedním jsem si začala psát a potom jsme se sešli. Na schůzku přišel s kočárkem a v něm měl šestiměsíční dceru. Prý nám vadit nebude, protože ještě nemluví (smích), to si fakt pamatuju dodnes. A to mě teda vyléčilo ze schůzek ze seznamky. On se o dceři a přítelkyni vůbec nezmínil.“

„Tak s tím zkušenost mám a jsou tam samí úchyláci. I jsem se sešla, nejednou a vždycky špatný. Nemám jedinou kladnou zkušenost. A to jsem se sešla s dost chlapama.“

„Já zkoušel jen Tinder, ale kámoš zkouší pořád nějaký seznamky a většinou je dost zklamanej. Na fotkách ty holky vždycky vypadají fakt luxusně, ale v reálu hrůza. Použijou milion filtrů a pak vypadaj jak kočky, a při tom jsou hnusný.“

Možnosti nevěry s využitím technologií samozřejmě nesouvisí jen s internetovými seznamkami. Největší problém vnímám právě v dostupnosti, jednoduchosti a příležitosti. Ať už se jedná o seznamky či o sociální sítě a internet obecně. Nejde jen o nevěru samotnou, ale také o její průběh a maskování s využitím technologií 21.století. Nevěrný partner/ka se často raději pojistí, vytváří si alibi a velmi často k tomu dochází s využitím právě technologií dnešní moderní doby, jak vyplynulo i z výzkumných rozhovorů:

„Tak jasně, že je důležitý alibi. Mazat zprávy je základ. Ale taky je dobrý mít milenku v telefonu uloženou jinak, třeba pod jménem firmy nebo pod chlapeckým jménem.“

„Když jsem byla nevěrná, tak jsem si to vždycky pojistila, aby to neprasklo. Když jsem třeba byla u kamarádky, tak jsme si u ní nafotila několik fotek a nechala si je do zásoby. Pak jsem je použila jako alibi, když jsem byla s milencem. Fígl je v tom, že udělám screen starý fotky, takže to vypadá, že vznikla v ten den, kdy potřebuju. I když je třeba měsíc stará. Taky je dobrý to hodit na Insta, ať je to věrohodnější. No a samozřejmě o tom kámošku informovat, aby se třeba neprokecla nebo nehodila na Insta něco úplně jinýho, že jo.“

„Hlavně všechno mazat. Prostě ničit důkazy. Nahý fotky dát do tajný složky a ideálně mít na telefonu kód nebo Face id (poznámka pod čarou co je face ID⁴), aby se tam ta moje nedostala. že jo. Člověk prostě nesmí bejt blbej.“

⁴ Jedná se o funkci chytrých telefonů, konkrétně značky Apple, kdy je mobilní telefon odemýkán rozpoznáním tváře jeho uživatele. Odemýkání telefonu je dnes možné i s nasazenou rouškou (Kos, 2020).

4 DISKUSE

Cílem výzkumu bylo analyzovat vliv technologií 21. století na dynamiku partnerských vztahů, se zřetelem k nevěře.

- 1) První výzkumná otázka zněla: Jaké jsou přínosy a rizika užívání technologií 21. století pro dynamiku partnerských vztahů?

Nutno zmínit, že technologie dnešní doby s sebou přinášejí jisté výhody, ale i nevýhody celkově, což platí i pro partnerský vztah. U této jediné otázky vznikla u participantů shoda, napříč genderem i věkem. Ačkoliv všichni dotazovaní uvedli, že jisté výhody technologiím upřít nemohou – zejména možnost rychlé komunikace s rodinou či přáteli, také uváděli výhodu možnosti komunikovat s osobami vzdálenými např. mimo ČR či využití technologií v době pandemie ke komunikaci nebo k práci, všichni se shodli na jednom – pokud jde o partnerský vztah, spatřují v technologiích spíše hrozbu. Vnímají zde pro vztah určité riziko, mezi hlavní patří ztráta důvěry, dále také částečná ztráta soukromí – to nastává ve chvíli, kdy si partneři vzájemně nedůvěřují, podezírají se, kontrolují si telefony, počítače. Dle dotazovaných participantů tedy jednoznačně rizika převažují nad přínosy a lze tvrdit, že technologie považují pro partnerský vztah za velice rizikové, někteří přímo uvedli, že jsou pro zlost.

Nicméně shoda participantů ještě neznamená potvrzení jejich názoru. Výzkum byl koncipován jako kvalitativní, výsledky tedy nelze generalizovat. Navíc lze uvažovat o některých specifických participantů. Jeden z nich je značně promiskuitní, což může reprezentovat obavu před účastí v trvalém partnerském svazku, nutnost testovat hranice či zvýšenou impulzivitu. Další z participantek uváděla, že „nemá štěstí na chlapy“, ovšem je to ona, kdo si muže vybírá. Pokud opakovaně volí ty, s nimiž zažívá nevyřešené vnitřní konflikty, partnerské vztahy se jí nedaří. Dle Atwood, a Gallo (2016, s. 12-13) je kyberprostor rizikový pro nevěru, neboť dává partnerům

možnost neustálé a velmi detailní kontroly o tom, co dělají jejich nejbližší, takřka na co myslí. Prožívaná vnitřní nejistota je posilována těmito specifiky online prostoru, což může vést k vnímání zvýšeného rizika kyberprostoru pro nevěru.

Jak bylo nastíněno v úvodu práce, offline a online svět nejsou světy oddělenými, byť v online světě mívá často jedinec odlišnou identitu, což se netýká pouze zvoleného nicku, uživatelského jména. Mění se prožívání, opadá stud, strach, zábrany. Některé jevy se však nemění, což je případ vnitřní jistoty člověka, jeho sebevědomí. Rizikový tak může být online prostor z hlediska problematiky nevěry zejména pro ty, kdo si nejsou jisti sami sebou v reálném světě. Vnitřní nejistota pak může být odehrávána prožíváním nejistoty v partnerském vztahu. Obava ze ztráty partnera může vést k fantaziím, že se něco takového stane. Ty jsou následně připisovány partnerům jako skutečná přání.

2) Druhá výzkumná otázka byla ve znění: Jak je prožívána nevěra realizovaná s využitím technologií 21. století v partnerském vztahu?

I na tuto otázku jsem se snažila najít uspokojivou odpověď. Technologie dnešní moderní doby jsou totiž často využívány právě při nevěře, a to jak ze strany podvádějícího, tak ze strany podváděného. Podívejme se nejdříve na situaci podvádějícího. Z výzkumu vyplynulo, že podvádějící velmi často využívá technologie k tomu, aby svou nevěru ukryl a nebyl odhalen. Ať už mění jména v telefonní seznamu, pečlivě maže příchozí zprávy či si vytváří alibi pomocí fotografií – využívá technologie právě k účelu jakési pojistky. Z odpovědí participantů také vyplynul fakt, že díky technologiím je možnost a samotný vznik nevěry poměrně jednoduchý a dostupný. Možnosti seznámení se s potencionálním milencem či milenkou jsou opravdu velké – ať už přes sociální sítě či nejrůznější seznamky. To jsou tedy dva hlavní aspekty ze strany podvádějícího: zajištění alibi, snaha zůstat neodhalen a snadná dostupnost a možnosti ke vzniku nevěry. Nyní se podívejme na situaci podváděného. Ač se to může zdát nečekané, i podváděný

partner využívá technologie. A to sice při odhalování nevěry svého protějšku. Z výzkumu jasně vyplývá, že právě díky technologiím byla často nevěra odhalena. Většina dotazovaných uvedla, že za běžných okolností by partnerovo soukromí nenarušila, avšak mají-li nějaké podezření či tušení učiní tak. V takové situaci se podívají partnerovi do telefonu či počítače. I když se podvádějící snaží svou nevěru maskovat, může se stát, že nějakou zprávu nesmaže a podváděný tak díky narušení nevěrníkova soukromí odhalí pravdu. Nemusí jít samozřejmě pouze o zprávu, ale o jakýkoliv jiný materiál dokazující partnerovu nevěru – např. fotografie. To je tedy hlavním aspektem u podváděného – odhalení nevěry díky technologiím 21.století.

Nutno ovšem podotknout, že je to vždy jedinec, ať již podváděný či podvádějící, kdo užije tyto výdobytky technologického pokroku k prozkoumávání kvality svého vztahu. Někteří podvádějící mohou zdánlivě nevědomě opomenout vymazat zprávu či zašlou SMS partnerovi, namísto milenci, milence. S. Freud by mohl toto jednání nazvat chybným úkonem. Nezřídka podvádějící ztrácejí svoji obezřetnost při krytí nevěry, neboť je daný stav pro ně již psychicky či existenčně neúnosný: čekají na odhalení a moderní technologie pak mohou být v tomto ohledu vhodným pomocníkem. Odpovědnost za eskalaci nevěry však nemají technologie, ale člověk.

- 1) Formulace třetí výzkumné otázky byla následující: Jaké aspekty partnerského vztahu jsou ovlivněny nevěrou realizovanou s využitím technologií 21. století?

Jednoznačně nejvíce ovlivněným aspektem je v tomto případě důvěra, pokud nahlížíme na dopad nevěry na vztah. Jakmile podváděný partner odhalí díky technologiím nevěru, dochází k okamžitému narušení či ztrátě důvěry. Ze strany podvádějícího však také, často se i jeho strana cítí zrazená a podvedená skutečností, že partner porušil jeho soukromí. Ačkoliv může dojít k jakémusi smíru mezi oběma stranami, vztah již dostal značnou trhlinu a jak vyplynulo z rozhovorů, vztah je značně narušený a jiný. Podváděný již partnerovi nedůvěřuje, staví se negativně k jeho aktivitám spojenými s technologiemi a podvádějící se obává opakovaného

narušení svého soukromí. V takovém vztahu pak často vznikají nedorozumění a hádky, při kterých často podváděný vyčítá podvádějícímu onu nevěru, a naopak podvádějící vyčítá podvedenému fakt, že bylo narušeno jeho soukromí. Překonat takovou situaci tedy není vůbec jednoduché, a proto také často dochází k ukončení vztahu. Rozchodem partnerů to ovšem nekončí. Obě strany si tyto zkušenosti nesou dál do života, a hlavně do dalších vztahů. Podvedený může mít z nového vztahu často strach, bojí se, že bude opět podveden a na základě toho u něho může přetrvat touha svého nového partnera kontrolovat a narušovat jeho soukromí. Podvádějící může mít strach ze ztráty soukromí a často si tak soukromí pojišťuje – např. zahesluje telefon, aby se tam nový partner případně nemohl dostat. Je tedy jasné, že pokud k nevěře dojde, poznamenané jsou obě strany.

Mění se tedy kvalita vztahu, jeho funkčnost. Ta se může paradoxně i zvýšit, v případě tzv. SOS nevěry. Obecně platí, že nevěra přináší páru cennou informaci o tom, že něco není v pořádku: vztah či jedinec sám, který si zvolil vztah, který mu škodí, v němž však setrvává. Nevěra atakuje samotnou podstatu vztahu, kdy se lze ptát, na čem tento vztah stojí, co oběma dává, co jim bere, jaká je jeho hodnota, ale i cena, kterou za něj oba z páru platí. Nevěra nemusí nutně snížit sebevědomí podvedeného, může jej i zvýšit. K tomu je však zapotřebí překonat ponížení, porozumět vlastnímu vlivu na průběh a kvalitu vztahu, obrátit se k vlastnímu Já a začít zkoumat, co skutečně potřebuje a jak tuto potřebu nasytit. Nefunkční vztah umožňuje osobnostní růst k větší psychosociální zralosti. K tomu však vede dlouhá cesta. Nevěra ji pouze otevírá.

ZÁVĚR

Diplomová práce byla zaměřena na problematiku moderních technologií a nevěru. Cílem diplomové práce bylo popsat, jakým způsobem ovlivňují technologie 21. století dynamiku partnerských vztahů.

Na základě realizace vlastního kvalitativního výzkumu, jehož cílem bylo analyzovat vliv technologií 21. století na dynamiku partnerských vztahů, se zřetelem k nevěře, bylo zjištěno, že technologie 21. století mohou být dobrým sluhou, ale též zlým pánem. To pochopitelně není příliš objevné. Za cennější lze považovat přiblížení dynamiky vztahu, prožívání podváděného i podvádějícího, se zohledněním vlivu těchto technologií.

V práci bylo detailněji popsáno, jaký vztah si sami podvádějící a podvádění utvářejí k technologiím 21. století. SMS zdržují, nutností je Messenger. Dát si práci s přípravou příjemného večera pro partnera, s možnou vidinou jeho spokojenosti, je příliš náročné. Je snazší přejíždět prstem po displeji či fukat do klávesnice, aby si jedinec navodil pocit významnosti vlastní osoby, žádoucnosti, atraktivity. I když na druhém konci tohoto komunikačního kanálu nemusí sedět „kočka“, jak uváděl jeden z participantů, ale spíše „hnusná“ holka, racionalita je rychle odsunuta souběžně s pohybem ukazováčku po displeji. Na její místo nastupuje fantazie, bezbřehá přání, magické myšlení, tolik charakteristické pro rané dětství a předškolní věk než pro dospělost.

Do virtuálního světa se snadno uniká. Před čím? Před vztahem nebo sebou samým, případně před obtížně unášeným obrazem sebe sama ve škodlivém vztahu? Pohodlné tepláky, v nichž sedí na gauči v malém bytě v životě neúspěšný jedinec, jsou vstupem do kyberprostoru nahrazeny oslnivým outfitem. Smutek a frustrace se přetaví ve vzrušení očekávání nových zážitků, které v realitě nejsou dostupné. Není třeba brát ohledy na partnera, který sedí kousek opodál. Vždyť je to jen iluze...

Tato iluze končí velmi často velkým zklamáním, a to jak podvedeného, tak mnohdy i podvádějícího. Dříve či později každý z nich dospěje k poznání, že nelze donekonečna utíkat předtím, co jej pronásleduje a co si s sebou nese z dětství. Pochopitelně i před touto konfrontací lze utéci, lidská mysl je v tomto ohledu nekonečně tvůrčí. Na vině jsou technologie či partner, který je velmi rychle sesazen z piedestalu a stává se největším bídňíkem, jaký kdy po světě chodil.

Anebo to jde jinak. Zastavit se a zkusit nahlédnout na zraněné Já. Ptát se, co potřebuje, a jak mu to poskytnout. V online světě podvádí každý, ovšem nikoliv svého partnera, ale sebe sama. Nabízí se tolik zprofanovaný příměr zrcadla. Technologie 21. století umožňují člověku odstoupit od žité reality, prozkoumat, jakým způsobem jedinec pracuje se svým reálným Já, jaké je jeho ideální Já, kterému je dáván život v kyberprostoru.

Jen máloco je v životě černobílé. Není tomu tak patrně ani u technologií 21. století, ani u nevěry. Život nelze rozfázovat na úhledné balíčky dílčích jevů, které si v životě ponecháme, nebo se jich zbavíme. Každá myšlenka, zážitek či zkušenost vytvářejí mozaiku jedinečného života každého člověka.

Je pak na jednotlivci, zda chce tuto mozaiku skládat a vnímat ji v její celistvosti. V práci byl záměrně zvolen nestandardní formát, kdy se prolínala teoretická východiska s výsledky provedeného výzkumu. I když byl naplněn cíl práce a zodpovězeny výzkumné otázky, lze uvažovat o tom, co mohlo zůstat mezi řádky a co promlouvá ke každému, kdo chce naslouchat.

Nevěra bývá vykládána jako zrazená dohoda o exkluzivitě utvořeného vztahu. Člověk je bytostí společenskou, účastní se tak mnoha vztahů, žije ve vztahové síti. Ta bývá natolik složitá, že velká část lidí z ní utíká do jiných světů, sítí. V nich však stále zůstávají lapeni. Porozumět tomu, co přinášejí technologie 21. století do života člověka, jeho exkluzivního vztahu s partnerem, znamená patrně nejprve vystoupit z tohoto vztahu a vrátit se do vztahu primárního, kterým je vztah jedince k sobě samému. Právě jeho dynamiku mohou technologie 21. století narušovat nejvíce.

ZDROJE

- Atwood, J. D., & Gallo, C. (2011). *The Effects of the Internet on Social Relationships: Therapeutic Considerations*. Bloomington: iUniverse.
- Baghel, S. S. (2015). *Social Media and Indian Youth*. Delhi: Apple Books.
- Baker, R. (1996). *Válka spermií: nevěra, konflikt mezi pohlavími a jiné ložnicové bitvy*. Brno: Jota.
- Beránek, J. (2013). *Moderní řízení hotelového provozu*. 5., přeprac. vyd. Praha: MAG Consulting.
- Carroll, J. L. (2019). *Sexuality Now: Embracing Diversity*. 2nd ed. Boston: Cengage Learning.
- Čermák, I. a kol. (2013). Narativní analýza. In Řiháček, T., Čermák, I., Hytych, R. a kol. *Kvalitativní analýza textů: čtyři přístupy* (s. 75-104). Brno: Masarykova univerzita.
- De Lomas, P. (2007). *Žárlivost*. Praha: Grada.
- Disman, M. (2011). *Jak se vyrábí sociologická znalost: příručka pro uživatele*. 4., nezměn. vyd. Praha: Karolinum.
- Figes, K. (2013). *Our Cheating Hearts: Love & Loyalty & Lust & Lies*. London: Hachette Digital.
- Glass, S. P. (2020). *NOT "Just Friends": Rebuilding Trust and Recovering Your Sanity After Infidelity*. 2nd ed. New York: Simon & Schuster.
- Greenfieldová, S. (2016). *Změna myšlení*. Brno: BizBooks.
- Gulová, L., & Šíp, R. (2013). *Výzkumné metody v pedagogické praxi*. Praha: Grada.
- Hackathorn, J., & Harvey, R. (2011). Sexual Double Standards: Bias in Perceptions of Cyber Infidelity. *Sexuality & Culture*, 15(1), 100-113.

- Hájek, M., Havlík, M., & Nekvapil, J. (2012). Narativní analýza v sociologickém výzkumu: přístupy a jednotící rámec. *Sociologický časopis/Czech Sociological Review*, 48(2), 199-223.
- Hertlein, K. M., & Piercy, F. P. (2012). Essential Elements of Internet Infidelity Treatment. *Journal of Marital and Family Therapy*, 38, 257-270.
- Hendl, J. (2016). *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace*. 4., přeprac. a rozš. vyd. Praha: Portál.
- Jedlička, R. (2019). *Psychický vývoj dítěte a výchova: Jak porozumět socializačním obtížím*. Praha: Grada.
- Josephs, L. (2006). The impulse to infidelity and oedipal splitting. *International Journal of Psychoanalysis*, 87, 423-437.
- Karásková Ulbertová, Z. (2012). Rodič, vychovatel a dítě na internetu. In Krčmářová, B. (ed.), *Děti a online rizika: sborník studií* (s. 53-70). Praha: Sdružení Linka bezpečí.
- Kopecký, K. (2007). *Moderní trendy v elektronické komunikaci*. Olomouc: Hanex.
- Kratochvíl, S. (2009). *Manželská a párová terapie*. Praha: Portál.
- Lipovetsky, G. (2007). *Paradoxní štěstí: Esej o hyperkonzumní společnosti*. Praha: Prostor.
- Matějů, P. a kol. (2017).. *Moc krásy*. Praha: Karolinum.
- Novák, T., & Šmolka, P. (2016). *Manželské a rodinné poradenství*. 2., aktualiz. vyd. Praha: Grada.
- Ondřej, J. (2013). *Spotřebitelské smlouvy a ochrana spotřebitele: ekonomické, právní a sociální aspekty*. Praha: C. H. Beck.
- Praško, J. (2005). *Asertivita v partnerství*. Praha: Grada.
- Solomoc, S., & Teagno, L. J. (2006). *Intimacy after Infidelity: How to Rebuild and Affair-proof Your Marriage*. Oakland: New Harbinger.

Spitz, M. (2014). *Digitální demence*. Brno: Host.

Stašová, L., Slaninová, G., & Junová, I. (2015). *Nová generace: vybrané aspekty socializace a výchovy současných dětí a mládeže v kontextu medializované společnosti*. Hradec Králové: Gaudeamus.

Ševčíková, A. (2014). Vystavení se sexuálním obsahům na internetu u nezletilých. In Ševčíková, A. et al., *Děti a dospívající online: Vybraná rizika používání internetu* (s. 99-118). Praha: Grada.

Šmolka, P. (2010). *Nevěra – pro podváděné a podvádějící*. 2., rozš. a aktualiz. vyd. Praha: Grada.

Urban, J. (2010). *10 nejdražších manažerských chyb*. Praha: Grada.

Uzel, R. (2010). *Nevěra a co s ní*. Praha: Grada, 2017.

Uzel, R. (2017). *Nevěra a co s ní*. 2., přeprac. vyd. Praha: Grada.

Vaughan, Peggy (2009). *Mýtus monogamie: průvodce následky nevěry*. 4. vyd. Praha: Knižní klub.

Venglářová, M. (2008). *Průvodce partnerským vztahem*. Praha: Grada.

Zavilá, E., & Nešplech, E. (2007). *Jak utajit/odhalit nevěru*. Praha: Fragment.

Zimbardo, P., & Coulombová, N. D. (2017). *Odpojený muž: Jak technologie připravuje muže o mužství a co s tím*. Praha: Grada.

Elektronické zdroje:

ČSÚ. *Rozvodovost*. Citováno dne 1. prosince 2020. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/20554215/400712a3.pdf/abd591b3-45b9-4a43-90ae-71cd0502a7a8?version=1.0>

Docan-Morgan, T., & Docan, C. A. (2007). Internet Infidelity: Double Standards and the Differing Views of Women and Men. *Communication Quarterly*, 55(3), 317-342.

Citováno dne 2. prosince 2012. Dostupné z:
https://www.researchgate.net/publication/233310054_Internet_Infidelity_Double_Standards_and_the_Differing_Views_of_Women_and_Men/link/5cd49965299bf14d958634ee/download

Gřes, P. (2020). *Tajemství dopravovaných zpráv*. Citováno dne 8. prosince 2020. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/tajemstvi-dopravovanych-zprav.aspx>

Holubec, O. (2016). *Virtuální nevěru mladí netolerují, rizika internetu znají, říká psychologie*. Citováno dne 2. prosince 2020. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zlin/zpravy/psycholog-jan-jokl-o-rizicich-internetu-pro-mlade.A160623_2255261_zlin-zpravy_ras

Holzman, O. (2020). *Facebook po světě používá každý měsíc 2,5 miliardy lidí. V Česku už je to více než polovina populace*. Citováno dne 2. prosince 2020. Dostupné z: <https://www.czechcrunch.cz/2020/02/facebook-po-svete-pouziva-kazdy-mesic-25-miliardy-lidi-v-cesku-uz-je-to-vice-nez-polovina-populace/>

Chába, K. (2016). *Nevěra na internetu*. Citováno dne 1. prosince 2020. Dostupné z: <https://www.partnerske-vztahy.eu/nevera-na-internetu/>

Chába, K. (2019). *Odpuštění po nevěře*. Citováno dne 9. prosince 2020. Dostupné z: <https://www.partnerske-vztahy.eu/odpusteni-po-nevere/>

Kantorová, J. (2018). *Nevěra – odlišnosti v podání ženy a muže*. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/zena/vztahy-a-sex/clanek/nevera-odlisnosti-v-podani-zeny-a-muze-40064318>

Klimeš, J. (2008). *Mysl podváděného partnera*. Citováno dne 2. prosince 2012. Dostupné z: http://klimes.mysteria.cz/clanky/psychologie/nevera/nevera_pakovy_efekt.htm

Kopecký, K., & Szotkowski, R. (2019). *Sexting a právo*. Citováno dne 9. prosince 2020. Dostupné z: <https://www.e-bezpeci.cz/index.php/rizikove-jevy-spojene-s-online-komunikaci/sexting/1681-sexting-a-pravo>

Kos, A. (2020). *Návod, jak naučit Face ID, aby vás poznalo i s rouškou*. Citováno dne 2. prosince 2020. Dostupné z: <https://www.mobilmania.cz/clanky/navod-jak-naucit-face-id-aby-vas-poznalo-i-s-rouskou/sc-3-a-1348023/default.aspx>

STEM/MARK (2015). *Hříšní Češi (5. díl)*. Citováno dne 1. prosince 2020. Dostupné z: <https://www.stemmark.cz/hrisni-cesi-5-dil/>

Voldánová, J. (2016). *Pozor na virtuální nevěry! Jsou velmi zrádné a lehce způsobí konec vztahu, říká psycholog Petr Šmolka*. Citováno dne 2. prosince 2020. Dostupné z: <https://dvojka.rozhlas.cz/pozor-na-virtualni-nevery-jsou-velmi-zradne-a-lehce-zpusobi-konec-vztahu-rika-7533944>

Vossler, A. (2016). Internet Infidelity 10 Years On: A Critical Review of the Literature. *The Family Journal: Councelling and Therapy for Couples and Families*, 24(4), 1-8. Citováno dne 2. prosince 2020. Dostupné z: <http://www.open.ac.uk/ccig/sites/www.open.ac.uk.ccig/files/Internet%20infidelity%20ten%20years%20on%20-%20A%20critical%20review%20of%20the%20literature%20-%20Vossler%20-%20page%20proof%20final%20.pdf>

Vossler, A., & Moller, N. (2019). Internet Affairs: Partner's Perceptions and Experiences of Internet Infidelity. *Journal of Sex and Marital Therapy*, 46(1), 67-77. Citováno dne 2. prosince 2020. Dostupné z: <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/0092623X.2019.1654577>

Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník (2015). Dostupné z: <http://zakony.centrum.cz/trestni-zakonik/cast-2-hlava-2-dil-2-paragraf-182?full=1>

PŘÍLOHY

Příloha č. 1: Připravené otázky

Příloha č. 2: Vytvořené kategorie

Příloha č. 3: Informovaný souhlas

Příloha č. 4: Rozhovor s participantkou P1

Příloha č. 5: Rozhovor s participantkou P9

Příloha č. 1: Připravené otázky

1. Co se ti (Vám) vybaví, když se řekne nevěra?
2. Můžeš (můžete) mi prosím povyprávět o tvé zkušenosti s nevěrou?
3. Co si myslíš (myslíte) o dnešních technologiích (internet, chytrý telefon, sociální sítě apod.)?
4. Jak podle Tebe (Vás) ovlivňují technologie 21. století vztahy mezi lidmi?
5. Co si myslíš (myslíte) o online nevěře?
6. Jak nahlížíš (nahlížete) na řešení nevěry?

Příloha č. 2: Vytvořené kategorie

Charakteristika nevěry

Charakteristika online nevěry

Formy online nevěry

Muži a ženy jako aktéři nevěry

Reakce na nevěru

Řešení nevěry

Výhody technologií 21. století

Nevýhody technologií 21. století

Příloha č. 3: Informovaný souhlas

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLMOUCI

FILOZOFICKÁ FAKULTA

KATEDRA SOCIOLOGIE, ANDRAGOGIKY A KULTURNÍ ANTROPOLOGIE

INFORMOVANÝ SOUHLAS S VYUŽITÍM VÝZKUMNÉHO ROZHOVORU

pro účely výzkumného projektu diplomové práce

„Technologie 21.století a jejich vliv na dynamiku mezilidských vztahů

se zaměřením na nevěru“

Výzkum probíhá pro účely zpracování diplomové práce vedené na Filozofické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci. Diplomová práce je psána na oboru Kulturní antropologie, pod vedením doc. PhDr. Daniela Topinky, Ph.D.

Cílem tohoto výzkumu je zjistit, jaký vliv mají technologie 21.století na mezilidské vztahy, zvláště se pak zaměřuje na problematiku nevěry. Pro účely tohoto výzkumu je nezbytné získat data pojednávající o tomto tématu. Tyto data budou získávány pomocí rozhovorů s participanty výzkumu. Veškerá data budou zpracována a použita k účelům diplomové práce.

Veškeré nahrávky rozhovoru a jejich písemný přepis v elektronické podobě budou uloženy u Bc. Adély Ratajské, přičemž nebudou volně přístupné třetím osobám. Nahrávka a přepis budou využity výlučně k účelům spojeným s odevzdáním a prezentováním diplomové práce, publikaci ve vědeckých časopisech, prezentaci na konferencích aj. akademickým účelům.

Participant potvrzuje, že tazatel mu poskytl poučení o výzkumném projektu, i o smyslu tohoto informovaného souhlasu, a že měl možnost klást otázky související s rozhovorem.

Veškerá data o komunikačních partnerech budou anonymizována.

Datum:

Místo:.....

.....

.....

Jméno narátora

Jméno tazatele

.....

.....

Podpis

Podpis

Příloha č. 4: Rozhovor s participantkou P1

Já : Co se ti vybaví, když se řekne nevěra?

X : Když jeden druhého podvede.

Já : Podvede?

X : No, když někoho chytneš při činu fyzicky nebo to někde vidíš třeba právě napsaný

Já : Napsaný?

X: Třeba na mobilu nebo na počítači, že si domlouvaj schůzku nebo tak

Já: Máš s tím nějaké osobní zkušenosti?

X: Mám (*pousmání*). No když jsem jednou k vánocům dostala od přítele mobil, vložila jsem tam simku a tam se objevila zpráva „ZAVOLEJ DŮLEŽITÉ“ z cizího tel. čísla. Tak jsem na to číslo zavolala, zvedla to žena, představila jsem se a ona když zjistila kdo jsem – znala mě z vyprávění od přítele tak mně řekla, že ona je jeho přítelkyně, přitom jsem byla jeho přítelkyně já (*smích*). Obelhával nás obě (*pokývání hlavou*). Tak jsem se obě sešly - na JEJÍ přání (to zdůraznila) v kavárně. Vyjasnily jsme si situaci, obě jsme totiž měli na rukách zásnubní prstýnky od něj (*úsměv*)

Já : Co bylo dál?

X : Jely jsme za ním, vůbec nemluvil a vezl nás k jeho matce. Na matku řval „VIDÍŠ JAK TO DOPADLO“, takže mu ta matka zřejmě pomáhala a věděla to. Byla z toho scéna, s tou druhou se začal prát a já jsem utekla, ale ona mě dohnala s tím, že s ním skončíme.

Já : Pokračuj

X : Ještě jsme to s ním chvíli táhly, ale po čase jsme se s ním obě rozešly, ona už je dnes vdaná.

(vypadalo to jako konec příběhu, ale nadechuje se a pokračuje)

X: On mi dal totiž ten telefon k Vánocům a v obchodě do něj strčil svoji SIMku a v ten moment přišla zpráva od jeho přítelkyně, ale i když tu SIMku vyndal tak ta zpráva tam zůstala v tom mobilu a i když jsem tam pak strčila tu svoji SIMku tak tam bylo. Tím se to vlastně stalo

Já: Jak se na to díváš s odstupem času? Jak je to vlastně dlouho?

X : Noo to už je dlouho asi tak 15 let cca. No a jak se na to dívám.. poučilo mě to a chlapům už prostě nevěřím

Já : Chápu. Víím, že máš zkušenosti s online seznamkou...

X : Badoo no. Asi mi to nic nepřineslo. Seznamky asi ne, radši když se lidi potkají fyzicky než se nastrojeně někde sejít. Buď někde někoho potkáš nebo nic.

Já : Potkalo tě tam něco zajímavého?

X : S jedním jsem si začala psát a potom jsme se sešli. Na schůzku přišel s kočárkem a v něm měl 6 měsíční dceru. Prý nám vadit nebude, protože ještě nemluví (*smích*) to si fakt pamatuju dodnes. A to mě teda vyléčilo ze schůzek ze seznamky. On se o dceři a přítelkyni vůbec nezmínil (*moje poznámka : když si psali*)

Já : Tak to chápu. Proč jsi vlastně seznamku využila?

X : Chtěla jsem to jen zkusit a stačilo (*smích*)

Já : No a když se vrátíme obecně na začátek k nevěře obecně – co se ti vybaví?

X : Že ten chlap nemá jenom mě

Já : A co si myslíš o tématu „online nevěra“?

X : Že si ty dva píšou, domlouvaj si rande nebo si posílaj erotický fotky nebo mít i sex a nemusej se ani sejít, v dnešní době to je různý že jo

Já : Máš s tím nějaký zkušenosti?

X : Asi ne.

Já : Víš, že máš instagram

X : Mám, protože mám ráda fotky

Já : Fotky?

X : Přírodu, zvířata, pěkný lidi, módu – co se nosí, fitness,.. přesně tyhle věci mám ráda

Já : Jaké fotky přidáváš ty sama?

X : Psa, sebe, přírodu, jídlo,...

(moje poznámka : bylo vidět, že toto téma X tolik neoslovilo a nezajímá – v rozhovoru se později ukáže, že nemá k technice celkově kladný vztah)

Já : Jak si myslíš, že technika ovlivňuje vztahy mezi lidmi?

X : Myslím si, že to je strašný a že fakt zlatá doba kdy tohle nebylo. To si myslím, že mi daj za pravdu všichni. Nebyly mobily ani počítače, lidi dodrželi slovo když se měli sejít, sešli se. Byla menší rozvodovost, teď se lidi ani tak neberou, protože si podle mě tak nevěřej. Pro mě by technika vůbec nemusela bejt.

Já : Nemusela bejt?

X : Počítač nesnáším. Mám akorát mobil a to jen kvůli tomu, že nemám pevnou linku a pro případ, kdyby se cokoliv stalo aby si člověk zavolal pomoc.

Já : Takže používáš mobil jen na volání?

X : Ne, mám ten instagram. A občas použiju Google. Ale kdybych ho neměla tak se z toho nepo...u, ale jsou lidi co by se z toho po...i. Kdyby ten mobil neměli.

Já : Myslíš?

X : Jsou závislí. Strašně jsou závislí na mobilech, nepřijde mi teda že moje generace, ale spíš ta mladší. Jsou strašně závislí na těch mobilech. Vůbec si nepokecaj, seděj spolu v hospodě naproti sobě a vůbec spolu nemluvěj, jsou jen na těch mobilech. Vlastně ani nevíš s kým si ten přítel před tebou píše, třeba s nějakou holkou že jo.

Já : A vidíš na té technice i nějaké výhody?

X : Třeba kvůli škole, práci, domlouvát nějaký schůzky, přes maily. Pracovní záležitosti to samozřejmě jo. A možná že když jsou ty lidi od sebe daleko, jeden třeba odjede do Ameriky tak si můžou skypovat, posílaj si fotky tak to jo. Ale jinak ne. Pro ty dva lidi (*moje poznámka : tím myslí páry*) nevidím výhody...

(krátce se zamýšlí)

X: Hodně to ovlivňuje ty vztahy s nevěrou právě. Lezou si to telefonu, jeden třeba spí a druhý mu vleze do mobilu a zjistí to. Kdyby nebyly mobily tak to třeba 10 let nebude vědět a zjistí něco co ani vědět nechtěl.

Já: Co si o tom myslíš?

X: No většinou se ty lidi rozejdou, protože už tomu člověku nevěříš, po tom co v tom mobilu najdeš. Na jednu stranu je dobře, že to zjistí, nedojde k tomu za dlouho, ale na druhou stranu kdyby to nevěděl tak má klid a je šťastnej – když nic neví tak věří.

(napije se)

X : Dřív se lidi přistihli in flagranti, když třeba jeden přijel ze školení dřív, chtěl ho překvapit, nemohl napsat zprávu jedu za tebou a šup – přijel a milenec v posteli – to bylo dřív. Teď už to najdeš v tom mobilu. Když byl někdo šikovnej tak měl milence celoživotně a ten druhý se to v životě nedozvěděl a vlastně spolu měli štastný život, nemuseli mít nervy, kde komu pípne zpráva a tak.

Já : Znáš takový případ?

X : Zním jednoho co měl milenku 20 let a byl ženatej a nikdy to neprasklo. Dnes už je po smrti, ale manželka to nikdy nezjistila a myslela si, že jí je celý život věrnej. Okolí o tom vědělo, ale manželce nikdo nic neřekl
Nebo jednu paní co měla celej život milence, byla vzdaná a muž nic nevěděl – nikdy. Byli spolu skoro 60 let a byli šťastní.

Já : Jaký z toho máš pocit?

X : Pokud je nevěra taková že se to ten druhý nedozví a nikomu to neublíží tak proti tomu nic nemám. Co oči nevidí, srdce nebolí – asi tak (krátké zasmání)

X : Nebo mám jednu kamarádku, vlezla do mailu přítelovi a tam našla jak objednával sexy prádélko – to bylo před Vánoci – tak dělala že nic a těšila se

na dáreček (*smích*) jenže o vánocích prádélko nikde (*smích*) načež mu ukázala ten mail s objednávkou a Vánoce byly totálně pokažené. Zůstali spolu, ale už mu teda vůbec nevěří a od té doby je to hodně špatný, vypadá to, že se stejně rozejdou. To je vidět? Trošku jak Láska nebeská (*moje poznámka : film*), jak si chudák myslela, že je ten náhrdelník pro ní. Hmm...

Já : Ještě bych se ráda zeptala obecně na ty technologie – když se řekne „technologie“ co se ti vybaví?

X : Všechny technický věci. (*moje poznámka: z výrazu je jasné, že techniku opravdu nemá ráda*)

Já : Věci?

X : Počítač, mobil. Maily, zprávy, fotky, seznamky – tam vlastně taky můžeš najít svého přítele a je průser, videa,

(krátká pauza, je vidět, že se zamýšlí)

X : Ještě jsem si vzpomněla, že přítel měl 2 mobily – já jsem mu tam v životě nevlezla, ale i na záchod si je bral s sebou.

Já : Na záchod?

X : Jo, fakt. Takže mi došlo, že to jedno číslo je asi pro milenku, protože v životě ten telefon nezůstal ležet třeba na stole. Všude je nosil s sebou. Pořád s 2 telefonama. A na noc oba vypínal.

Já : A to ti nebylo divný, že má 2?

X : Bylo. Ale on řekl, že je to kvůli práci. Tak jsem po tom nepátrala, ale myslím si o tom své. (moje poznámka : stále ten stejný muž jako v 1.příběhu se SIM kartou)

Já : Měla jsi tendence se mu do telefonu podívat?

X : Ne. Já jsem nežárlivý typ.

Já : A nikdy nikomu dalšímu?

X : Ne, nikdy. Radši nevidět. Pro mě platí co oči nevidí do srdce nebolí

Já : Ovlivnilo to nějak tvoji důvěru k partnerům?

X : Ano. Když mi třeba někdo řekne, že jede na školení nebo na meeting, tak už mu to nikdy nevěřím, i kdyby to byla pravda.

Já : Proč zrovna školení, meeting?

X : Protože to říkal on, když jezdil za milenkou.

Já : A ještě nějak tě to ovlivnilo?

X : Jo. Žiju sama. I kdybych se zamilovala tak už nikdy nechci s chlapem bydlet. Každý svůj byt a jen se navštěvovat. Protože mi vadilo, že si tu milenku tahal k nám domů. Do naší ložnice To mi vadilo snad nejvíc. Kdyby si ji vzal aspoň na hotel.

Já : Jak jsi to zjistila?

X : Tenkrát mi to řekla sousedka, že u nás o víkendu byla nějaká blondýna.

Já : Konfrontovala jsi ho?

X : Jo. Řekl mi, že to byla jeho sestřenice. Ta je ale tmavovlasá. A pak vlastně i sama ta milenka, když jsme se sešly. Věděla jak vypadá náš byt. I tam žehlila prádlo. Svoje vlastní co si přivezla. Hrozný. Já jela na víkend k rodičům a on si jí tam tahal. Hnus. Už bych chlapovi nesvěřila ani klíč od bytu, ani společný bydlení, tohle už nikdy ne.

Já : Kdy ses poprvé setkala s nevěrou?

X : Právě s ním.

Já : Takže ani v pubertě, před ním...

X : Ne. U manžela se to o něm říkalo, že má na montážích ženský, ale nikdy se to nepotvrdilo.

Já : Pátrala si po tom nějak?

X : Ne. Vůbec.

Já : A nějaká další nevěra? Po něm?

X : Ne.

Já : A co naopak? Byla jsi někdy nevěrná ty?

X : Ano. Pořád (*smích*)

Já : Proč to tak je?

X : Já ani nevím. Nemám ráda nudu. Ráda si užívám. Žiju jenom jednou.

Já : Byla jsi někdy nějakému muži věrná?

X : Ano. To byl manžel. A po něm ten přítel první 4 roky. Kdyby mě nepodvedl tak bych mu věrná byla. Ale proč bych měla být jen já ten pitomec.

Já : Dobře tak kdy poprvé a komu?

X : To byl můj první vztah, bylo mi 16 a byli jsme spolu do mojich 20. Byl o rok a půl mladší než já. Poprvé jsem mu byla nevěrná po roce

Já : Proč?

X : Už jsem nebyla tak zamilovaná (*smích*) prostě nuda ve vztahu, byla jsem ještě mladá a chtěla jsem si užívat

Já : Dozvěděl se to?

X : Ne, nikdy. S jedním milencem jsem ho seznámila

Já : Jak?

X : Seděla jsme v kavárně (*s milencem*) a on tam přijel, byl žárlivej a našel mě tam s ním. Tak tam přišel a chtěl udělat scénu. Já jsem mu řekla ať neblbne, že to je jen kámoš, kulturista a že je seznámim. A pak se spolu bavili víc oni, oba bavila kulturistika (*smích*)

Já : Kolik těch nevěr bylo?

X : (*mávně rukou*) to ani nevím

Já : Proč jste se rozešli?

X : Pak už jsem se zamilovala a řekla jsem mu, že mám jinýho. No a toho jsem si vzala. No ale přijel na svatbu i když nebyl pozvanej

Já : Vážně?

X : Přijel na babetě, že mě chce vidět. Viděl to můj manžel, hlavně jeho strana (rodina) a křičeli na mě že jsem dě..a. No tak mi rychle popřál a odjel.

Já : A viděla jsi ho ještě někdy?

X : Když jsem se rozvedla. Nevím jak se mu to doneslo. Jezdil okolo autem a viděl mě s kočárkem a přišel, že by mě chtěl zpátky i s dítětem (*poznámka : dítě je bývalého manžela*)

Já : Co ty na to?

X : Že ne. Byl hrozně žárlivej. A to nic nikdy nezjistil.

Já : A co tvoje další nevěry?

X : Samozřejmě tomu příteli. Ale tomu jsem byla věrná 4 roky, jenže pak jsem přišla na tu milenku přes tu SIMku a tak jsem začala řídit.

Já : Jak řídit?

X : Nevěry. Nejlepší bylo, že on na mě hrozně žárlil a to byl on nevěřej první. Žárlil hodně. Když jsem šla na kafe s kamarádkou poslal pro mě Taxíka, aby mě měl pod kontrolou, ale já se vyspala s tím taxikářem (*smích*) Dobrý ne? (*škodolibá radost*)

Já : Měla jsi i dlouhodobějšího milence?

X : Ano. Trvalo to rok, byl ženatý.

Já : Proč to skončilo?

X : Už mě to přestalo bavit, on si asi sliboval něco víc, chtěl se o rozvést. No jenže mi po rozchodu začaly chodit výhružný sms. Bylo to posíláno z internetu. Tenkrát se takhle zprávy daly posílat a nešlo zjistit od koho jsou. Bylo mi cca 38. Jednou jsem šla z práce a pípla mi zpráva něco ve stylu „Ty kurvo, vidim jak jdeš z práce, počkám si na tebe“ A takhle to chodilo pořád. I když jsem přijela domu. Musel mě někde sledovat. Nebo musel vědět moji pracovní dobu, že to psal tak přesně.

Já : Jak jsi to řešila?

X : Když to trvalo 14 dní tak jsem šla na policii. Tam mi stejně nepomohli, protože nemůžou určit pachatele, když to posílá z internetu.

Já : Co bylo dál?

X : Ještě asi půl roku ho to bavilo a pak to ustalo.

Já : A jak víš, že to byl on?

X : To mi došlo. Hned po rozchodu a rozešli jsme se ve zlým, kdo jinej by to byl.

Já : A viděla jsi ho ještě někdy?

X : Asi tak před 4-5 lety jsme se sešli na pivo.

Já : A jak to probíhalo?

X : Tam mě řekl, že měl mrtvici. Pak už jsme se neviděli.

Já : A co říkáš na to, že si lidi lezou do mobilu?

X : Myslím si, že k sobě nemají důvěru a že to pak stojí za nic.

Já : Často to bývá kvůli tomu, že má člověk podezření a proto se tam podívá...

X : To bych si s ním radši zkusila promluvit, než mu lézt do telefonu.

Já : Slovo závěrem – chceš něco dodat?

X : Nevěra byla, je a bude! (*smích*) a je jedno jestli budou létat ufoňi, bude mobil prostě nevěra bude!

Příloha č. 5: Rozhovor s participantkou P9

Já : Co se ti vybaví, když se řekne nevěra?

R : Co se mi vybaví... Pro mě je to úplně nejhorší situace co se může stát ve vztahu. Nevěra a končím. Přes to u mě nejede vlak

Já : A co je pro tebe nevěra?

R : To když mě bude někdo za zády podvádět. I tím, že si třeba píše, posílá fotky nebo se někde stýká a i kdyby mi tvrdil, že to je kamarádka tak tohle se prostě nedělá. I třeba líbání.

Já : Líbání?

R : Myslím si, že jo. Nejen sex. Prostě to mám takhle nastavený.

Já : A stalo se ti to někdy?

R : Stalo se mi v mobilu, že si psal přítel se ženou a měl v mobilu napsaný pánský jméno takže jsem to pak samozřejmě zjistila, protože jsem liška Bystrouška (*smích*) tak to už jsem brala za nevěru a stejně se pak potvrdilo, že spolu mají vztah

Já : A proč ses mu do toho telefonu vlastně podívala?

R : Protože jsem měla podezření. Chodil pozdě z práce, pak chodil tak zvláště do práce a tak jsem začala být ve střehu. Věděla jsem, že občas lže.

Já : Kdy to bylo?

R : To mi bylo 37 let a byla jsem s ním 3,5 roku

Já : Takže jsi to na základě toho ukončila?

R : Ano. S hroznýma scénama teda.

Já : A jak jsi to vlastně zjistila?

R : To byla náhoda. Měla jsem podezření, on dělal na směny a jeden jeho známej, nějak jsme se bavili a já říkám, že „muzikant“ tam dělá a on, že ho tam viděl s nějakou blondýnou. A já jsem říkala aha tak to bude asi jen kolegyně z práce a on říkal no hele já tu holčinu znám, ona dělá v baru. Tak jsem se nějak začali bavit a on mi říká hele já shodou okolností tu holčinu znám a mám i její telefonní číslo. To byla fakt náhoda. Úplně šílená. A já říkám mohl bys mi to číslo dát a on říká, že si nepřeje abych řekla, že to mám od něj a abych se to číslo naučila zpaměti a pak mu třeba vlezla do telefonu, protože jiná možnost není. Mně nešlo o to, abych ten vztah protahovala, mně šlo o to, že mi to u něho strašně ublížilo, že jsem si prostě říkala, že to musím vypátrat. Takže jsem se to číslo naučila. A pak jsem jednou přišla domů, on dělal něco s počítačem a byl takovej hodně zaneprázdněnej. A já říkám, že si chci koupit telefon jako má on a že bych tedy byla velice ráda, kdybych si ho mohla půjčit a že bych se koukla jak se s ním zachází. A on jojo, klidně si ho půjč. Tak jsem se v tom začala šfourot a začala jsem hledat v seznamu číslo – tohle se mi fakt povedlo jako, sice jsem se u toho trochu klepala, ale jsem héréčka takže jsem dělala, že se nic neděje a strašně jsem si přála, abych tam to telefonní číslo nenašla. Jenže bohužel jsem ho tam našla. A bylo to pod jménem „spolupracovník“. Takže se ještě kryl. Takovýmhle blbým způsobem. Takže jsem to položila a chtěla jsem to vyřešit v klidu tak jsem se ho zeptala co je to za „spolupracovníka“ a on to sis jako prohlížela můj telefonní seznam nebo co a já říkám no já jsem koukala a mě by zajímalo co to je za „spolupracovníka“ on že to je kolega z práce. A já říkám můžu mu zavolat? A on proč bys jako volala nějakýmu kolegovi z práce? A já že by mě to prostě zajímalo. Že bych se ho ráda na něco zeptala. A on za 1)by mě zajímalo na co by ses ho zeptala a za 2)no tak jestli chceš tak si zavolej a já jo tak jo tak díky tak dobře. A jelikož jsem ho znala tak jsem věděla, že z toho vycouvá, že mi to nedovolí. Už jsem ho 3 roky znala. Tak jsem si to číslo našla a začala jsem vytáčet. A on ne počkej a vzal mi ho z ruky a říká no počkej, nejdřív mně řekni proč s ním chceš mluvit. No a já mu říkám protože

si myslím, že to není žádný kolega, ale je to „blondýna“. No a už to začalo že jo. Takže scéna, on se pořád bránil, že to není pravda, že je to nesmysl. Tak jsem mu říkala, dobře, já to telefonní číslo znám tak bude asi lepší když tam zavolám až nebudeš doma, budu mít na to klid, třeba bude slečna rozumná a nějak se spolu domluvíme, že by ti ty pos...ý trenky mohla prát ona. To už mě z toho teda nebylo dobře. Dneska už je to roky, takže to člověk samozřejmě bere jinak, ale tenkrát mi z toho vážně nebylo dobře. Zhubla jsem hodně kg a byla jsem z toho hodně špatná. Ale s tou kamarádkou, teda s tou jeho „kamarádkou“ (*ironicky*) co mě pak teda tvrdil tak teda řekl, že jí zná, že dělá v baru a že je to pouze kamarádka. Já jsem mu to samozřejmě nevěřila, to bych musela bejt úplně dementní takže jsem jí zavolala a sešly jsme se.

Já : Jak to probíhalo?

R : Já jsem jí řekla kdo jsem a ona že vůbec neví,, že je její přítel zadanej. Ona bydlela vlastně naproti nám přes silnici. Takže to bylo fakt nepříjemný. Sešly jsme se v kavárně a já jsem jí řekla, že jsem s přítelem 3 roky, ale že už toho mám plný zuby a ať si ho vezme, že mně to nevadí. Ale ať ze mě přestane dělat vola. A ona říkala, že jí to mrzí. Ona to byla inteligentní holka. Chytrá, normální. Nepřišlo mi, že by to byla nějaká hysterka, nic takovýho. A já říkám, že teď nevím jak to mám řešit, protože on u mě pořád bydlí, má tam spoustu věcí takže já to prostě nacpu do kufru a přijedte si pro to. A ona že ne, že takhle se to řešit nebude. Tak říkám vyřešte si to jak chcete, ale já ho doma nechci. A když máte 4+1 nebo 3+1.... já už nevím, prostě velkej byt tak jsem jí řekla ať si ho tam nastěhuje. A ona nechtěla. A já říkám no když to takhle nechcete tak to půjde po zlým no, mně je to jedno. A ona, že ho litovat nebude, že tohle se nedělá, ale že teda musí říct, že s ním je krásnej sex. To jsem teda potřebovala slyšet, jsem si říkala. Ale nechala jsem jí mluvit. A že jí nosí dárky a že je muzikant a že jí to baví. Ale že pro budoucnost to určitě nevidí, protože má přítele ve vězení, ale za nějaký hospodářský delikty, nebyl to nějaký magor, že by někoho zavraždil nebo tak něco. A že do něj zamilovaná není, ale že by to nerada úplně vzdala. A já říkám no já jsem v trošku jiný situaci, protože on má dvě děti z předchozího vztahu, ta malá

holčička chodí k nám, já mám taky doma dvě děti takže je to pro mě víc bolestivější než pro vás. Ona teda chvíli přemýšlela a pak řekla, že uděláme jednu věc. Jestli bych byla ochotná přijít k nim domů a konfrontovat se tam s ním, protože já jsem jí říkala on s váma teda spí, nosí vám dárečky, ale u mě bydlí a to jsou SMSky, to je 15 SMS za den. Že mě má rád, že jste jenom kamarádka a blablabla. No a ona na ten popud co jsem jí řekla dostala vztek na něj. Proto řekla jestli jsem ochotná se sejít. Tak jsem jí říkala, že nevím jestli jinej chlap by mi za to stál, on mi za to teda taky nestál, ale tím, že jsem chtěla, aby to tam řekl na rovinu, se mi uleví a bude pokoj. A ty věci co jsem mu prováděla potom to bylo proto, že mi nedal pokoj. A já už jsem ho nechtěla, protože ze mě dělal volal. Nesnáším lidi, který dělaj z druhých pitomce. To mě nejvíc rozčiluje.

Já : A jak probíhalo to setkání?

R : No mně bylo teda hrozně, když jsem tam šla. Ona mě pozvala dál a on tam ještě nebyl. Takže jsem s ní seděla v kuchyni, ona mi nalila víno, pak jí volal , ona jojo, jsem doma, čekám na tebe tak přijď. No prostě něco hroznýho, už bych to nechtěla nikdy zažít. Takový ponížení, prostě hrozný . No a teď jsem seděla v tý kuchyni, ona mu šla otevřít na chodbu a z tý chodby nebylo vidět do kuchyně. Takže on vůbec netušil, že já tam sedím. Ono ho to ani nenapadlo, že jo. A teď ona otevřela, ahoj miláčku, (*R mlaská*) pusinky a teď on byl takovej roztomilej, že se na ní těšil a ona jojo tak pojď dál. No a on si sundal boty, šel do tý kuchyni a v půlce chodby mě viděl. Byl jak opařenej. Chvilku tam stál, spadla mu brada a já mu říkám čau. Tak on se kouknul na mě a na ní a říká no pěkný no... čau no. A teď ona říká hele tady si sedni – ona byla docela důrazná a přísná a jelikož on byl do ní zamilovanej tak jí poslouchal na slovo takže ona ať si sedne a on se posadil a dělal takhle (*R klepe prsty do stolu*) a bylo vidět jak je úplně v pr...i. Prostě mu vadilo, že by měl před náma říct s kým chce vlastně být. Já si myslím, že on sám to ani nevěděl. Jemu to vyhovovalo – spal s náma s oběma. Ona byla.. no atraktivní... ona to byla taková krabice, nemůžu říct, že by byla krásná, ale byla proti mně mladá takže asi měla tuhle výhodu u něj.

Já : Kolik jí bylo?

R : No mně bylo cca 37 a jí mohlo být 28. Takže ona byla o hodně mladší než já. My jsme si pak teda začaly i tykat jak nalila to víno. Samozřejmě ne že by z nás byly kamarádky, ale fukly jsme si a potykaly si. Jsem jí říkala prosim tě na něj ještě rozsviť lampičku, aby to bylo už úplně dokonalý (*smích*).

Já : Jak to probíhalo dál?

R : No on říká co po mně jako chcete holky, vždyť já vás mám rád obě. A ona mu říká no to je teda skvělý, to seš teda fakt šikovnej, že nás máš rád obě, ale takhle to asi nepůjde. A on říká tak já nevím a ona proč píšeš R? Proč za ní jezdíš na chatu, proč děláš tyhle věci, když jsme tady spolu, R doma lžeš, já jsem ani nevěděla, že nějaká R existuje, ale teď to vím. Teď se ta situace mění. A on že mi nepíše, že mě nemá rád, nejdřív teda říkal, že nás má rád obě pak zase, že už mě rád nemá, protože ho dostala do úzkých. A ona si sedla doprostřed stolu a on si sedl a dal si ruku na její stehno a přede mnou ji takhle hladil (*R předvádí na vlastní noze*) a teď takovej ten výraz to mi jako nemůžeš udělat, aby jsme kvůli týhle měli po všem a takhle jo. Z toho mi bylo fakt zle. To jsem si říkala, že fakt nevím jak dlouho to ještě vydržím. Tak říkám no abychom to zkrátili, já chci od tebe (na ní) abys za 1) ať on se ode mě odstěhuje nebo mu to vyházím z balkonu. Bydlím ve 4.patře a říkám ti, že si servítky brát nebudu. Za 2) Chcete spolu být, chcete. Normálně jsem se takhle klepala (*R předvádí třas rukou*) a ona říká já bych to asi viděla tak, že by tady „muzikant“ slíbil, že už by ti nepsal, protože ona to nemyslela vážně, ona to chtěla jen urovnat, jí zřejmě bylo jedno jestli on ještě někoho má, já si myslím, že ona ho měla jako takovou hračku a zneužívala toho, že je do ní zamilovanej a že by pro ní udělal cokoliv. Takže jí tam všechno odkýval. Že mně přestane psát, že se odstěhuje a blablalba. Dobrý. Tak jsme to ukončili. Já jsem mu řekla, že mu sbalim věci ať si pro to přijede a že bych byla ráda, kdyby přijela i ona, aby si to odvezl a že je mi jedno kam. Takhle jsme se domluvili. Já jsem odešla, ona teda že mu věří, že mi dá pokoj a že mi přeje šťastnej život, lepší

než byl s ním nebo něco takovýho.. no to jsem taky poslouchat nemusela. Šla jsem domů no a samozřejmě ten slib se nedodržel, protože mi psal furt. Nepřijel si pro věci a prostě mě trápil. On věděl, že když mi napíše, že já z toho budu špatná. Takže ta schůzka byla úplně k ničemu.

Já : Ale už u tebe nebydlel...

R : Už u mě nebydlel, on už nějaký věci před tím odvezl. A měl tam takový zbytky. Ale měl tam kytaru. Druhou teda, on měl dvě. Měl tam drahej nerezovej stojan na kytaru, noty, prostě tam měl ještě dost věcí. I něco na sebe. A já jsem to tam prostě nechtěla. Chtěla jsem si ten celej byt předělat a nechtěla jsem s ním mít vůbec nic společného. No a on to nedodržel a druhej den na mě zazvonil jestli mu můžu hodit kytaru a já jo to můžu. Tak jsem mu jí hodila z toho 4.patru. I s tím stojanem. Kdyby se neuhnul tak si myslím, že bych byla v kriminále. On mi řekl hod' mi tu kytaru – tak jsem mu ji hodila.

Já : A po tomhle se ti ještě ozval? A jak reagoval?

R : Jo. On nadával, když jsem tu kytaru hodila dolů jo a ještě ty desky s těma písničkama s těma notama jsem mu hodila dolů takže on nadával a u toho sbíral ty noty po chodníku. Některý přistály na stříšce baráku a já kdyžtak sousedi pod náma mají dlouhý žebřík (*smích*). Já jsem sice byla nas...á, hodila jsem to, ale konkrétně na něj.. vždyť víc mých vztahů takhle dopadlo, protože jsem si vždycky hledala špatný chlapy, ale u něj mě to drásalo, protože jsem do něj byla strašně zamilovaná, když jsme spolu začali být. A on mi tímhle strašně ublížil. Já jsem se prostě potřebovala pomstít. No takže to posbíral, nadával, ale nepřestal. Takže já jsem pak s tou jeho mluvila ještě jednou. A ona mi říkala, že jí donesl dárek, takovou dřevěnou vysokou volavku, krásnou z orientu. A já říkám no to je moje volavka. A ona já jsem si to myslela, protože to přinesl a mělo to slepenej nosánek. A já říkám jo, to když se stěhoval tak jsem to po něm hodila, takže on ten nos opravil a dal ti to jako dárek jo? A ona že si to myslela, že to je moje. Jsem říkala že to nevadí, ať si to užijou. No a

pořád to nekončilo, takže jsem jednoho dne poprosila svoji sousedku, protože jsem měla auto tak jsem mu napakovala zbytek těch věcí. Sousedka jela se mnou a s tím napakovaným autem jsme jely před jeho práci, tam jsem to auto zaparkovala, vyndala jsem to – v té době jsme měli 2 auta, on měl jedno před prací a já jsem měla klíče od toho druhého auta, takže jsem odemkla jeho auto, tam jsme se sousedkou nastěhovaly ty jeho věci, to auto jsem zamkla, klíček jsem hodila a zabouchla jsem. Takže on přišel z odpolední a měl plný auto. Nic jsem nevyhodila, všechno jsem mu tam naskládala. To byl pro něj asi další problém, protože na mě zvonil a brečel a dělal scény. A to už jsem nepochopila. A proto jsem se rozhodla, že už od něj chci mít pokoj, že už toho stresu a všeho bylo dost, že už se ani nemůžu soustředit na děti, už to bylo hnusný. No dcera byla v té době fakt malá že jo, já jsem jí měla v 25ti tak jí bylo 13 a to bylo období, kdy už jsem chtěla mít klid. No... takže jsem mu začala ničit auto

Já : Ničit auto?

R : Dávala jsem brambory do výfuku, pak mi poradil jeden kamarád, to by mě v životě nenapadlo... já ani do dneška nevím jak jsem to mohla vůbec udělat... on mi řekl.. ale je to hrozná věc... fakt hrozná věc (*R se tváří kajícímě*) on mi řekl, ten kamarád ať jedu na chatu a naleju mu do toho.. ne kufr, ale jak je motor tak jak jsou tam ty mřížky tak dovnitř, abych nalila sr...y. Že to bude strašně smrdět, že se toho jen tak nezbaví. A já mu říkám ty vole já se potřebuju pomstít, kde jako vezmu sr...y (*smích*)

Já : (*smích*) No a kde tedy?

R : No já jela na chatu, tam byl suchej záchod, vzala jsem si s sebou kámošku, oblíkla jsem si gumový rukavice, vzala jsem si kbelíček, kterej měl víčko no a normálně jsem starou naběračkou nabrala ho..a. Jsem to naplnila, pak jsem se teda pozvracela, zavřela jsem víčko a tu naběračku jsem samozřejmě vyhodila. Rukavice jsme stáhly a kámoška no a je to. No a já říkám teď musíme zjistit kdy mu to tam nalejeme. Kámoš mi teda poradil ať to naleju do těch mřížek u motoru. A ta moje kamarádka zase

vymyslela, že když tak ať je to pořádně tak jsme koupily vteřinový lepidlo a daly jsme ho na všechny 4 dveře, aby nemohl odemknout auto. A to jsme teda jely před jeho práci, když měl odpolední tak jsme tam stály v 10 večer, já jsem se převlíkla do klukovského oblečení, vzala jsem si synovo oblečení a kšiltovku, ona hlídala, takže on vystoupil z auta, šel si normálně na odpolední, já jsem propíchl pneumatiku, což teda nebyla vůbec sranda, vůbec to nešlo. Tak mě pak kámoška pomohla. Prostě tam měl vražený 2 hřebíky. Pak jsme nalepily lepidlo na ty dveře no a třetí věc... to jsem nalila ty výkaly do mřížky. No, udělala jsem takhle (*R o sebe otře ruce*) a jely jsme domů. No musel vědět, že se něco děje a musel i vědět, on mi to pak po letech přiznal, že věděl, že to jsem já, ale že si se mnou nevěděl rady, že na každém kroku bylo něco, nějaká nástraha na něj. Takže už toho měl v jednu chvíli plný zuby. Jenže nepřestal takže já jsem taky nepřestala. Takže to byly ty brambory do výfuku, pak jsem mu třeba natřela přední sklo černým Balakrylem, aby nemohl řídit, takže on si tam udělal takový kolečko a jel na policii. Takže pak za mnou přišel pan policajt jestli o tomhle něco nevím, že má pan „muzikant“ pořád takový problémy a že mu někdo dělá naschvály, že už to není možný a že už je toho opravdu moc. Tak jsem mu řekla, že jsem nemocná, že jsem ráda, že jsem se ho zbavila a že si myslím, že on je se svojí povahou schopnej si to dělat sám, aby dostal peníze od pojišťovny. Že je ve finanční tísní. Policajt teda jestli to podepíšu a že už mě nebude obtěžovat a že se půjde ještě přeptat jeho bývalý manželky a nějakých jeho kamarádů co jim nahlásil. Takže jsem v tom byla jakoby nevinně.

Já : Takže už se policie neozvala?

R : Nene už se neozvali. Protože on zřejmě stáhnul tu žalobu. On se s tou svojí stejně pak rozešel, stejně spolu nebyli. Byli spolu asi půl roku a šli od sebe – to mě potěšilo. Ale už bych ho samozřejmě zpátky nechtěla. Už bych mu nevěřila vůbec nic.

Já : Takže už nebyl žádný kontakt?

R : No on ještě občas psal, ale už to nebylo tak hrozný. A já jsem si pak vyměnila telefonní číslo. Dostala jsem nověj telefon a vyměnila si i číslo. A pak jsem jednou šla – to teda ve mně úplně hrklo - do jedný vesnice, hrála tam nějaká kapela, pozvala mě tam kamarádka. Bylo nás tam hodně u stolu. A já říkám a kdo tam hraje a ona Hele já nevím, ale prej jsou dobrý. No a samozřejmě tam hrál on. To mě vůbec nenapadlo. Jsem si říkala Ježiši, fakt jsem ho nerada viděla, protože u něj jsme měla fakt hodně dlouho slabost ho vidět. On tam byl teda ještě s tou „*blondýnou*“, to spolu ještě chodili. Ona mě v tý chvíli ani nepozdravila takže to byla taky taková héřečka. Myslela jsem si, že je upřímnější, že si řekneme aspoň ahoj. Pak jsme se ještě jednou viděli v hospodě, to tam hrál a já jsem tam pracovala a to jsem byla v kuchyni, protože se hrálo tak jsem měla službu, že přijdu na výpomoc. To se tak dělalo, když byla plná hospoda tak se chodilo na výpomoc. No tak jsem tam byla, on tam hrál a byl tam se svojí novou přítelkyní. A nějak jsme se bavili, už jsem byla dobrá, že jsem ho pozdravila a on mě pak zavolał jestli si s ním dám na baru panáka a já říkám Hele já jsem v práci já se nemůžu moc dlouho zdržovat. Pak mě teda napadlo, že zkusím udělat něco, čím bych to úplně ukončila. Takže jsem se na něj z tý kuchyně začala dívat a smát se a když byla přestávka tak jsem mu dala jídlo a tuťtu. Ale to jsem dělala schválně. Jestli bych ještě byla schopná dostat ho do postele. A byla bych schopná. On se s tou přítelkyní pohádal a šeptal mi do ucha jak už se těší, že ke mně půjde spát. Furt stejnej. No ta jeho odešla, se nafoukla, pořád kdo to je, začala dělat scény a odkud mě zná a nevím co všechno, on jí odpovídal nevím jak a je mi to jedno. Pak jsme končili, já už měla kuchyň uklizenou , on ještě dohrával a on mi říkal, že se těší jak spolu budeme mít hezkou noc a já Hm, to nebudeme. A on Cože a já No to nebudeme A on Jo takže jsi tady ze mě dělala celej večer vola jo? A já Dělala no. A on Ty seš teda p.ča. A já říkám Nápodobně, ty seš p.ča v mužským podání. A říkám mu Moc si věříš hochu, měl už by si přestat. On se na...l, sbalil kytaru a jel do pr...e. No a vlastně tam byla i dcera moje, ona tam dělala brigádně a jednu dobu jsme tam chodily docela dost. Takže to jsem se pomstila. No a od tý doby nic, ,teď akorát vím, že se bude ženit. 21.listopadu, myslím, že mi říkala dcera, že to dával na Facebook.

On má už asi 4 nebo 5 let mladou holku, ono mu je 48 a jí je asi 30-31, fakt je mladounká. No tak holčině přeju.. třeba už je na tom dneska jinak, když je starší, ale já tomu moc nevěřím. Ale tenhle člověk teda ten se mnou tak hnul a už to nikdy nechci zažít.

Já : A to byla tvoje první zkušenost s nevěrou?

R : No před tím mi taky zahrnul.

Já : Vážně?

R : Noo, jo. To jsem byla teda já mladounká, to mi bylo 20, měla jsem ročního syna a seznámila jsem se s o 12 let starším partnerem.

Já : A co otec syna?

R : To jsem se odstěhovala, jeho táta strašně chlastal a začal mě mlátit, když byl opilej, takže když byly malýmu 3 měsíce tak jsem se odstěhovala k mamce. Rozváděli jsme se až za rok po tom co jsem se od něj odstěhovala. Takže jsme pořád byli manželé, ale nebydlela jsem s ním. No a pak když byl malýmu rok tak jsem se seznámila s tímhle „starším mužem“. No a to byl teda další... já mám prostě smůlu na tyhle typy.

Já : A to byla tedy tvoje první zkušenost s nevěrou?

R : Ano, to bylo s tímhle. A na to mě navedla jeho bývalá manželka (*smích*)

Já : Bývalá manželka?

R : Noo. My jsme spolu byli asi 4 roky, nejdřív jsme se jenom stýkali a on měl právě 4+1 byt a měl ho rozdělený s bývalou manželkou. Takže oni spolu bydleli v jednom bytě, měli společnou kuchyň a on měl 2 pokoje a ona taky 2 pokoje ještě s jeho dcerou. Je to zvláštní no, nikdy jsem to nezažila. Ale v tý jeho bývalý manželce jsem měla docela dobrou... takovou... možná vrbu? Ona byla o hodně starší než já Ona byla stejně stará jako on, takže tam byl ten rozdíl 12 let. Ale musím říct, že dneska

když si na ní vzpomenu tak jí děkuju za podporu a děkuju jí, že mě naučila třeba zaváret okurky, naučila mě takovýhle věci. Ona k němu už absolutně nic necítila, protože jí v životě dával takovou sodu. Ale on neměl peníze na to, aby jí vyplatil. Byl tam ten byt no. Takže ona byla nucena tam být. Ale myslím si, že tam přede mnou bylo samozřejmě pár holek, ale mě to teda trvalo chvíli než jsme se s malým nastěhovali. Ale on byl stará škola, dneska je mu 64 že jo. On byl pěkněj, ale taky no... ženský na něj šly, on šel na ženský a strašně lhal. A já jsem v té době byla mlad'ouunká takže já jsem ho poslouchala na slovo. On něco řekl a já to udělala. On byl sám doma se zádama, nechodil do práce, nebo pracoval jenom měsíc a pak zase nepracoval, on měl špatný plotýnky, ale začal toho zneužívat. Řekl mi, že bych měla jít do práce. Dneska kdyby mi tohle někdo řekl a sám nepracoval tak mu jsem schopná na to odpovědět, ale ve 20ti jsem dala malýho do jeslí a šla jsem do práce. Takže jsem vydělávala já a on se válel doma. A já jsem nakupovala, vařila. Když byl malej u mojí mamky tak jsem třeba uvařila a šla jsem třeba večer k němu s tou večerí a s cigaretama, ráno jsem v 5 hodin vstávala, abych byla do 6 doma, protože máma chodila ještě do práce, takže abych byla doma, abych oblékla malého a letěla jsem do jeslí a do práce. A dneska to fakt nechápu. Nechápu jak mě ten člověk dokázal...zblbnout a opravdu zmanipulovat. To třeba seděly 2 holky, hezký nalíčený a on na nich mohl oči nechat. Ale mně tvrdil ať jsem přírodní, ať se nemaluju. A že ty vlasy dlouhý že to je až moc sexy ať si je dám do sponky. Takže jsem chodila jako debil se sponkou. A při tom na takový ženský koukal. Ale to mi všechno docházelo až dýl. Až vlastně, když mi ta jeho bývalá žena otevřela oči.

Chvilka ticha

Já : A pak tedy přišla i nevěra?

R : No ono jich bylo víc těch nevěr. Když jsem u něj ještě nebydlela a chodívala jsem k němu večer. A ráno jsem jezdila do práce. Občas se stalo, že jsem tam nejela, nejsem robot, taky jsem měla doma svoji práci atd. a v té době když já jsem tam

nebyla tak přišla jiná. Ale já bych to nezjistila, to bylo nezjistitelný. Jedna tam chodila. Za tu dobu co já jsem s ním chodila tak mu do kvartýru chodila jedna. Dozvěděla jsem se to tak, že když jsem se tam za půl roku nastěhovala tak on měl občas takovou náladu že mi třeba řekl Ty máš tady ještě práci, dneska jsi mě naštvála takže já se teď obléknu a jdu na víno. Vůbec se mi nechce, ale protože si mě naštvála tak jdu. Tohle mi dělal. Takže šel pryč a já jsem začala prát. To si pamatuju. A on tam nechal na praní bundu no a v ní jsem našla kondomy. Teď přišla do kuchyně jeho bývala žena, protože koupelna byla za kuchyní a jí ji říkám, já jsem fakt byla jak malý dítě jo, říkám jí : Já jsem mu našla v bundě kondomy a ona se zasmála a říkala No jo no a já Myslíš si že jako na co je má, vždyť my je nepoužíváme a ona To rozhodně není proto, že by jste je používali vy dva , už by jsi měla otevřít oči a přemýšlet o tom, jakej je. Jenže on se hrozně hezky choval k malýmu. On ho učil chodit, chodil s ním hodně do přírody, opékali jsme vuřty, on byl strašně fajn jako táta a mě to k němu táhlo i z tohoto důvodu. On měl dceru s tou bývalou ženou a té si moc nevšímal, to bylo zajímavý. No takže jsem si s ní dala víno a jak byla piclá tak začala vyprávět. Tak jsem jí zeptala Seš si 100% jistá, že mě taky podvádí. A ona Jo, pochop to, on nikdy jinej nebude. On potřebuje doma služku, milenku všechno v jednom, ale i tak mu to nestačí. On si prostě musí chodit něco dokazovat A dokazuje si to naprosto v pohodě, protože sem chodí ta „holčina“. A já „holčina“? A to je teda kdo? Já jsem u toho samozřejmě brečela, dneska už to vyprávím v klidu, ale nebylo to pro mě nic jednoduchýho. A ona, že tam chodí, když já tam nejsem a že tam buď přespí a nebo že jde domů v noci. Jednou jsem tam přišla, měl jí tam a mě nechtěl pustit dovnitř. Vymýšlel si. On jako neřekl nepustím tě, protože tady někoho mám. A já Aha takže já ti jako nesu večeri a ty mě nepustíš dovnitř. Tak jsem mu říkala Víš co, já nebudu dělat scény, já si prostě odstěhuju věci a buď si tady s kým chceš. Já jsem tý jeho bývalý manželce věřila, takže tímhle způsobem jsem to zjistila no. Odstěhovala jsem se, akorát jsem tam nechala ledničku. Byla nová a platila jsem jí já takže jsem jí chtěla, ale on mi ji nechtěl vrátit. Tak jsem se s ním soudila. Z principu.

Já : Jak to dopadlo?

R : No on si asi myslel, že jsem 20letej blbeček, kterej si neumí obhájit ani svoje věci a tím, že nechodil do práce a já jsem makala tak jsem si říkala, že to z principu prostě udělám. Dopadlo to tak, že mi ledničku zaplatil, ještě platil nějakou akontaci. U soudu všechno odkýval a po soudu se mě zeptal jestli bych s nim nešla na víno. Tak mu říkám Já už s tebou nikam nepůjdu. Hlavně chci ty peníze za ledničku a už mě nezajímáš. Takže jsem otevřela oči, ale otevřela jsem je po 3 letech. Ta lednička byla fakt z principu, mně šlo o to, abych vyhrála.

Já : Takže ty za nevěru potřebuješ nějakou satisfakci?

R : Jo. Aspoň něco. Když už ze mě někdo dělá vola, to fakt k smrti nesnáším. A jsem ráda, protože když to teď přenesu na svoje děti tak jsem strašně ráda, že moje děti mi nikdy v životě nelžou. Nevím o tom. Dcera se mi přiznala v 26 letech, že mi lhala jednou. Ale jinak jsem ráda, že máme takový vztah, nebojí se mi nic říct a že ze mě nedělají pitomce. Bylo by to fakt špatný. Ať každěj řekne na rovinu hele já s tebou nechci žít nebo mami já jsem provedl tohle, já to nějakým způsobem vyřeším , v klidu, ale tohle nesnáším.

Já : A jak bys řekla, že tě ty nevěry ovlivnily?

R : Nevěřím chlapům. Jsem už prostě nedůvěřivá.

Já : A co ta nevěra spojená s technologií? S tím máš zkušenost?

R : Joo. To byl jinej partner zase úplně. S tím jsem byla 5 let (*smích*) Já jsem docela takovej držák, myslím si, že hodně věcí odpustím, mám velkou trpělivost, protože si myslím, že každěj má druhou šanci. Ale nevěru a nějaký za zádama techtle mechtle neodpouštím. No a s tímhle jsem teda byla 5 let. Seznámili jsme se přes kamarádku. Hezkej chlap. Opravdu hezkej. On teda nemluvil. Vůbec nemluvil. A tím, že se k hodně věcem nevyjadřoval z něj byl pocit takovýho hodnýho vesnickýho chlapečka a kutila. Pracoval hodně v baráku. Zvláštní teda bylo, že když jsme o víkendech

jezdili tak tam byli i jeho děti. Nejdřív mi to nevadilo. Já mám taky děti. On měl teda 3. Ale pak jsem zjistila, že tam jsou každý víkend, akorát z něj tahaj peníze a já je tam všechny obskakuju a on si mě za celý víkend pomalu ani nevšimnul. On to měl takhle naučený. On měl manželku, byl zvyklej, že se o ty děti stará takže já jsem tam vyplnila tu mezeru. To mě přestalo bavit, já už měla děti velký tak jsem si říkala, že mám snad nárok na nějaký vztah kde se bude věnovat jeden druhému. Takže to mi vadilo. A nechtěl jezdit na dovolený, že může jít do lesa. On u mě teda nebydlel, to jsem ani nechtěla, ale byl tam každý den. A dal mi třeba přiděl 500,- na týden na večere, že to stačí. Že u nás nebydlí. Jako doma pomohl, to ony byl šikovnej. Ale pak jsem zjistila, že je to strašnej sobec. A on mi to jednou i řekl, že je prostě hrozně sobeckej a že to tak prostě má. No a třeba přijel s obřím nákupem. Oni jsou na vesnicích zvyklí takhle ve velkým. Třeba 5 olejů, 10 mlék a to já tady prostě nepotřebuju. Takže další v čem jsem se neshodli. Nikam jsme nechodili, prostě něco šilného. No a pak jednou v počítači, já jsem znala jeho email, jsme si občas něco posílali, já teda na ty počítače moc nejsem no a já jsem tam našla, že mu tam posílaj fotky. Ženský. A on tam třeba v těch mailech psal Ahoj já jsem „Kutil“ a jak se jmenuješ ty? Tak jsem si říkala na co chce vztah, když dělá tohle.

Já : Konfrontovala jsi ho?

R : Řekla jsem mu to. A on že to jsou jenom... jako aby se nenudil.

Já : A o jaké fotky vlastně šlo?

R : Normální. Žádný, že by si tam fotili přirození, to jako ne. Ale už jenom to, že jsme si tady plánovali nějakou budoucnost a já pak tady na to přijdu, že mu v počítači ženský posílaj fotky, že si s nima píše...

Já : Takže to bylo přes nějakou seznamku?

R : Jojo. Bylo to právě přes seznamku no. A pak moje kamarádka udělala profil, který neexistuje, šla na tu seznamku a psala si s ním. Pak to teda udělala i na svého přítele

a ten se taky chytil. Takže ti chlapi se na tohle prostě opravdu chytěj. Pak jsem mu to řekla, že to byl falešnej profil a že to psala moje kámoška. To čuměl. Takže mu říkám Snad ti to takhle stačí a už ti k tomu nemusim nic víc říkat, prostě jdeme od sebe. Tohle nehodlám tolerovat. A on že s nima nic neměl. A já že to je jedno, že s nima nic neměl. Už je to něco za zádama a bavíš se po večerech když nejseš tady a vlastně i když seš tady – protože on měl furt puštěnej počítač, jsme se třeba dívali na film a on byl u toho na počítači takže to nemělo vůbec význam. Jsem ráda, že s ním nejsem a že jsem to ukončila.

Já : Takže je to pro tebe stejné? Když se s někým vyspí a když si s někým píše?

R : Ano. Stavím to úplně nastejno. V těhle letech mě to prostě uráží. Nikoho nenutím, aby se mnou žil. Pokud chce tak ale srdečně a upřímně.

Já : A tatínek tvé dcery?

R : No její táta, to je takovej mamánek. Ten mě taky podváděl. Od prvního manžela jsem odešla kvůli bití, měl hrozný výlevy, když byl opilej. Jinak to byl úžasnej chlap, ale nesměl se napít. No a s tatínkem dcery to bylo složitější, my jsme spolu byli asi 12,13 let. To byl můj nejdelší vztah. Ale s přestávkama. On byl strašně sobeckej, rozmazlenej, maminka mu vždycky udělala co si přál, mamánek no. Já jsem teda byla o 6 let starší než on. Dcera se narodila když byl na vojně. Byl mladounkej když jsme se seznámili. A zase ten samej případ – byl strašně hodnej a fajn na mýho syna. Mně vadilo, že je o tolik mladší a má před sebou vojnu, ale jak byl k tomu synovi. Mně bylo syna líto, že je jen se mnou a s babičkou. A když se ti chlapi k němu hezky chovali tak mě k sobě přitáhli. Choval se k němu krásně, chodili na ryby, na hokej,atd. Pak se narodila dcera a šlo všechno stranou. Syn šel stranou. Dcera byla jeho no. Ona teda ta jeho matka... dneska už se změnila, ale tenkrát nemohla unést to, že si vzal mě, o 6 let starší a ještě s dítětem. Tím začaly problémy, že se mě a vlastně nás, i syna, nikdy nezastal . A to se syn jmenoval po něm. Takže jsem se začali odcizovat, začal dělat rozdíl a to jsem si už řekla, že s ním nebudu. To bylo po

cca 8 letech. To jsem ještě o nevěrách nevěděla. Takže jsme byli na prvním stání a oni nás ukecali ať s i dáme na 3 měsíce smír. Nechala jsem se ukecat. Takže jsme spolu zůstali dál. Zkusili jsme to, chvíli to fungovalo. Ale pak stejně přišly problémy, začal bejt nepříjemnej na děti. On byl přísněj, ale až to hraničilo s nehezkým chováním k nim. Zbytečně na ně křičel, zbytečně po nich chtěl věci, který nebyly důležitý. A já jsem to nesla těžce. A ta maminka, on si třeba vzal igelitky a šel na týden k ní a ona ho v tom podporovala a dcera tím trpěla. Takže neshody. Ale pak jel s dcerou na dovolenou jen oni dva. Syn nechtěl. Byli na týden. To jí byly asi 4 roky. A domluvila jsem se s tchýní a tchánem, že se tam na ně pojedeme podívat. A ona v té době měla vášeň jezdit na koni. A tam byl jezdecký oddíl takže pro ní nádhera. No a v půlce té dovolený jsme tam jeli, to už to teda mezi náma nebylo dobrý, jako byli jsme spolu, ale takový jo a ne. Dcera nadšená, hrála si s babičkou no a já jsem seděla pod slunečníkem a cítila jsem, že mě někdo pozoruje. Tak jsem se otočila a tam asi o 3 stoly dál seděla mladá holčina a pozorovala mě. No a já abych tomu našemu vztahu pomohla tak jsem si koupila nový šaty a říkala jsem si, že na něj budu příjemná, že to prostě ještě zkusíme. No a a ta holčina mě pozorovala. Pak jsem šla na záchod a ona šla za mnou a říká mi Dobrý den a já dobrý den a možná mě to v té chvíli ještě nenapadlo... a ona máte hrozně hezkou dceru a já děkuju vy ji znáte? A ona jojo oni tady jsou s tatínkem tak občas si zahrajeme karty nebo ona má ráda ty koně. A to mě zarazilo. A říkám No to ona má ráda ty koně, vy jezdíte s nima? A ona no byla jsem se s nima podívat a i jsem malou hlídala když tatínek si potřeboval zahrát karty a říkám no tak to jste hodná. No a to už ti přijde divný, Tak koukám na něj říkám mu hele jak to s náma teda bude a on No já nevím – prostě začal machrovat, já nevím je to prostě na prd Já jsem tady teď s malou a užíváme si to a jsem rád, že jsem s ní jel sám. A já říkám dobrý no. No a pak jsem to z dcery vytáhla, protože byla malá že jo a ty děti to neřeknou s žádnou záští takže všechno napráskala. Takže vlastně moje malá dcera mohla za to . nebo jako mohla, já jsem ráda, že za to mohla, že jsem zjistila tu nevěru. Takže on si tam užíval a vůbec mu to nebylo blbý. Vzal jí na koně, chodili spolu na obědy, ona jí hlídala, když si šel zahrát karty, pak tam s nim spala až

do rána takže opravdu úžasný. No ta slečna byla z jinýho města, on za ní jezdil, tvrdil mi, že má hodně práce, samozřejmě, to byla ještě pevná linka. Já jsem třeba přišla domů a slyšela jsem jojojo jsme domluvený musím končit. Pak už jsem to nevydržela říkala jsem mu, že ze mě dělá krávu a on že jako co se mi nelíbí, že mu můžu bejt ráda, že tam bydlí. Tak mu říkám tak tady nebydli, já se tě o to neprosím. On mi třeba tvrdil, že jde na poštu volat, že to tam má levnější než z domu z pevný linky. A já máš pocit, že sis mě vybral někde v ústavu? No a pak byla ještě jedna, ta dělala v bance. To mi řekla naše společná známá. Že ho viděla v bance za přepážkou a že se tam měl k tý úřednici. Pak to teda byla ta z dovolený. A ve finále se vyspal s manželkou jeho kamaráda. A když jsem se ho ptala jaký to bylo tak mi řekl Prostě sex, nic jinýho nebylo jenom sex. Takže jsem podala zpátky k soudu, jak tam byl ten smír tak to bylo otevřený takže oni neřešili novej návrh, že je mi nevěřej, oni řešili to co bylo otevřený ty neshody ohledně dětí. Oba jsme to odkývali, už jsme to u soudu nepitvali. Šli jsme od sebe. A v tý době, když jsme byli v tomhle druhým rozvodovým řízení tak byla ještě poslední dovolená s dětma, to jely obě děti. Na týden na hory. A já jsem se v tý době seznámila s tím „muzikantem“. Tchyně o tom nevěděla a potkala mě s tímhle přítelem. Mamánek o rozvodu neřekl. Takže do dneška tchyně žije v domnění, že rozvod byl kvůli mně, protože jsem ho podvedla s tím muzikantem. Takže mám v plánu si očistit jméno. Ona se změnila, odpustila jsem jí, nerada, hlavně kvůli dceři. Ale mám v plánu jí to říct, že to nebylo kvůli mně, že těch jeho nevěř jsem měla plný zuby. A dělá to dodnes. Má přítelkyni s dvojčatama, už je s nima pěkných pár let, bydlí u ní, ona je starostka nějaký vesnice, není to hloupá ženská a před 2 rokama mu přišla na to, že on měl rok vztah se svojí sekretářkou. Takže bydlel 2 měsíce v kanceláři, pak mu ta starostka dala nůž na krk, že změni práce, což teda já nechápu, protože on to bude dělat pořád. Ale některý ženský ti podle mě dělaj, proto, že se bojí bejt samy tak odpouští. To já budu radši sama. A žít sama není strašný.

Já : A teď máš přítele?

R : Teď mám přítele. Je to v pohodě tak na 50%. On není ten typ co by byl nevěrnej, ale jiný problémy. Je nezodpovědněj problémy s dětma, on má 2 kluky 17 a 11. Ten 17 je hodně problémovej. U něj to je obráceně, to on měl manželku, která mu byla nevěrná 13 let.

Já : A co ty? Byla jsi někdy nevěrná?

R : Manželovi, protože už mě s..l. Tomu druhýmu. Nedělala jsem to z rozmaru nebo že bych si potřebovala něco dokázat. Nebyla to ani pomsta. I když možná abych si dokázala, že jsem ženská, která není k ničemu. Protože ono tohle fakt ponižuje a bere to sebedůvěru.

Chvilka ticha

R : No a s tímhle současným přítelem jsme 7 let a za tu dobu jsme se jednou rozešli. Já jsem mu navrhla, že mu pomůžu se synem. V té době mu nebylo ani 11. Bylo to s ním 3 roky trápení. Nevychovaněj kluk, lhal, špatně se učil, fakt problémovej tak jsem po 3 letech řekla, že nemůžu. Tak on se s ním odstěhoval do podnájmu, ale že se nerozdejdem. Jenže on ho nezvládal toho syna, to už mu bylo 15. My jsme se rozešli, špatná rodina, soudy, sociálka, to byly tahanice. Nezodpovědněj. Rozešli jsme se a začala ho balit servírka, byl s ní asi 2 měsíce. Nemohla jsem se zlobit, protože jsme byli od sebe. K naročkám mu dala pobyt na horách asi na 3,4 dny a tam se poznalo, že to nepůjde, přijeli o dva dny dřív (*smích*). A to jsme spolu pracovali takže jsem ho pořád vídala. Oni se teda rozešli a on mi začal psát. A takovýho blbce už neseženu. Mám naklizeno, napráno, navařeno. On je strašně pracovitej. Ale nevyhovuje mě, že má něco zařídit co se třeba týká úřadu a hrozný. Nemá to v sobě. Ale už asi 2 měsíce přemýšlím jestli.. jako těch 10 let je znát, on je mladší a už mě různý věci nebaví – hospody, bary do rána, atd. Ten rozdíl je vidět no.

Já : Teď bych se ráda dostala k těm technologiím. Jak si myslíš, že ovlivňují vztahy mezi lidma?

R : Strašně moc.

Já : Jak moc?

R : No ve špatným. Protože si všichni vidí do talíře. Ty lidi se poznají na sociálních sítích a to jim stačí. Přijde mi, že dnes jsou povrchní vztahy a vůbec ta doba je na mě povrchní. A ty sociální sítě jsou pro zlo. Ty lidi si tam lžou a ty vztahy prostě nefungují.

Já : A jakou roli podle tebe hrají technologie co se týká nevěř?

R : Docela velkou. Třeba v tom odhalování. A ty lidi o sobě vědí všechno. Ty pak s někým mluvíš a on ti řekne jo tu znám to je strašná kráva ale on jí zná jen ze sociální sítě. Ani jí osobně neviděl a to mi přijde špatný.

Já : A když to třeba srovnáš se svým mládím, kdy tohle nebylo...

R : no tak to bylo lepší, určitě. Jsem o tom přesvědčená. Bylo víc chlapů, který se víc snažili. A když ses někoho zeptala proč tě má rád tak ti dokázal opovědět. Dřív když jsme se scházeli tak neexistovali sociální sítě, nebyly mobily, jen pevná linka. Taky byly dopisy, pohledy. Jelo se na čundr a posílali se pohledy. Nebo mi třeba zavolal kluk z budky, když měl kam. Mělo to větší kouzlo. A když jsi řekla že si dáte ve 4 hodiny sraz před kinem tak tam prostě přišel, těšili jsme se na sebe. A nepřemýšlela jsi o tom jestli o má ještě další 3. Samozřejmě, že se debilové našli vždycky. Ale tak nějak se to všechno tajilo. Na tu dobu ráda vzpomínám.

Já : Co říkáš na online nevěru?

R : To mi přijde nechutný. Ale já jsem 68 ročník tak to vidím samozřejmě jinak. Ale i dcera, který je ročník 94 říkala, že jí to přijde nechutný. Tohle se mi fakt nelíbí a přijde mi to hnusný.

Já : A napadají tě i nějaké výhody těch technologií? Co se týká vztahů

R : No že když se třeba zamiluješ tak ti přijde nějaká hezká textovka. Ale to je asi tak jediný co v tom vidím hezkýho. Jinak fakt zlo.

Já : A co seznamky?

R : (*smích*) Tak mám taky nějaké zkušenosti. Myslím si, že tam ty lidi hodně lžou a vymýšlí si. Ale jako znám případy, že se ty lidi vzali a mají i děti takže to může vyjít, neříkám že ne. Známa teda chodila na erotickou a mně bylo divný, kde furt bere takový krásný kořeny (*smích*)

Já : Napadá tě ještě něco k těm technologiím?

R : No já je právě moc nevyžívám. Jen telefon na volání a sms. Sociální sítě vůbec, ani FB ani Insta. Mám teda počítač a internet, ale chodím na něj tak málo, že právě říkám, že žiju bez technologií.

Já : A když už na něm jsi tak proč?

R : Když třeba hledám leták, nebo kouknu na zámky, penziony kam bych jela. A zkusila jsem teda ty seznamky, to už je dlouho. Badoo to bylo. Ale to bylo špatný. Myslím si, že tam často chodí lidi, který by se normálně neseznámili. Že se třeba stydí, nemluví a tak. Já jsem s tímhle právě nikdy problém neměla. Vztahy mi nevychází, ale nikdy jsem neměla problém se seznámit osobně. A nikdy se mi nestalo, že bych já sbalila chlapa, vždycky oni mě. To je ve mně, to se nezmění. Já nikdy neměla nouzi o kluky, chlapi, když jsem byla mladá. Nebo mu napsat, ježiš to nikdy, bych se hanbou propadla.

Já : A jaký je tvůj názor na to, když si partneři lezou do telefonů, mailu, atd.?

R : Myslím si, že když není důvod k tomu, aby si ti lidi nevěřili tak by si neměli lézt do soukromí. Každý má právo mít soukromí. I když si třeba jen píšeš s kamarádkou tak by to ten chlap neměl vidět. Já jsem teda vlezla do telefonu, ale jen proto, že jsem měla podezření. Ale jinak bych to neudělala. A současnému příteli jsem za 7 let

nikdy nevzala do ruky telefon. To on tam vlezl mě. Žártil a neměl proč. Kamarád mi napsal Ahoj tebe už jsem neviděl 100 let jak se máš. Pak mi to řekl tak jsem mu řekla, že to je naprosto nevinná sms. On to měl od té své ex jak ho 13 let podváděla tak už se bojí. Ale já taková nejsem, to jen jednou manželovi.

Já : Ty radši pomstu (*smích*)

R : To teda jo (*smích*) radši bramboru do výfuku (*smích*)

Já : Ale to jsi dělala jen tomu jednomu ne?

R : N vlastně ještě jednomu. Tomu jak bydlel s bývalou manželkou. Když jsem zjistila že k němu chodí ta holka tak jsem mu rozstříhala všechny trička a svetry. A mimo šev, aby se to nedalo sešít. Takže máš pravdu, mám to asi v sobě tu pomstychtivost. A on byl vlastně první kdo mě podvedl tak jsem mu rozstříhala hadry no. Ona ta jeho bývalá žena byla hrozně šikovná švadlena tak mu to pak nějak šila, jsme se u toho nasmály, ona říkala že mu to přála. No a pak třeba manžel něco špatně řekl tak jsem na něj vylila kafe když měl bílý kalhoty nebo jsem po něm hodila květináč. Byla jsem vztekloun, ale věkem se člověk zklidní. Dneska už to nedělám.